

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd

2024-2027

Møtedato: 03.06.2025 kl. 09:30
 Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand
 Arkivsak: 23/03635

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf: 90941717 eller e-post mt588@kirken.no.
 Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE		
Godkjenning av innkalling og saksliste		
10/25	23/03635-1	Innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll		
11/25	23/03635-56	Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025
Saker til behandling		
12/25	24/02842-7	Økonomirapport pr. 30.04.25
13/25	25/01186-2	Høring - Ny kulturminnelov - Virkninger for kirkebygg
14/25	25/00960-2	Kirkemøtet 2025 - samtale i bispedømmerådet i etterkant
15/25	23/02926-5	Satsing på unge voksne - Kristiansand domprosti
16/25	25/01428-1	Datoer for møter i bispedømmerådet 2026
17/25	23/03959-33	Referatsaker 03.06.25
18/25	23/03959-34	Orienteringssaker 03.06.25
19/25	22/02624-123	- - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 1

Kristiansand, 26.05.2025

Aslak Wegge
 møtesekretær

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møteprotokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato:	24.02.2025 kl. 09:30
Møtested:	Bispedømmekontoret i Kristiansand
Arkivsak:	23/03635
Til stede:	Tore Thomassen (Nominasjonskomiteens liste), Erik Lunde (Nominasjonskomiteens liste), Terje Damman (Åpen folkekirke), Stine Beate Mondal Ljøstad (Åpen folkekirke, deltok digitalt), Geir Jørgen Bekkevold (Åpen folkekirke), Kathrine Tallaksen Skjerdal, Per Gunnar Pedersen, Stein Reinertsen.
Møtende varamedlemmer:	Narve Henry Furnes (Frimodig kirke) for Andreas Holm, Martin Birkedal (Bønnelista) for Håkon Kolstad Varhaug
Forfall:	Andreas Holm, Håkon Kolstad Varhaug
Andre:	Fra administrasjonen; Personalsjef Lars Peder Holm, Rådgiver Mia Markussen (sak 6/25), Rådgiver Tone Klev Furnes (sak 7/25).
Protokollfører:	Aslak Wegge

SAKSLISTE		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
1/25	Saksliste Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025	2
Godkjenning av protokoll		
2/25	Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 10.12.2024	2
Saker til behandling		
3/25	Økonomirapport 2024 (regnskap) Agder og Telemark bispedømmeråd	3
4/25	Nedbemanningsplan 2025 - Agder og Telemark bispedømmekontor	3
5/25	Permisjonssøknad bispedømmerådet	4
6/25	Høringsuttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd - tilskuddsforvaltning	4
7/25	Oppfølging av Kirkemøtets vedtak KM 07/23 Likeverdige tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken	5

Orienteringssaker		
8/25	Referatsaker 24.02.25	5
9/25	Orienteringssaker 24.02.25	6

Sted, 25.02.2025

Aslak Wegge
Sekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste

1/25 Saksliste Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025	1/25

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Innkalling og saksliste ble godkjent

Godkjenning av protokoll

2/25 Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 10.12.2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025	2/25

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Protokoll fra 10.12.2024 ble godkjent

Saker til behandling

3/25 Økonomirapport 2024 (regnskap) Agder og Telemark bispedømmeråd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025	3/25

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar økonomirapport (regnskap) 2024 til orientering

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar økonomirapport (regnskap) 2024 til orientering

4/25 Nedbemanning 2025 - Agder og Telemark bispedømmekontor

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025	4/25

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar orientering om nedbemanningsprosessen til orientering.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar orientering om nedbemanningsprosessen til orientering.

5/25 Permisjonssøknad bispedømmerådet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025	5/25

Forslag til vedtak

1. Agder og Telemark bispedømmeråd innvilger Håkon Kolstad Varhaug, Bønnelista, fritak for resten av valgperioden.
2. Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner Martin Birkedal som nytt fast medlem for Bønnelista.
3. Jorunn Kristine Myklevoll kommer inn på listen som 4. vara for Bønnelista.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025:

Møtebehandling

Omforent forslag til vedtak fremkommet i møte.

- Agder og Telemark bispedømmeråd innvilger permisjon for Håkon Kolstad Varhaug ut 2025.

Votering

Ved votering ble omforent forslag til vedtak enstemmig vedtatt

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

- Agder og Telemark bispedømmeråd innvilger permisjon for Håkon Kolstad Varhaug ut 2025.

6/25 Høringsuttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd - tilskuddsforvaltning

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025	6/25

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd sender svar på høring om tilskuddsforvaltning i samsvar med saksfremlegget.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025:**Møtebehandling****Votering****Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Agder og Telemark bispedømmeråd sender svar på høring om tilskuddsforvaltning i samsvar med saksfremlegget.

7/25 Oppfølging av Kirkemøtets vedtak KM 07/23 Likeverdige tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025	7/25

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar saken til orientering.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025:**Møtebehandling****Votering****Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Agder og Telemark bispedømmeråd tar saken til orientering.

Orienteringssaker**8/25 Referatsaker 24.02.25**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025	8/25

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025:**Møtebehandling****Votering****Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Sakene tas til orientering

9/25 Orienteringssaker 24.02.25

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025	9/25

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 24.02.2025:**Møtebehandling****Votering****Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Sakene tas til orientering

Eventuelt**Kirkens plass i dagens verdensbilde**

Etter innspill fra Åpen folkekirke hadde bispedømmerådet en samtale om status for Den norske kirke i Agder og Telemark. Dette med bakgrunn i samfunnsmessige hendelser den siste tiden. Samtale om kirkelig synlighet i dette mediebildet. Også viktig med fokus på kirkens beredskapsrolle i samfunnet. Tematiseer hvordan søke og holde fast i sannheten. Kan kirken arrangere egne dedikerte gudstjenester som tematiserer de urolige tidene vi lever i?

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	110	24/02842-7	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
12/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	03.06.2025

Økonomirapport pr. 30.04.25

Vedlegg:

Statsbudsjettet 2025 - Endelig tildelingsbrev
 Fordeling av midler 2025 pr mars 25
 Regnskap pr. 30.04.35 - drift

Saksorientering

1 OPPSUMMERING

Samlet for driften har Agder og Telemark bispedømme pr. 30.04.2025 et forbruk som er kr 1 107 000 mindre enn budsjettet (2,2 %).

Budsjettet er laget ut fra tildelt ramme for 2025 – jfr. tildelingstabell av 10.04.2025. (Vedlagt). Endring fra opprinnelig vedtatt budsjett er inndekking av underskudd fra 2024, kr. 339.000.-

Mindreforbruket i regnskapet pr 30.04.2025 er målt mot periodisert budsjett på samme tid. Dette medfører noen avvik som skyldes avvikende periodiseringer mellom regnskap og budsjett.

Årsaken til mindreforbruket er lavere lønnskostnader enn budsjettet.

2 RAPPORTVEDLEGG

Vedlagt følger regnskapsrapporter pr 30.04.2025

- 250 Samlet driftsregnskap uten tilskudd

3 ANALYSE AV DRIFTEN – budsjettgruppe 1

Nøkkeltall

Tall i hele tusen

Resultat pr. 30.04.2025

Administrasjon	Prestetjenesten	Sum	Resultat i %
266	841	1 107	2,2 %

Utvikling i regnskapsresultatet i 2025:

	31.jan	28.feb	31.mar	30. april
Administrasjon	57	151	227	266
Presteskapet	550	452	595	841
Totalt	607	603	822	1 107
Prosent av budsjett	5,0 %	2,4 %	2,1 %	2,2 %

Administrasjonen

Administrasjonsutgiftene er totalt på kr 4 956 000. Totalt er det benyttet kr 266 000 mindre enn budsjettert til administrasjonen. Det er 5,1 % lavere enn budsjettert.

Regnskapet viser utgifter til lønn som er kr 222 000 lavere enn budsjett. Årsaken til avviket er i hovedsak knyttet til NAV-refusjoner uten at det er satt inn vikar, og etterslep på møtegodtgjørelse til bispedømmerådet.

Andre driftskostnader følger budsjettet.

Prestetjenesten

Regnskapet for prestedtjenesten er på kr 44 620 000. Det er kr 841 000 (1,8 %) lavere enn budsjettert.

Det er utbetalt kr 400 000 mindre enn budsjettert på tilleggslønn. Som følge av påsken, kommer det en større utbetaling av tilleggslønn i juni, og det er ventet at tilleggslønn vil være nærmere balanse ved utgangen av juni.

Resten av mindreforbruket (ca. kr 440 000) tilsvarer omtrent en halv månedslønn pr prosti. Innsparingen på lønn er grunnet i noe vakanse (kr 327 000) og noe lavere vikarutgifter enn Nav-refusjoner.

Det er brukt kr 165 000 mindre enn budsjettert til møter. De andre driftskontoene har mindre avvik. Samlet er det merforbud på andre driftskostnader på kr 38 000.

4 TILSKUDD – budsjettgruppe 2

Det er utbetalt kr 3 441 000 mer enn budsjettert ved utgangen april. Dette er periodiseringsavvik. Hele tilskuddet forventes å utbetales i løpet av året.

5 DISPONIBLE MIDLER – EGENKAPITAL (Balansepost 2050)

Agder og Telemark bispedømmeråd hadde ingen midler i balansen pr 31.12.2023. Hele tildelingen til driftsmidler – budsjettgruppe 1 – ble benyttet i 2024. Balansen for driftsmidler er derfor fortsatt kr 0.

Det var ikke anledning til å lyse ut restmidler på tilskudd i 2024.

Det førte til et mindreforbruk på kr 1 021 000. Dette er ført i balansen, og Agder og Telemark bispedømmeråd har nå følgende tilskuddsmidler balanseført:

- Tilskudd til trosopplæring kr 23 000
- Tilskudd til diakoni kr 998 000

Kirkerådet har i KR-sak 52/21 vedtatt en begrensning i bispedømmerådernes akkumulerte mindreforbruk, tilsvarende 3 % av siste års tildeling.

For Agder og Telemark bispedømmeråd vil denne 3 %-regelen tilsvare:
Drift – gruppe 1 kr 4 234 000

Tilskudd – gruppe 2

kr 1 597 000

6 NØKKELTALL AGDER OG TELEMAR**TABELLER PR. 30.04.2025**

Alle tall i tabellene er i hele 1000 kr.

250 Agder og Telemark bispedømmeråd – budsjettgruppe 1

Agder og Telemark	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-192	-104	88	-84,6 %	-502
Lønn og godtgjørelser	45 816	46 873	1 057	2,3 %	131 152
Andre driftskostnader	3 952	3 914	-38	-1,0 %	10 471
Sum	49 576	50 683	1 107	2,2 %	141 121

250 0000 administrasjon

Agder og Telemark adm.	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-53	-9	44	-488,9 %	-15
Lønn og godtgjørelser	3 992	4 214	222	5,3 %	12 149
Andre driftskostnader	1 017	1 017	0	0,0 %	3 171
Sum	4 956	5 222	266	5,1 %	15 305

250 4000 prester

Agder og Telemark prester	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-139	-95	44	-46,3 %	-487
Lønn og godtgjørelser	41 824	42 659	835	2,0 %	119 003
Andre driftskostnader	2 935	2 897	-38	-1,3 %	7 300
Sum	44 620	45 461	841	1,8 %	125 816

250 Tilskudd - budsjettgruppe 2

Agder og Telemark tilskudd	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Trosopplæring	16 320	17 467	1 147	6,6 %	34 935
Diakoni/underv. og kirkemu	13 733	9 145	-4 588	-50,2 %	18 289
Sum	30 053	26 612	-3 441	-12,9 %	53 224

7 PROGNOSE**Budsjettgruppe 1**

Driften har et samlet mindreforbruk på 2,2 % av budsjettet pr 30.04.25.

Administrasjon

Det er ventet at lønnsutgiftene til administrasjonen blir kr 100 000 lavere enn budsjettet i 2025.

Andre driftskostnader er ventet å følge budsjettet.

Prestetjenesten

Bruken av vikarer og lønnskostnadene følges tett.

Det styres mot å holde lønnsbudsjettet i andre og tredje tertial, og at lønnsutgiftene til prester blir

kr 700 000 mindre enn budsjettet for 2025.

Det er ventet at andre driftsutgifter vil følge budsjettet også resten av 2025.

Prognosen for samlet regnskap er en innsparing på kr 800 000. Dette settes av i balansen og gir en liten buffer ved eventuelle overskridelser i kommende år.

Budsjettgruppe 2

Det forventes at hele tildelingen til tilskudd blir utbetalt.

8 NESTE REGNSKAPSRAPPORT

FØ leverer neste regnskapsrapport etter avsluttet regnskap for august 2025.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar regnskapsrapport pr. 30.04.25 til orientering.

250 - Agder og Telemark bispedømmeråd

Regnskap pr. 30.04.2025 - drift (budsjettgruppe 1)

Driftsrapport	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Prognose merforbruk + /mindreforbruk -
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-180 000	-82 164	97 836	-446 500	
34xx - Tilskudd og gaveinntekter	-12 320	-16 332	-4 012	-49 000	
3xxx - Andre inntekter		-6 000	-6 000	-6 000	
Sum inntekter	-192 320	-104 496	87 824	-501 500	0
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd					
Sum tilskudd mv	0	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	39 888 196	40 012 239	124 043	111 356 105	
5006 - Beredskap	576 086	689 000	112 914	2 067 000	
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	1 027 378	1 388 863	361 485	3 837 339	
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	2 531 440	58 000	-2 473 440	157 269	
52xx - Fordeler i arbeidsforhold		-19 912	19 912		
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	126 704	158 133	31 429	463 651	
540x - Arbeidsgiveravgift	5 694 572	5 728 662	34 091	15 995 736	
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-2 717 952		2 717 952		
599x - Refusjon lønnskostnader	-1 325 461	-1 315 000	10 461	-3 079 000	
59xx - Andre personalkostnader	35 166	153 296	118 130	353 900	
Sum Lønn og godtgjørelser	45 816 217	46 873 193	1 056 976	131 152 000	800 000
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	957 395	835 592	-121 803	2 481 428	
64xx - Leie maskiner, inventar mm	17 554	31 668	14 114	95 000	
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	26 370	40 000	13 630	120 000	
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	18 338	8 332	-10 006	25 000	
679x - Tjenester og flytting	409 639	263 332	-146 307	798 000	
6797 - Adm. bistand proster	1 021 500	1 021 500		1 630 000	
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	80 668	93 356	12 688	280 072	
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	247 548	396 996	149 448	1 241 000	
69xx - Telefon, porto mv	-29 180	332	29 512	1 000	
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	2 749 832	2 691 108	-58 724	6 671 500	0
71xx - Reiser	1 193 002	1 223 000	29 998	3 799 000	
74xx - Medlemskontingent og gaver	6 722		-6 722		
77xx - Annen kostnad	2 536		-2 536		
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	1 202 260	1 223 000	20 740	3 799 000	0
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	0	0	0		
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	0	0	0
Sum	49 575 989	50 682 805	1 106 816	141 121 000	800 000

Fordeling av midler 2025

pr mar 25

Beløp i hele 1000 kr

	Inntekt	110 - Den Norske Kirke	130 - Bispemøtet	210 - Oslo	220 - Borg	230 - Hamar	240 - Tunsberg	250 - Agder og Telemark	260 - Stavanger	270 - Bjørgvin	280 - Møre	290 - Nidaros	300 - Sør-Hålogaland	310 - Nord-Hålogaland	311 - Svalbard Kirke	Total
Inntekter																
Statsbudsjett post 70	2 663 556															
Svalbard kirke fra Justisdep.	6 230															
Sum inntekter	2 669 786															2 669 786
Budsjettgruppe 1: Den norske kirke - drift																
Rammetilskudd		319 517	11 524	178 147	151 740	127 926	125 410	142 430	121 767	178 728	89 351	137 985	95 015	103 179		1 782 719
Rettssubjektskostnader til pensjon		218 349														218 349
Avsetning kirkevalg		19 675														19 675
Svalbard kirke fra Justisdep.															6 230	6 230
Fratrekk 11 adm stillinger, forholdsmessig fordelt		9 900		1 210	1 030	870	860	970	830	1 220	610	940	650	710		-
Trekk akkumulert merforbruk pr 31.12.2024					3 189			339			929					4 457
Sum budsjettgruppe 1		567 441	11 524	176 937	147 521	127 056	124 550	141 121	120 937	177 508	87 812	137 045	94 365	102 469	6 230	2 022 516
Budsjettgruppe 2: Den norske kirke - tilskudd																
Trosopplæring*		5 138		38 753	48 501	29 280	34 128	34 933	39 255	50 772	23 413	37 419	20 807	21 371		383 770
Oslo og Nidaros domkirker*				2 565								3 846				6 411
Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.*		2 407		21 002	21 514	15 853	14 954	18 291	19 407	22 982	14 107	15 721	19 625	16 429		202 292
Kvalifiseringsstipend disponert av Kirkerådet		1 759														1 759
Sum budsjettgruppe 2		9 304		62 320	70 015	45 133	49 082	53 224	58 662	73 754	37 520	56 986	40 432	37 800		594 232
Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre																
Døvekirken		14 255														14 255
Kristent arbeid blant blinde		431														431
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO)		8 354														8 354
Vake		5 114														5 114
Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)		2 017														2 017
KUN		7 528														7 528
Kirkens SOS		1 680														1 680
Økumeniske kontingenter mm		9 202														9 202
Sum budsjettgruppe 3		48 581														48 581
Total fordeling for 2025		625 326	11 524	239 257	217 536	172 189	173 632	194 345	179 599	251 262	125 332	194 031	134 797	140 269	6 230	2 665 329

* Beløpene inneholder trekk til kvalifiseringsstipendordning.

24.03.202512:29

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Agder og Telemark bispedømmeråd
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

Dato: 10.04.2025

Vår ref: 23/02654-19

Deres ref:

Statsbudsjettet 2025 - Endelig tildelingsbrev

Vi viser til tidligere kommunikasjon rundt foreløpig tildeling til bispedømmene.

Stortinget vedtok i desember endelig statsbudsjett for 2025. Sammen med dette brev følger tilskuddsbrev 2025 til Den norske kirke (Dnk) fra Barne- og familiedepartementet (BDF). De tilhørende retningslinjene for tilskudd til Dnk fastsatt 5. februar 2021 er ikke endret.

Rammetilskuddet til Den norske kirke på kap 880, post 70, er for 2025 i alt 2 663 556 000 kroner. Dette er samme beløp som meldt tidligere. Beløpet representerer en økning på 96 121 000 kroner eller 3,74% målt mot statsbudsjett 2024.

Utover rammetilskuddet fra BDF har budsjettet en inntektsside med tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet til Svalbard kirke på 6 230 000 kroner.

Mål og oppfølgingskriterier 2025

Formålet med rammetilskuddet er å støtte opp under Den norske kirke (Dnk) som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16. I Prop. 1 S (2024-2025) er det ut fra dette utledet følgende retningsgivende mål for anvendelsen av bevilgningen:

Den norske kirke skal være en landsdekkende, selvstendig og demokratisk folkekirke.

I Prop.1 S (2024-2025) operasjonaliseres dette på følgende måte:

«Finansieringa av Den norske kyrkja skal leggje til rette for at kyrkja framleis kan vere ei folkekyrkje med ei sterk lokal forankring. Dei som er medlemmer av kyrkja, skal kunne ta del i gudstenester og kyrkjelege handlingar der dei bur. Ei folkekyrkje er kjenneteikna av at folk sluttar opp om kyrkja, og at ho er synleg i lokalsamfunna, både som trussamfunn og som kulturberar. Dette byggjer på at prestetenesta har gode vilkår, og at kyrkjebygga blir haldne i hevd. Det er òg viktig at dei kyrkjelege organa har legitimitet og forankring hos medlemmene. Då er det ein føresetnad at det blir gjennomført demokratiske val både på lokalt, regionalt og nasjonalt plan i kyrkja.

Oppgåva til staten er å gi kyrkja høvelege rettslege rammer og føreseielege økonomiske rammer for arbeidet sitt, slik at kyrkja kan halde fram som ei demokratisk folkekyrkje. Strategiar og tiltak for å nå målet må kyrkja sjølv lage til».

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.:

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Oddleiv Moen

Endelig tildeling disponeres innenfor rammene av fastsatte strategiske mål og resultatmål for Dnk. Målene for 2024 (se vedlegg) vil være gjeldende også for 2025. Det vil gjennom året bli arbeidet med hvordan resultatmål skal følges opp og rapporteres på.

Fordeling av midler 2025

Fordeling av midler 2025 ble behandlet av Kirkerådet i møte 5.-6.desember 2024, jfr sak KR 90/24. Kirkerådet vedtok der fordeling av tilskuddet; jfr vedtakspunkt 3.

Tilskuddet fordeles på tre budsjettgrupper slik som for 2024 og ihht vedtak på Kirkemøtet i 2020:

- Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift
- Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd
- Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre

Kirkemøtet vedtok i 2024 at «...rammetilskudd for 2025 fordeles med samme fordeling mellom budsjettgruppe 1, 2 og 3 som i 2024».

Tilskudd fra staten	År 2024	Forslag 2025	Endring	
Rammetilskudd til Dnk	2 567 435	2 663 556	96 121	3,74 %
Tilskudd til Svalbard kirke	6 000	6 230	230	
Sum tilskudd fra staten	2 573 435	2 669 786	96 351	

Det følger av dette at de ulike budsjettgruppene i fordelingen i utgangspunktet er gitt en økning på 3,74%.

Budsjettgruppe 1 Dnk drift

Budsjettgruppen omfatter midler til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene og er i utgangspunktet prisjustert med 3,74%.

Foruten prisjusteringen er følgende endringer gjort for bispedømmerådene:

- Alle bispedømmer er forholdsmessig trukket for 1 administrativ stilling, jfr. Kirkerådets vedtak i KR 52/24. Beløp for hvert bispedømme framkommer i vedlagte tabell.

Midlene til rettssubjektet (prefiks 110) og Kirkerådets sekretariat (prefiks 120) er fra 2025 slått sammen. Beløpet disponeres av Kirkerådet og omfatter nå midler til drift av Kirkerådets sekretariat samt felleskostnader som pensjonskostnader, folkevalgte råd på nasjonalt nivå, nasjonale satsinger og finansiering av fellesfunksjoner.

Budsjettgruppe 2 Dnk tilskudd

Budsjettgruppen omfatter tilskudd som skal videreformidles til menigheter for aktiviteter til Kirkelig undervisning og læring, diakoni, undervisning og kirkemusikk mv, samt tilskudd til Nidaros og Oslo domkirker.

Budsjettforslaget inkluderer midler til kvalifiseringsstipender for kirkemusikere, undervisningsansatte og diakonimedarbeidere. Hensikten med en slik ordning er at disse profesjonene kan kvalifisere seg til vigsling som kantor, kateket og diakon. Beløpet styres av HR-seksjonen i Kirkerådet, og er finansiert av bispedømmene.

Tilskuddsnivået for bispedømmerådene er økt med 3,74% fra 2024. For Kirkerådet er om lag kr 3 mill flyttet over til budsjettgruppe 1, dels som besparelse og dels av praktiske årsaker.

Budsjettgruppe 3 Tilskudd til andre

Budsjettgruppe 3 omfatter to grupper; hhv midler til internasjonale og økumeniske organisasjoner, og andre institusjoner og kirkelige formål. Alle mottakere har i utgangspunktet fått økt tildelingen med 3,74%, men det er redusert tildeling på kr 1 mill til KABB (ned til «normalt nivå» etter et ekstra tilskudd i 2024) og kr 1,6 mill til internasjonale og økumeniske organisasjoner. Dette som en del av nødvendig innsparingsbehov.

Mer- og mindreforbruk

I Kirkerådets møte 20.mars i år ble det gjort vedtak om årsregnskap 2024 i sak KR 33/25. Vedtakets punkt 3 sier følgende:

«Kirkerådets Budsjett 2025 vedtak 5a og 5b i KR 90/24 og vedtak #4 i KR 52/24 oppheves og merforbruk i bispedømmerådene dekkes inn gjennom reduksjon i avsatt mindreforbruk og/eller reduksjon i tildeling for 2025. Mindreforbruk i bispedømmerådene tillegges tidligere avsatt mindreforbruk, men begrenset slik at avsatt mindreforbruk ikke overstiger 3% av tildelingen til bispedømmet.

Dette betyr at 2024 er sett på som et unntaksår når det gjelder bruk av restmidler og oppsparte midler, og at vi i 2025 er tilbake til tidligere praksis. Det betyr at Kirkerådet gir bispedømmerådene fortsatt adgang til å disponere aggregert mindreforbruk, men det er i KR 52/21 vedtatt en øvre grense på 3 % av siste års samlede tildeling.

Ut fra Kirkerådets vedtak er det gjort noen fratrekk på tildelingen for 2025 i budsjettgruppe 1, som en følge av merforbruk i 2024 som går ut over det som eventuelt var av akkumulerte mindreforbruk fra tidligere. Dette gjelder Borg, Agder og Telemark og Møre bispedømmer. Fratrekken framkommer av vedlagte tabell.

For de øvrige bispedømmene som har endt opp med merforbruk i 2024, er merforbruket fratrukket tidligere akkumulert mindreforbruk. Bispedømmene med mindreforbruk har fått tillagt mindreforbruket til tidligere års akkumulerte midler, men for noen med en begrensning på 3%, som nevnt over.

Budsjettfullmakt

Stiftsdirektørene og generalsekretæren gis med dette budsjettfullmakt til å disponere midlene som er stilt til disposisjon for hver enhet innenfor tildelte rammer i samsvar med § 5 i Kirkemøtets budsjettreglement og § 2b i økonomireglementet for rettssubjektet Den norske kirke. Videre delegering av budsjettfullmakter skal skje ved skriftlige budsjettdisponeringsbrev der koststed, beløp og navn framkommer.

Anskaffelsesreglementet for offentlige anskaffelser skal følges. Innkjøp over kr 1 490 000 (nasjonal terskelverdi) fra en leverandør i avtaleperioden samlet for rettssubjektet Den norske kirke må legges ut på anbudskonkurranse på *Doffin* i samsvar med regelverket for offentlige anskaffelser. For innkjøp mellom kr 100 000 og kr 1 490 000 skal fortsatt alternative tilbud innhentes og forenklet anbudsprotokoll skrives, men anbudet behøver ikke legges ut som anbudskonkurranse på *Doffin*. For innkjøp under kr 100 000 skal samme prinsipper for innkjøp følges, men det er ikke krav om protokoll. Alle beløp er ekskl.mva.

1.juli 2022 trådte Åpenhetsloven i kraft. Loven har som formål å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester. Vi ber om særlig aktsomhet ved innkjøp av kurs og konferanser, med tilhørende underleverandører, fra bispedømmenes side.

Basert på ovenstående viser vedlagte tabell fordeling pr budsjettgruppe og pr enhet.

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
direktør

Kurt Haugen
økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Tilskuddsbrev til Den norske kirke 2025
Retningslinjer for tilskudd til Dnk 2025
Strategiske mål og resultatmål 2024 for Dnk
Fordeling av midler 2025 pr mars 25

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Dronningens gate 18	8006 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Bispemøtet	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Nidaros bispedømmeråd	Erkebispegården	7013 Trondheim

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Myre	550	25/01186-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
13/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	03.06.2025

Høring - Ny kulturminnelov - Virkninger for kirkebygg

Vedlegg

[NOU 2025: 3 - regjeringen.no](#)

Saksorientering

Bakgrunn og mandat

I 2022 satte regjeringen ned Kulturmiljølovutvalget for å utrede forslag til ny kulturminnelov. I sin forståelse av mandatet har det vært viktig for utvalget å komme med endringsforslag i en offentlig utredning (Heretter referert til som NOU) som gjenspeiler endringer i samfunnsutviklingen. Det forventes ikke at bispedømmerådet trenger lese hele NOUen selv om denne er vedlagt.

Blant de samfunnsmessige endringene som påvirker utvalget er kirkens endrede rolle fra statskirke til eget rettssubjekt. Spesifikt om kirker har det vært et bredt forankret ønske om å avvike listeføringen, som har vært sett på som en overgangsordning. Vi er kjent med at bl.a Kirkerådet i innspillbrev til utvalget i 2023 (Sak KR 02.11/23) har ønsket at alle listeførtekirker legges inn under kulturminneloven:

Mandatet ber utvalet drøfte om ei ny kulturmiljølov bør ha særlege lovføresegner om vern av kyr-kjer, gravplassar og kyrkjeomgjevnader. Utvalet er òg bede om å vurdere ordninga med vern gjennom listeføringa og alternative måtar å ta vare på dei kulturhistoriske verdiane i kyrkjebygg på. Det er presisert at utvalet må sjå til Den norske kyrkja sitt eige regelverk for forvaltning av kyrkjer, både når det gjeld sakshandsamingsreglar og omsynet til balansen mellom bruk og vern. Mandatet trekk fram at lovframlegget bør ha reglar om sikring av kulturhistoriske verdiar på kyrkjefeltet som er enklare og meir einskaplege enn dagens regelverk. Oppgåva er avgrensa mot spørsmål som gjeld krigsgraver. OU 22.3

Vesentlige endringer for kirkens del

For kirkens del er det det særlig to endringer i lovforslaget som er da blir vesentlige. Det ene er at man ønsker å fjerne den såkalte listeføringen og utvide den automatiske fredningen av kirkebygg, som nå gjelder fram til 1650, til å omfatte alle kirker bygd til og med 1850. Det vil

si de kirker som i dag er betegnet som automatisk listeført. Videre at kirker som i dag er listeført som kirker med nasjonal verneverdi bygd etter 1850 vernes gjennom vedtaksfredning.

Den andre store endringen som berører kirkebyggene, er desentralisering av kulturminnemyndighet fra Riksantikvaren til fylkeskommunene. Dette har lenge vært en gjennomgående politikk der Riksantikvaren i mindre grad skal være et utøvende organ og utøvelse av kulturminnevern delegeres til fylkeskommunene.

Kirkebygg som verneområde er drøftet i kapittel 4 i høringen og de viktigste lovendringene er i §§ 15 c), § c) og 20. I tillegg er §§ 7 – 14 gitt som generelle retningslinjer for forvaltningen.

Det er ikke laget egne hørings spørsmål til høringen og det er derfor laget forslag til innspill til de mest sentrale paragrafene og til basert på deres relevans i forhold til kirken og kontorets erfaringer og vurderinger av utfordringer de foreslåtte endringene skaper.

Vurderinger

I forslag til vedtak er det lagt vekt på en tydelighet i forhold til kontorets oppfattelse av endringenes mulige virkninger, bl.a. i forhold til myndighetsforskyvning. Samtidig er det viktig at man ser de positive sidene og at man forholder seg til en prosess og noen endringer der noen forutsetninger langt på vei allerede er gitt. Bl.a. gjennom kirkerådets tidligere innspill. Det er derfor viktig å gi konstruktive innspill til de endringene som er foreslått.

Fredning av kirker bygd mellom 1650 og 1850

Endringer på kirker bygd i dette tidsrom reguleres i dag hovedsakelig gjennom *Kirkeordning for Den norske kirke (kirkeordningen) §§ 20 og 23, Forskrift om forvaltning av kulturhistorisk verdifulle kirker (kirkebyggforskriften)* med bakgrunn i *Riksantikvarens liste over kirker med høy nasjonal kulturhistorisk verdi* og *Regler for liturgisk inventar og utstyr*. Saksbehandlingen og tolkningen av regelverket for disse kirkene gis i *Q-06/2020 Forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø* (kirkerundskrivet) kapittel 2 og 4.

Kirkeordningen gjelder alle kirker som er kirke etter § 19 i kirkeordningen. Regler gitt i § 20 i kirkeordningen og Regler for liturgisk inventar og utstyr gjelder delvis også bygg som ikke er kirke etter kirkeordningens § 19 men som er vigslet til gudstjenestelig bruk.

I og med at de listeførte kirkene ikke er fredet gjennom kulturminneloven, men gjennom en listeføring vedtatt av Riksantikvaren, har de ikke et rettslig vern gjennom lov på samme måte som fredede bygg. Dette ble drøftet under forarbeidet til ny kirkelov (Prop. 130 L (2018–2019 – Kap 20.4.6) Riksantikvaren uttalte da at de frarådet en ny kirkelov før det var gjort endringer i kulturminneloven. Man fryktet at listeføringen slik den hadde fungert som en ordning i staten ikke ville være sikret samme forvaltning i kirkens egen organisering.

Riksantikvaren hadde da i sin høring forslag på at alle kirker fram til 1850 ble automatisk fredet, mens listeførte kirker etter 1850 ble forskriftsfredet. Det var derfor viktig at man fikk reguleringer gjennom kirkebyggforskriften og nytt kirkerundskriv for sikring av en forsvarlig saksbehandling i disse tilfellene og at riksantikvarens uttalelsesrett var festet i forskrift.

Utvalget for ny kulturminnelov legger da til grunn at «dagens regelverk er overgangsbestemmelser i påvente av blant annet endringer i kulturminneloven» (OU 3.2 pkt b).

I samme høring (Prop. 130 L (2018-2019 – Kap. 20.4.6) går kirkemøtet inn for at kirkene får et lovfestet juridisk kulturminnevern. Det samme anbefales i kirkens forslag til kulturminnestrategi og innspill til lovutvalget for ny kulturminnelov. KA heller derimot i sitt høringsinnspill mot en kirkelig kulturminneforvaltning og en styrking av dette sentralt og regionalt. Bl.a. setter de spørsmål ved en avgrensning helt opp til 1850 på den automatiske fredningen.

At kirken mistet sin rett til å godkjenne oppføring av bygg innenfor en 60 metersone fra kirken, har i møte med noen byggesaker gitt et dårlig rettsvern for kirkebygg i forhold til kommersielle aktører. Uten den statlige forankringen fant man ikke lenger hjemmel for denne ordningen i nytt lovverk og oppnådde heller ingen endring i Plan- og bygningslov, slik man nok hadde håpet under lovarbeidet fram mot 2021.

Samtidig har man innenfor kulturminnefaget, både i hos kulturminnemyndighetene og innen kirke sett at kirken hadde et svakt juridisk vern mot endringer som kunne skade opplevelsen av kirken som kulturminne.

Etter dagens ordning har biskopen plikt etter kirkebyggforskriften å innhente uttalelse fra riksantikvaren. Rent juridisk har biskopen ikke plikt til å følge riksantikvarens kulturminnefaglige råd. Men riksantikvarens rett til å frede en listeført kirke, gir likevel et vern fra tiltak som vil gi uakseptable ødeleggelser på kirken som kulturminne. Dagens ordning mangler reelle sanksjonsmuligheter dersom tiltak iverksettes uomsøkt i listeførte kirker.

Vår erfaring er at ordningen for det meste har fungert bra etter ny tros- og livssynslov. Dette bekreftes også av utvalget. I praksis lytter biskopen til rådet fra Riksantikvaren og man kommer til enighet om en løsning som tjener formålet og som kan forsvares kulturminnefaglig. Det hender imidlertid at biskopens vedtak legger stor vekt på kirkens eget behov og at riksantikvaren ikke motsetter seg tiltaket. Det vil si at man ut fra en kulturminnefaglig vurdering ikke opplever tiltaket som ideelt, men at det heller ikke har større virkning enn at man kan godta det ut fra den positive virkningen det har for bruken av kirken.

I det lange løp kan dette, fordi det fremmer kirkens bruksverdi, også påvirke kirkens relevans og levealder som kirke.

Det er denne vurderingen, virkning mot nytte, som til nå har ligget hos biskopen som etter ny lov flyttes til kulturminnemyndighet, etter nytt lovforslag til Fylkeskommunen.

For tiltak utført i fredede kirker (kirker bygd før 1650) utgjør loven ingen endring fra dagens praksis utover at Fylkeskommune blir ny kulturminnemyndighet for kirkene.

Forvaltningen av fredede kirker har fungert bra i praksis og består ofte i at biskopen gir sin tilslutning til riksantikvarens vedtak. I noen saker vil det ha vært samtaler eller befaringer mellom biskopens saksbehandler og riksantikvarens saksbehandler.

Det er viktig å merke seg at forståelse for en restriktiv holdning og et lite handlingsrom er stort sett er store i middelalderkirker eller andre kirker bygd før 1650. Søknadene gjelder derfor også ofte mer vedlikeholdsmessige tiltak, brannsikring og mindre tiltak i kirkerommet. Det vil være forholdsvis lett å være enige om godkjenning.

Samtidig er det verd å merke seg at tiltakene er ofte knyttet til behov for spesialkompetanse – brannslokkingsanlegg, renovering/vedlikehold og konservatoroppdrag. Dette er for en stor grad opparbeidet hos Riksantikvaren.

Det er en stor andel av kirkene som er bygd mellom 1650 og 1850. Ofte er disse hovedkirker og har relativ stor kirkelig aktivitet. Ofte mangler tilstøtende menighetsbygg, noe som gjør at endringsbehovene kan være mer omfattende.

Biskopen opplever en god dialog med Riksantikvaren basert på forståelse for bruk opparbeidet gjennom mange år. Vedtak gjøres innenfor tålegrensen til kirken som kulturminne, men kan overskride den ideelle anbefalingen kulturminnefaglig. Mulighet for vedtaksfreding på den ene siden og kostnad ved en fredningsprosess ligger som gjensidige grenseoppganger.

Valg av fredningsmetode - Automatisk fredning med 1850 som fredningsgrense

Bakgrunn for valg av fredningsmetode er etter det en kan lese ut av OU'en mest praktisk. Selv om det forenkler prosessen at man kan overføre listen over bygg som i dag er automatisk listeført til automatisk fredet, er fredningskategorien ikke nødvendigvis den rette til formålet.

Et mindretall i utvalget har også foreslått automatisk fredning generelt for bygg, altså ikke bare kirker, før 1850. Dette frarådes av flertallet i utvalget og begrunnes bl.a. med at:

Å trekkje den automatiske fredingsgrensa til 1850 vil bety at eit stort tal på bygningar i privat eige vil vere freda utan at dei individuelle fredingsverdiane i bygningane er vurderte, og utan konkrete fredingsføresegner som gjev rettleiing og ei føreseieleg forvaltning for eigaren og kulturmiljøstyresmakta. Slik freding skjer òg utan noka form for eigarmedverknad. Den store auken i talet på bygningar gjer at mange av kulturmiljøverdiane er mindre sårbare og at automatisk freding er eit mindre treffsikkert verkemiddel, som vil kunne sette unautsnyllege avgrensningar på eigedomsretten. OU s 241

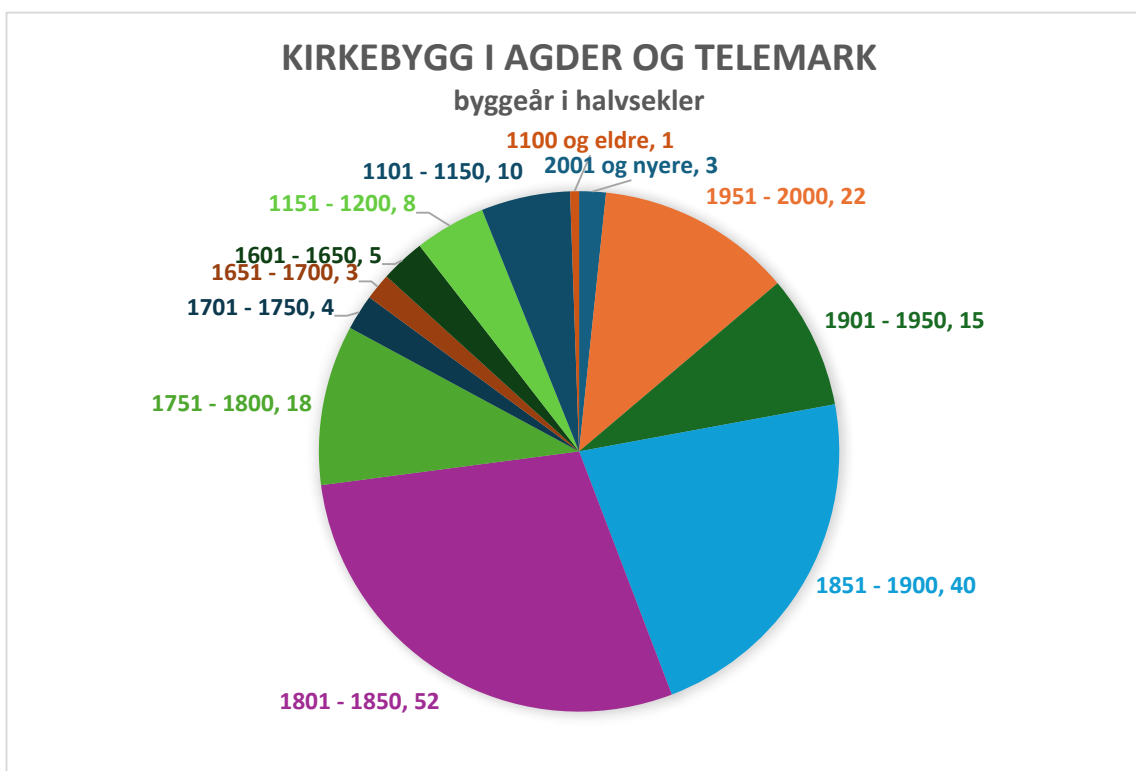
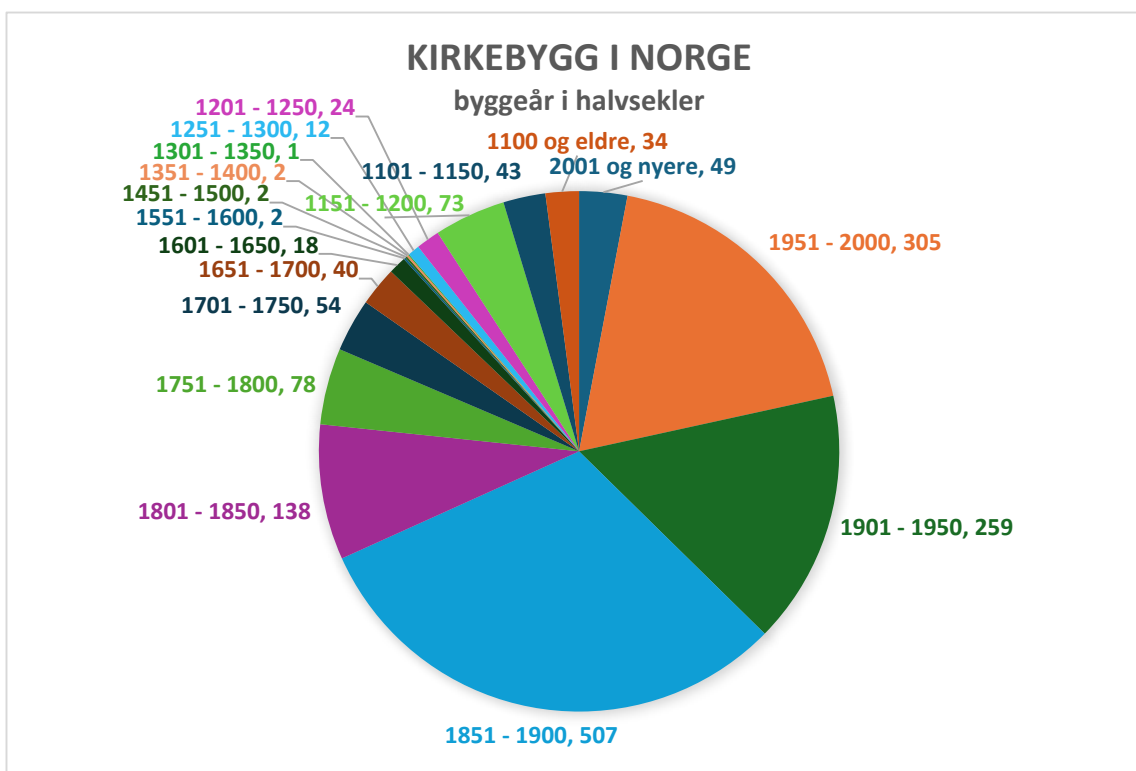
Videre ved valg av automatisk fredning for kirker fram til 1850:

Ulempa med å gje vern gjennom ei særleg automatisk fredingsgrense er først og fremst at eit stort tal kyrkjer blir freda utan noka individuell vurdering av den kulturhistoriske verdien deira, ut over den verdien som er knytt til alderskriteriet. Det er på det reine at dei kulturhistoriske verdiane i kyrkjebygga frå før 1850 varierer. Automatisk freding føreset likevel ikkje at kulturmiljøstyresmakta prioriterer kyrkjene etter verdi. Ordninga gjev heller ikkje noko konkret føremål med vernet eller fredingsføresegner tilpassa det enkelte kyrkjebygget. Mangel på individuell vurdering av fredingsverdi, føremål og fredingsføresegn gjer at vernet, og involveringa av kulturmiljøstyresmakta, kan gå lenger enn naudsynt. Det vil truleg òg gjere at forvaltninga av kyrkjene krev meir ressursar frå både kulturmiljøstyresmakta og eigaren, enn det som er tilfellet når fredinga har eit føremål og fredingsføresegner. Ei ulempe ved ei særleg fredingsgrense kan i tillegg vere at det gjev fleire særreglar i lova. Regelverket om freding blir mindre einsarta, og meir uoversynleg og komplisert. (OU s 303)

At man *likevel* velger automatisk fredning for kirkene bygd fram til 1850, begrunnes gjennom at en vedtaksfredning, som vil kunne gi en mye mer tilpasset fredning til det enkelte bygg, vil bli for arbeidskrevende for så mange bygg.

Et tredje alternativ, forskriftsfredning, vil heller ikke være et godt alternativ, da den vil begrense fredningene til kun å gjelder eksteriør. Automatisk fredning vil altså være den fredningsform man mener er mest gjennomførbar og som vil gi best vern ut fra en ferdig definert fredningsgruppe.

Når det gjelder listeførte kirker bygd etter 1850 ble de ved listeføringen i 1999 vurdert enkeltvis ut fra visse kriterier. Disse er også mer begrenset i antall. Man ser derfor at vedtaksfredning i større grad vil være gjennomførbart for disse kirkene. Her foreligger det jo også vurderingsmateriale man kan gjenbruke til en viss grad i fredingen. Samtidig erkjenner man at det vil være tidkrevende å vedtaksfred disse.

Vurdering av fredningsform Automatisk fredning.

Som utvalget selv påpeker for andre bygg og dels også for kirker er automatisk fredning ikke den mest egnede fredningsform i forhold til å gi retningslinjer for hva man ønsker å frede ved det enkelte bygg. Det vil føre til at alle endringer utover vanlig vedlikehold vil kreve et dispensasjonsvedtak fra kulturminnemyndighetene. Kriterier for en slik dispensasjon fra kulturminneloven vil være at nytteverdien vil være større enn negativ virkningen på kulturminnet. Kulturminneloven vil her stå over kirkeordningen.

Fordelen med dagens ordning er at det gir tilstrekkelig rom for en individuell vurdering av den enkelte kirke i forhold til de omsøkte tiltak. Det er vanskelig å se for seg hvordan krav til dispensasjonsvedtak etter kulturminneloven vil gi samme fleksibilitet. Det er også vanskelig å se at det vil gi vesentlige arbeidsbesparelser sammenlignet med dagens rådgivning.

Derimot ville en vedtaksfredning som spesifiserer formål med fredningen og presiserer hva i kirken som er fredet kunne gi en forenklet saksbehandling. En slik fredning vil derfor kunne ha et effektiviseringsmål. Flere søknader vil da kunne behandles uten krav til dispensasjon etter kulturminneloven og det vil i flere tilfeller være lettere på forhånd å vite hva det kan søkes om.

En slik gjennomgang vil være krevende, men kan kombineres med overordnede forprosjekter og vil være konstruktive for kirkenes videre liv. Den ville også kunne sikret en god inventarregistrering som i dag ikke sjeldent er mangelfull. I den sammenheng vil det være mer riktig å betegne dagens listeføring som en overgangsordning som videreføres med et klart lovfestet mål om vedtaksfredning.

Alternativt kan man vurdere å automatisk frede de eldste kirkene et hundre år legre frem enn i dag (1650 – 1750). Etter gjeldende lov kunne disse vært vedtaksfredet uten at det i forkant gis nærmere bestemmelser for fredningen. I nytt lovforslag ønskes det at retningslinjene knyttet til fredningen settes som vilkår for fredningsvedtaket. Etter gammel ordning vill vedtaksfredningen ha samme status som automatisk fredning fram til retningslinjer ble lagt.

Vurdering av at ferdningsårstall settes fram til 1850

For avgrensningen mot 1850 begrunner utvalget dette slik:

Utvalet meiner at 1850 er det årstalet som frå eit kulturhistorisk perspektiv best kan grunnje ei eventuell særgrense for kyrkjer. Årstalet dannar eit klart tidsskilje i historia til kyrkjebygginga i No-reg. Endringa av kyrkjelova i 1850 førte til både storstilt riving og storstilt bygging av kyrkjer på kort tid. Ein slutta å byggje dei kyrkjetypane som tidlegare var vanlege lokalt, og fekk «typekyr-kjer» som i stor grad var felles for heile landet. Dette årstalet er òg sett som grense for automatisk listeføring i kyrkjebyggrundskrivet. Riksantikvaren har tidlegare føreslege dette årstalet som sær-skild fredingsgrense for kyrkjer OU 23.4.3

Gjennomgang av kirker i vårt bispedømme viser at det allerede fra 1800 var de typetegnedde kirkene (Groch og Lindstow) som dominerte.

48 av 148 kirker på Landsbasis er oppgitt med Lindstow som arkitekt i perioden 1800-1850. I tillegg er noen typetegninger fra Grosch

I Agder og Telemark er det i perioden 1801 t.o.m. 1850 bygd hele 52 kirker hvorav én av dem som lokale tilpasninger av tegninger etter Grosch og 22 kirker bygget i denne perioden som lokale tilpasninger av Linstows typetegninger.

I Perioden 1850 til 1900 er det i Agder bygd 42 kirker. Av disse var 4 kirker etter typetegninger av Linstow. 8 av Grosch.

I perioden 1650 til 1750 ble det derimot bygd få kirker totalt sett, både nasjonalt og i vårt bispedømme. 9 kirker i Agder og Telemark. I perioden 1650 – 1800 er det 24 stående kirkebygg fra perioden i Agder og Telemark

I perioden fra 1850 ble det gradvis bygd mer individuelt tegnede kirker i vårt bispedømme. En automatisk fredning fram til 1850 virker derfor noe unaturlig. I den store kirkebyggetiden fra 1800 tallet til 1900, da gamle stavkirker ble revet og nye bygd, var også gjenbruken av interiør og materialer relativ høy.

Selv om mange av kirkene mistet sitt inventar utover 1900 tallet, ble også mye tilbakeført etter krigen. Et krav til en nærmere gjennomgang av bygg og interiør fra 1800 tallet vil trolig gi et bedre kunnskapsgrunnlag og en mer konstruktiv fredning enn en automatisk fredning.

Områdevern

Et av problemene som ble klart ved ny lovgivning fram mot 2021 og som konsekvens av skillet mellom stat og kirke var videreføringen av den såkalte 60 metersregelen. Selv om fredning av kirkebygg kan gi dem et noe større områdevern, er dette i liten grad drøftet i utredningen.

Overføring av myndighet fra Riksantikvaren til Fylkeskommunene.

Biskop og bispedømmeråd er svært fornøyd med den kompetanse både på kirkebygg som særegne kulturminner og med fokus på de behov bruken av dem kan føre til av endringsbehov.

Selv om overflytting av myndighet til Fylkeskommunene kan gi større geografisk nærhet og samle funksjoner knyttet til arkeologi, kirkens omgivelse og bygg, frykter vi at de negative konsekvensene vil bli større.

Spesielt gjelder dette en sentralisert spisskompetanse, nærhet til kirkens samlede organer (kirkerådet og KA). Vi tror den vil være vanskelig å erstatte i mange fylker. At den i tillegg kommer samtidig med eventuell endring i forhold til myndighetsforskyvning som følge av automatisk fredning av en stor del av dagens listeførte kirker, i tillegg til vedtaksfredning av de nyere listeførte kirkene ser vi som en uheldig kombinasjon.

Automatisk fredning av kirker fram til 1850 vil gi lite retningslinjer til fylkeskommunene der de skal bygge opp ny kompetanse. De generelle retningslinjene i §§ 8 til 14 i lovforslaget som er foreslått som retningslinjer, jfr § 7, kan gi et strengere vern for mange av kirkene enn det som er hensiktsmessig.

Vurdering av listeføringen

Vi savner en vurdering av dagens listeføring og de utfordringer den skaper opp mot nye utfordringer de foreslåtte fredningsmodellene vil skape (OU 302 ff). Konklusjonene til utvalget bærer preg av å ikke tilstrekkelig hensynta kirkens eget behov for selvstyre. Sett opp mot drøftingene og vurdering av fredningsform (OU), oppleves valget av *automatisk fredning* som fredningsform styres av ressursbruk fremfor kvalitet og hva som er mest hensiktsmessig for den videre forvaltning. Særlig vil det for kirken kunne ha negative konsekvenser for en fortsatt «vern gjennom bruk» strategi.

Selv om vedtaks-fredningen begrenses til listeførte kirker etter 1850 vil dette kreve ressurser. Det vil derfor uansett være behov for å videreføre listeføringen som en overgangsordning. (OU 302 ff)

Forslag til vedtak

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker å spille inn følgende endringspunkter til enkeltparagrafer i forslag til ny lov:

Listeføring som ordning

Før dagens listeføringsordning avskrives som videre verneform - bør den vurderes bedre opp mot de forvaltningsmessige og ressursmessige konsekvenser foreslåtte fredningsstrategi vil få, tatt i betraktning hva slags fredningsform som er gjennomførbar. Kirkens eget anliggende bør være en del av vurderingen.

Til lovforslaget

- § 15 c – Ved Automatisk fredning bør ikke omfatte kirker lenger enn primært fram til 1750, sekundært fram til 1800. Automatisk fredning fram til 1850 vil ikke gi tilstrekkelige retningslinjer til å kunne gi en hensiktsmessig kulturminneforvaltning av kirkene i denne gruppen av kirker. Særlig vil dette gjelde de yngste kirkene i denne aldersgruppen.
- § 24 c. Vi er ikke uenige i lovtekst men med henvisning til § 15 c bør denne paragraf tilsvarende benyttes på listeførte kirker bygd etter 1750 (sekundært etter 1800). Dette vil gi mulighet for en mer hensiktsmessig forvaltning. En overgangsordning med bruk av dagens regelverk med Litsføring bør gjelde for kirker som ikke er vedtaksfredet.
- § 20 Kulturminnefaglig myndighet for kirkebygg bør forblir hos Riksantikvar inntil fredningsprosessen er ferdig slik at en bedre sikrer en enhetlig og hensiktsmessig forvaltning av kirker med høy nasjonal kulturminneverdi.
- Listeføringen opprettholdes som nå for kirker bygd etter 1750 – 1850 og for kirker bygd etter 1850 som i dag er listeført, inntil fredningsvedtak med retningslinjer for fredningen foreligger.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	411	25/00960-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
14/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	03.06.2025

Kirkemøtet 2025 - samtale i bispedømmerådet i etterkant

Saksorientering

I tråd med tidligere praksis settes det opp en sak for å legge til rette for en samtale om videre oppfølging og arbeid med saker i etterkant av årets kirkemøte.

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	622	23/02926-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
15/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	03.06.2025

Satsing på unge voksne - Kristiansand domprosti

Vedlegg:

23.09.19 Protokoll Kristiansand FR sak 21 - 23

Saksprotokoll ATBR, 01112023, Sak 61/23, Ung kirke - behov for satsning på unge voksne i domprostiet

Saksorientering

Bispedømmerådet behandlet høsten 2023 en sak vedrørende satsning på unge voksne i domprostiet. Dette kom som et initiativ fra daværende domprost – og med forankring i Kristiansand kirkelige fellesråd.

Bispedømmerådet fattet da vedtak i to punkter;

1. *Agder og Telemark bispedømmeråd støtter at det settes i gang et arbeid for å etablere et kristent og gudstjenestefeiende fellesskap i domprostiet for unge voksne.*
2. *Agder og Telemark bispedømmeråd ber administrasjonen om å følge opp dette gjennom dialog og samarbeid med kirkevergen og fellesrådet i tråd med vedtak i fellesrådet.*

Dette har i etterkant vært jobbet videre med i samarbeid med fellesrådet. Det kan være nyttig at også nåværende bispedømmeråd blir påkoblet prosjektet.

Til møtet i bispedømmerådet vil domprost og kirkeverge komme og informere muntlig om status i forhold til prosjektet.

Dette er et prosjekt som også passer godt inn i den nylige vedtatte satsningen på unge voksne som ble vedtatt av Kirkemøtet i april.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet tar saken til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

SAKS PROTOKOLL

Arkivsak-dok. 23/02926
Arkivkode
Saksbehandler Trine H Syvertsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	01.11.2023	61/23

Ung kirke - behov for satsning på unge voksne i domprostiet

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 har behandlet saken i møte 01.11.2023 sak 61/23

Møtebehandling

Votering

Ved votering ble forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

1. Agder og Telemark bispedømmeråd støtter at det settes i gang et arbeid for å etablere et kristent og gudstjenestefeirende fellesskap i domprostiet for unge voksne.
2. Agder og Telemark bispedømmeråd ber administrasjonen om å følge opp dette gjennom dialog og samarbeid med kirkevergen og fellesrådet i tråd med vedtak i fellesrådet.

SAK 21/23	Ung kirke – initiativ til satsning på unge voksne i domprostiet	
Møte 19.09.2023 Kristiansand kirkelige fellesråd	Saksbehandler: Andreas Andersen	Arkiv: 12.2

Vedlegg: Brev fra domprosten i Kristiansand

Bakgrunn

Fellesrådet har mottatt et brev fra domprosten der det pekes på behovet for en målrettet satsing på unge voksne i Kristiansand. Dette er en målgruppe som vi i liten grad når gjennom dagens tilbud, selv om det finnes enkelte tilbud og arrangementer. Målgruppen «unge voksne» utgjør et stort antall mennesker, og mange av disse har vi grunn til å anta at ønsker et kristent fellesskap i rammen av Dnk. Selv om denne aldergruppen har mange gode tilbud å velge mellom i andre kirkesamfunn bør det være en prioritert oppgave å gi et tilbud i rammen av Dnk, både fordi Dnk har som strategi å være «mer for fler», og for å bygge tilhørighet og identitet for denne generasjonen.

I brevet fra domprosten tas det til orde for å etablere en «Ung kirke» slik Dnk har gjort i enkelte storbyer, og gjennom det skape et «livskraftig kristent og gudstjenestefeirende fellesskap» for målgruppen.

Temaet har vært drøftet blant prestene og i møtene med menighetsrådene som prost og kirkeverge har gjennomført det siste året. Det er stor grad av tilslutning til disse tankene blant menighetsrådene. Tilbakemeldingene bekrefter at en slik satsing vil kunne ha stor verdi for Dnk i Kristiansand, og at det også kan gi positive effekter for den lokale menighet selv om de for en tid støtter opp om et arbeid på et annet sted. Det er grunn til å tro at det på kort sikt kan gi inspirasjon og engasjement lokalt, og på lengre sikt virke rekrutterende til de soknet når de unge voksne etter etablerer seg og søker til kirkefellesskapet på sitt hjemsted. Noen har imidlertid meldt tilbake bekymring for at et slikt initiativ kan

tappe lokalmenigheten for ressurser, og noen mener det ikke bare er positivt at denne målgruppen trekker mot sentrum.

En slik satsing forutsetter grundig forarbeid, forankring i prostiet, samarbeid mellom menighetene, bispedømmerådet og andre aktører og menneskelige og økonomiske ressurser. Brevet fra domprosten er sendt likelydende til biskop og bispedømmeråd med oppfordring om å ta initiativ til å sette i gang et forarbeid.

Kirkevergen støtter initiativet, og foreslår gjennom denne saken at fellesrådet forankrer satsingen i sin handlingsplan, og følger domprostens oppfordring om å ta initiativ til at det settes i gang et forarbeid.

Forslag til vedtak:

- 1) *Kristiansand kirkelig fellesråd stiller seg bak initiativet om å etablere et kristent og gudstjenestefeirende fellesskap i domprostiet for unge voksne i alderen 18-30 år.*
- 2) *Kristiansand kirkelig fellesråd ber kirkevergen ta initiativ til at det settes i gang et forarbeid sammen med Agder og Telemark bispedømmeråd.*

Vedtak:

- 1) *Kristiansand kirkelig fellesråd stiller seg bak initiativet om å etablere et kristent og gudstjenestefeirende fellesskap i domprostiet for unge voksne.*
- 2) *Kristiansand kirkelig fellesråd ber kirkevergen ta initiativ til at det settes i gang et forarbeid sammen med Agder og Telemark bispedømmeråd.*

(Enstemmig)

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	25/01428-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
16/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	03.06.2025

Datoer for møter i bispedømmerådet 2026

Saksorientering

For administrasjon, biskop og råd er det gunstig å få på plass møtedatoene for 2026 for å kunne planlegge aktiviteter det kommende året. Det foreslås derfor å fastsette datoer allerede nå.

For at bispedømmerådet skal være vedtaksdyktig må også biskopen være tilstede, og møteplan er derfor tilpasset biskopens kalender så langt denne er kjent. Planen er satt opp med utgangspunkt i frekvens for møtene i 2025.

Bispedømmerådet har tidligere bedt om at det også legges opp til et møte i Telemark, det er foreslått til september også i 2026.

Har også inntatt Kirkemøtet i oversikten. Og i tillegg kan det komme samrådsmøter i tråd med tidligere års praksis.

Datoer som foreslås;

- Mandag 23. februar
- (20.- 23. mars, Kirkemøtet)
- Tirsdag 2. juni

- Onsdag 16. september, Telemark.
- Tirsdag 1. desember

Forslag til vedtak

Som møtedatoer for Agder og Telemark bispedømmeråd i 2026 fastsettes;

- Mandag 23. februar
- (20.- 23. mars, Kirkemøtet)
- Tirsdag 2. juni

- Onsdag 16. september, Telemark.
- Tirsdag 1. desember

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	23/03959-33	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
17/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	03.06.2025

Referatsaker 03.06.25

Vedlegg:

Visitasprotokoll fra bispevisitas i Lindesnes sokn 2025
 Visitasforedrag Lindesnes 2025
 2025 Lindesnes - Rapport fra visitasbefaring
 Prostens forbesøk Lindesnes 2025
 Visitasmelding Lindesnes 2025
 Program bispevisitas
 Bispedømmenes bidrag til klimakompensasjonsfondet for 2024
 Visitasprotokoll fra bispevisitas i Kristiansand Domkirke 2025
 Visitasforedrag Domkirken 2025
 Kirkebyggrapport Kristiansand Domkirke 2025
 Visitasmelding, Domkirken menighet 2025
 Program for bispevisitas i Kristiansand domkirke menighet, mars 2025

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 21.03.2025

Vår ref: 24/02194-4 THS

Deres ref:

Visitasprotokoll fra bispevisitas i Lindesnes sokn 2025

Biskopen takker igjen for flotte visitasdager i Lindesnes sokn.

Vedlagt er visitasprotokoll som inneholder:

- Biskopens visitasforedrag
- Visitasmelding fra menigheten
- Kirkebyggrapport
- Kontorvisitas fra prestens forbesøk
- Visitasprogrammet

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasforedrag Lindesnes 2025
2025 Lindesnes - Rapport fra visitasbefaring
Prestens forbesøk Lindesnes 2025
Visitasmelding Lindesnes 2025
Program bispevisitas

Kopi til:

Agder og Telemark bispedømmeråd

Postboks 208

4662
KRISTIANSAND S

Mottakere:

Prosten i Lister og Mandal prosti

Pb 265

4576 LYNGDAL

Postadresse:
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

E-post: agder.biskop@kirken.no
Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 38 10 51 20
Telefaks:

Saksbehandler
Trine H Syvertsen

Soknepresten i Lindesnes sokn	Postboks 115, Vigeland	4524 LINDESNES
Lindesnes menighetsråd	Postboks 115	4524 LINDESNES
Lindesnes kommune	Nordre Heddeland 26	4534 MARNARDAL
Lindesnes kirkelige fellesråd	Postboks 210	4503 MANDAL

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Lindesnes sokn 16.03.2025

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært inspirerende og gledelig å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsråd og fellesråd, ansatte og frivillige, skoler, bedehus, og næringsliv. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alle viktige møtepunkter som skapes for barn, ungdom og voksne. Takknemlighet for alle de gode kreftene som sammen bidrar til at dere realiserer vår felles visjon om «mer himmel på jord».

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Geir Ola Tveit har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Prosten har gjennomført kontorvisitas, og rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menigheten har levert en fylldig visitasmelding før visitasen, og dere har laget et innholdsrikt og variert program som viser mye av bredden i menighetslivet og de mangfoldige kontaktpunktene dere har med lokalsamfunnene.

Stab, menighetsråd og fellesråd

Selve visitasuken startet med nydelig frokost og møte med stab, kirkeverge, nestleder i menighetsrådet og nestleder av fellesrådet. Sammen gjennomgikk vi program for visitasen. Dere er privilegert som har en så god, kompetent og dedikert stab. Det var flott å være sammen med alle dere ansatte og å oppleve hvordan dere jobber.

På en visitas må jeg alltid møte menighetsrådet. Det er et viktig organ i menigheten. Jeg møtte menighetsrådet på Spangereid bedehus hvor vi sammen snakket om aktuelle saker som styrking av givertjenesten til barne- og ungdomsarbeidet i menigheten, om bønnetjenesten dere ønsker å rekruttere frivillige til og hvordan den gamle prestegården på Vigeland kan bli et kraftsenter i menigheten. Jeg utfordret dere på hvilke drømmer dere har for menigheten, og vi fikk en givende samtale om blant annet drømmen om å være én gudstjenestefeirende menighet selv om det er tre kirker.

Jeg ser at Valle kirke har flest gudstjenester, og det er naturlig nok mest aktivitet på

Vigeland. At Spangereid og Vigmostad har menighetsutvalg som arbeider for å styrke menighetslivet i sine bygder, skaper god lokal tilknytning. Det er og flott at Spangereid og Valle har gudstjenestegrupper som planlegger gudstjenesten sammen med de ansatte. Jeg hører dere vurderer ny organisering av dette arbeidet. Lykke til med videreutvikling av arbeidet med gudstjenestene. Gudstjenestene blir bedre når flere deltar med oppgaver, og det gjør noe med den som er med.

Mange mennesker har et forhold til kirka si, selv om de ikke deltar jevnlig i gudstjenesten. Da Spangereid kirke skulle vaskes ut, delte dere med meg nettopp opplevelsen av manges tilhørighet. Dere var spente på oppmøte og regnet med en håndfull. Det kom 50! Vi må tenke stort om menneskers opplevelse av tilhørighet, og vi må gi folk en unnskyldning for å delta. Det er en glede å samtale sammen med et så kompetent og ivrig menighetsråd.

Torsdag ettermiddag hadde vi et nyttig møte med fellesrådet. Det ble en god samtale rundt et krevende spørsmål, nemlig de store kuttene som fellesrådet må foreta på grunn av reduksjonen i de økonomiske overføringene fra kommunen på cirka 2,1 millioner kroner. Det er krevende og smertefulle kutt som må til for å kunne drive økonomisk forsvarlig. Dere kan ikke bruke penger dere ikke har. I den sammenheng spilte jeg også inn muligheten for å se om noen oppgaver som i dag blir utført av ansatte kan utføres av frivillige for å redusere de negative konsekvensene av nedskjæringene. Noen ganger gir også kriser oss muligheten for å tenke nytt.

Trosopplæring

Det skjer mye godt for barn og unge i hele soknet. Det forteller visitasmeldingen mye om. Skulle jeg sett mye av dette arbeidet måtte jeg ha blitt en uke til, minst. Men jeg fikk gleden av å være innom baby- og småbarns treff som ledes av menighetspedagogen. Inne på ungdomslokalet til KFUK-KFUM luktet det av nybakte rundstykker og det sydet av liv. En stor gjeng av babyer og småbarn møttes til sang, regler og felles lunsj. Jeg har aldri noen gang sett en så stor gjeng på baby- og småbarns treff. Jeg tror det var nærmere 30 barn og cirka 25 voksne. For en glede og for et arbeid. Jeg møtte blant annet en mor som hadde kjørt helt fra Mandal! Dette er bare ett av mange flotte møtepunkter. Her ser jeg igjen det store «Vi» tydelig. KFUK-KFUM har flotte lokaler på Vigeland og knytter sitt arbeid tett til kirka. Det er en styrke og en gave.

Skolebesøk

«Har du møtt Gud?» «Hvordan kan man tro på en kjærlig Gud når det er så mye vondt i verden?» Liker du Cola? Det var noen av spørsmålene jeg fikk av 8.trinn på Vigeland ungdomsskole, hvor jeg med et stort smil ble tatt varmt imot av en av guttene. Det er inspirerende å møte unge mennesker som har mot til å spørre etter de store, og de litt mindre, vesentlige tingene i livet. Jeg skulle ønske at dere voksne kunne sett og hørt elevene i hvor gode spørsmål de stiller.

På vei til Vigmostad skole fikk jeg gleden av å se det flotte bedehuset på Vigmostad. Det var tidligere omsorgssenter i bygda, og er nå et svært mangfoldig bedehus som dere fyller med meningsfulle aktiviteter for store og små gjennom uka. Yngres, Sprell levende, strikkekafé, tirsdagsmøte, og utleie til ulike arrangement. Jeg tenker at bedehuset spiller en viktig rolle i bygda.

På Vigmostad skole ble jeg møtt av entusiastiske elever og skolens engasjerte rektor, Jorunn Eielsen Braadland. Elevene hadde dekket langbord og pyntet med hvit duk, stettglass og blomster. Vi spiste deilig lapskaus og fikk til og med saftis til dessert!

På loftet på det gamle herredshuset, som nå er skole, så vi den flotte utstillingen noen av lærerne har stått i bresjen for med bidrag av noen av elevene. Det gjorde sterkt inntrykk å se de originale «hyllene» fra krigen som var senger for russiske krigsfanger.

Utenfor, og inne i den gamle skolestua, møtte vi rektor og elever i tidsriktige klær fra rundt år 1900. Elevene gikk på stylvler, hoppet strikk og lekte. Inne var det undervisningstime om barnevandringene. Timen startet med at elevene sang for oss en av barnevandrerangene. Det var en sterk og vemodig opplevelse når barna ga oss en smak av hva barnevandrerne måtte erfare og gjennomleve i ung alder.

Vigmostad skole har knyttet seg tett til Den norske kirke og er basert på et kristent pedagogisk alternativ. Det er en stor glede at menighet og skole jobber så godt sammen i skole- kirke samarbeidet, og beriker hverandre gjensidig. Det er rett og slett et ganske unikt samarbeid.

Før vi dro fra Vigmostad ble det også tid til en fin samtale med Inger Marie Aase som driver Prestegården. I mange år har det vært, og fortsetter å være, et godt sted for retreat og fellesskap med Gud og mennesker. Her har dere en unik ressurs i menigheten.

Møte med kommune

Det er viktig for meg å møte kommunens ledelse når jeg er på visitas. Ordfører Alf Erik Andersen og rådmann Kyrre Jordbakke inviterte til god lunsj og meningsfull samtale om saker som berører kommune og kirke. I den tiden vi lever i er beredskap ett av de viktige temaene. Som kirke er vi landsdekkende og en naturlig del av det nasjonale og lokale beredskapsarbeid. Vi snakket også om kirkebyggene, som tidligere har hatt råteskade og er satt godt i stand de siste årene, blant annet takket være godt samarbeid mellom kommune og kirkeverge, og med støtte fra fondet for middelalderkirker.

Jeg utfordret kommunen til å regne med kirken i sine planer. Kirken er en stor og viktig samfunnsaktør, som ønsker å bli regnet med – og som har mye å bidra med, på mange felt. Vi vet at det er utfordrende økonomiske tider, og kirken tar sin del av nedskjæring og omstrukturering, som både er krevende og nødvendig for kirkeverge og stab. La meg samtidig si; penger investert i menighetens arbeid er vel anvendte penger, blant annet fordi den enkelte ansatte har som en del av sitt oppdrag å skape frivillighet og slik gjøre at pengene når lengre ut.

Jeg dro fra møtet med kommunen og gleder meg over gode relasjoner mellom kommune og kirke i Lindesnes.

Bedriftsbesøk

Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger lokalsamfunnet. GE Helthcare er en svært viktig arbeidsgiver, med over 500 ansatte i Lindesnes. Vi fikk være med på en spennende og lærerik omvisning hos en bedrift som har sterkt fokus på kvalitet, bærekraft og et inkluderende arbeidsliv. Det er imponerende at en bedrift her i nærområdet produserer 50% av verdens forbruk av kontrastvæske, til bruk på sykehus i over 130 land.

Om det ikke er et bedriftsbesøk, er det en stor bedrift å sette i stand husmannsplassen Herstøl, slik lokale ildsjeler holder på med. Gustav Vigeland og delvis også hans yngre bror Emmanul fikk utvikle sine talent på Herstøl. Det gjorde stort inntrykk å sitte i løa, spise deilige lapper og høre historien om plassen, om Vigeland og om det enorme arbeidet som er gjort, og gjøres, for at Herstøl skal være et sted for hele området. Dugnadsarbeidet er folkehelse og lokalt engasjement på sitt beste. Jeg vil prøve å ta turen om dere klarer å realisere ideen om en utegudstjeneste på Herstøl.

Lindesnes fyr er et av landets mest kjente landemerker, og vi fikk en spennende guiding av direktør ved Stiftelsen Lindesnes fyr, Espen Frøysland. Vi besøkte Pax-monumentet og fikk høre om Palatia-tragedien i 1942 da 986 mennesker omkom, de fleste russiske krigsfanger. Tåkeluren ble demonstrert, med 3x3 signaler, og vi ble tatt med opp til fyrlykta. Lindesnes var tusenårsstedet til Vest-Agder fylke, og menigheten har årlig friluftsgudstjeneste ved fyret.

Diakoni

Jeg har mange gode opplevelser fra visitas av gode samarbeidsrelasjoner som blant annet legger til rette for diakoni på så mange ulike måter. Vegg i vegg med kirkekontoret på Vigeland har Frivilligsentralen sitt kontor. Norman Udland er menighetens representant i styret og Melvin Kleiven leder sentralen. På bruktbutikken Skattkammeret hadde vi hyggelig samvær med mange av de som møtes i butikken, til samtale og fellesskap. Det gjorde ikke fellesskapet mindre godt at vi fikk god pizza og smakfulle vafler. Det var inspirerende med omvisning på sykkelverkstedet hvor det settes i stand sykler for kunder, og hvor ødelagte sykler blir reparert og solgt for en rimelig penge. 130 frivillige er organisert under sentralen, et imponerende tall. Det var fantastisk å høre om det mangfoldige arbeidet som drives. Det er så flott at dere samarbeider og snakker om et stort «vi».

På Spangereid eldresenter er det jevnlige andakter i likhet med på Vigeland omsorgssenter. På Spangereid hadde jeg også gleden av å få være med på en månedlig middag på bedehuset som bedehuset arrangerer i samarbeid med Helselaget. Det er et hyggelig og viktig diakonalt tiltak.

På Vigeland omsorgssenter deltok jeg på gudstjeneste ledet av sokneprest Mari og organist Elisabeth. En fin stund med lystenning for alle som var til stede, med nydelig solosang fra en av beboerne og sosialt samvær etterpå hvor Lindesnes trekkspillklubb skapte stemning. Også her merker jeg menighetens diakonale holdning gjennom ansatte og frivillige som la til rette for beboere og deltok i gudstjenesten.

Det er verdifullt at diakoniutvalget legger til rette for Simen-samling en gang i måneden, et viktig tilbud for mennesker med funksjonsnedsettelse. En gang i semesteret er det gudstjeneste i Valle kirke der Simen-deltakerne er spesielt invitert. Et flott tiltak! Jeg vet at dere gjør et flott diakonalt arbeid, og mye av dette er ikke synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien.

Økumenikk

Jeg legger særlig merke til gjennom denne visitasen det brede og gode fellesskapet som eksisterer mellom kristenfolket i Lindesnes kommune. Vi har vært på 3 bedehus, i 3 kirker og ikke en gang hørt noe annet og kjent noe annet enn at dere snakker om et stort «VI». Vi som går i kirka, vi som går på bedehuset, vi som deltar på mandagstreff. Slik kunne jeg ha fortsatt. Det er svært oppmuntrende og gledelig å merke at vi er ett i Jesus Kristus. Det var svært interessant å møte representanter fra Betel, Bedehuset på Vigeland, fra KFUK-KFUM og menighet og sammen snakke om vekkingen på Vigeland. Vekkingen har knyttet bånd mellom menighetene, skapt felles opplevelser av Guds nærvær og åndens frukter. Dere forteller hvordan det felleskristne arbeidet har blitt styrket, fortsett i den samme ånd.

Alle sammen-festen på torsdag ble nok et godt eksempel på det store «Vi» som dere skaper. Det var et flott arrangement som speideren hadde en viktig rolle i. Det var stappfullt av folk både ute og inne. Grilling av pølser og hamburgere. Lindesnes trekkspillklubb med Attti Eikås i spissen satte standarden inne. Sindre i fri dressur med både basar og konkurranse. Utrolig flott sang av det nye barnegospelkoret. Speiderne hadde spennende spørsmål til meg hvor jeg måtte velge to ting. Det var ikke så enkelt. En damegruppe på tre som imponerte med sin trestemmige sang. Det hele ble avsluttet med kaffe og kaker. Jeg ble også utfordret til å være med på selfie med de som ville. Det var et artig tiltak! Takk for et arrangement helt etter mitt hjerte. En samling av mye humor, lek og glede, og samtidig et godt kristent innhold. Dette var folkekirken på sitt beste. Det er vanskelig å gjøre det bedre enn det!

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten og skape mer himmel på jord. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- Dere har et fantastisk samarbeid i dette soknet, mellom frivilligsentral, bedehus, KFUK-KFUM, med skoler og foreningsliv. Fortsett det gode samarbeidet og hold det varmt. Prøv gjerne å gå sammen om en gudstjeneste på Herstøl.
- Jeg er glad for at menighetsrådet har søkelys på givertjeneste til barne- og ungdomsarbeidet. Vær frimodige i arbeidet med å øke og styrke givertjenesten. Barn og unge i dag og i fremtiden er avhengige av at vi voksne arbeider for gode møteplasser.
- Det er et utrolig spennende arbeid interimsstyret er i gang med for å prøve å gjøre den gamle prestegården om til et kraftsenter med mangfoldige muligheter og ideer. Se etter mulighetene for å samarbeide med det brede lag av frivillighet slik at dere lykkes med å nå bredt ut, og slik at menigheten fortsetter å ha en naturlig plass i manges liv.
- Fortsett å drømme om å bli én gudstjenestefeirende menighet selv om dere har flere kirkebygg og selv om det er mange bedehus. Dere har vist så tydelig at dere er et stort «VI». Bruk denne holdningen til å snakke sammen om hvordan nye kan finne sin vei inn i fellesskapet.

- I møte med de økonomiske utfordringene oppfordrer jeg dere til å se om det er noe som er mulig å gjøre av frivillige når nå det må reduseres på antall ansatte.
- Slutt ikke med å drømme om fremtiden for menigheten. Bruk det nye verktøyet vårt «kirka vår» til å få satt deres planer og drømmer på papiret.

Jeg drar fra visitasen i Lindesnes sokn fylt med takknemlighet, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol, 16.03.2025

Rapport fra befaring før visitas i kirkene i Valle, Spangereid og Vigmostad

8. Januar 2024

Valle kirke, Lindesnes

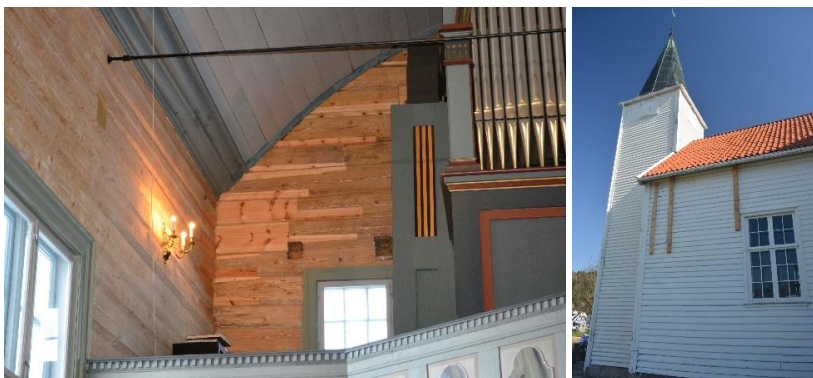
Valle kirke, Lindesnes er bygget i 1648 og er den tredje kjente kirke på stedet. Kirken har status som *kirke etter kirkeordningen (§19)* og har vernestatus som *automatisk listeført (1650 – 1850)*. Kirketomt og deler av kirkegård er fredet.

Kirken har 300 sitteplasser. (I kirkeleksikonet står oppgitt 550.)

Kirkens konstruksjon, tilstand og opplysninger om vedlikehold

Kirken er laftet av tømmer og er kledd med malt trepanel. Sist overflatebehandling var i 2020. Da benyttet man linoljemaling. Kirken ble sist vasket for svartsopp før siste maling.

Det ble i 2019 ferdigstilt et større vedlikeholdsarbeid som innebar tetting av kobbertak på tårn, kartlegging av skader i konstruksjon og utbedring av og forsterkning av tømmerkonstruksjon.

T.v. Innfelt ny tømmer i kirkens søvestre hjørne. T.v. Midlertidige støtter som nå er fjernet.

Kirken er i løpet av de siste fire årene gjennomgått med byggfaglig kompetanse. Kirkens tilstand betegnes i dag som god. I 2017 ble det avdekket større råteskader i kirkens bærende konstruksjon. Midlertidige forsterkninger gjorde at man etter hvert kunne holde kirken åpen.

Universell utforming

Fysiske tilpasninger for folk i rullestol:

Rullestolbrukere kan komme inn sideinngang eller annen sekundær inngang. Det er permanent rampe som fører til denne inngangen. Rullestolbrukere er avhengig av at andre åpner døren for dem. Koret og alterringen er ikke tilgjengelig for rullestolbrukere. Kirken har fungerende teleslynge eller andre løsninger for hørselshemmede.

Kirken har faste plasser tilpasset rullestol i kirkerommet. Måten det ble løst på med ny dør i benkevangelens hjørne og rullestolinngang fra sideskip gjør at man har beholdt mye av korsformen i rommet. Løsningne er også fleksibel i forhold til plassering av løse stoler.

Det er ikke fast rampe fra skipet opp til koret. Rullestolbrukere kan komme opp i koret via løs rampe som er lagret bak i kirken. Høydeforskjellen mellom kor og skip er så stor at en permanent rampe vil bli bratt eller ta mange sitteplasser. Koret er trangt for rullestol. Korskille, prekestol og klokkerpult gjør at det ikke er plass til rampe opp til koret uten å gjøre vesentlige inngrep i inventaret.

Løsning for å gjøre koret tilgjengelig har vært tema under tidligere vistasbefaring.

Det er toalett i nærliggende bygg. Her er det også HC toalett. Det er avmerket HC parkering ved kirken.

Oppvarming og energibruk

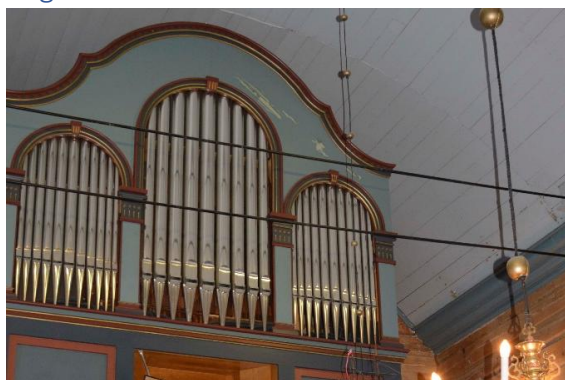
Det er montert digital varmestyring som kan fjernstyres. Kirkerommet oppvarmes hovedsakelig med rørovn på gulv under benk. I tillegg er det panelovner på vegg.

Det ble i 2024 satt inn varmepumpe (luft til luft) (Vår sak 24/01762). Prosessen rundt prosjektet var god og resultatet oppleves bra. Innerdel er lite synlig og ytterdel er montert ved skap til brannslange ved kirkegårdsmur.

Vinduer: Kirkerommet har enkle vinduer ytterst med koblede vinduer på innsiden.

Orgel

Andreas Landrogs orgelfabrikk, Haugesund, leverte orgel i mars 1906 (9/2+p, Ni stemmer, to manualer og pedal). Dette ble skadd i brann i 1910 og reparert av fabrikkens. I 1988 ble et brukt orgel (1960) fra Danmark satt inn. Dette ble i 2007 solgt til Volda kirke hvor det ble montert i 2008. Et brukt orgel bygd av Albert Keates 1907 (22/2+p) ble kjøpt inn fra Sheffield. Dette ble bygd inn i fasaden fra det gamle Landrog orgelet. Orgelet har høy verneverdi. Resten av Landrogs orgelet skal ligge lagret over sakristiet og dels i privat låve. Det rapporteres at det fungerer bra.

Kirkerommet har i tillegg et akustisk piano.

Inventarliste

Inventar er fylt inn med noe utfyllende tekst og bilder. Det planlegges å ha innholdet ferdig ført inn i løpet av 2025.

Messehagler

Messehagler finnes i grønt, hvitt og fiolett. Messehaglène oppbevares på godkjente (brede) hengere. Kirkekunst er vurdert av konservator.

Det finnes tilstandsrapport fra gjennomgangen. Det er også laget restverdiskjema for kirken.

Altertavle

Alterets front (antemensale) er laget av Peder Reimers i 1608 etter bestilling fra Peder Claussen og kom fra den gamle kirken. Resten er laget til den «nye» kirken i 1648. De gamle frontene fra den gamle tavlen er beskyttet av glass.

Ringeanlegg

Veien til klokkene kan oppleves noe kronglete og mangler noe gelender. Ringing av hovedklokke foregår med elektrisk ringeanlegg. Den minste klokke ringes manuelt.

Kirkens egnethet

Kirkens lokaler oppleves svært godt egnet for vanlige gudstjenester. Kirkens lokaler er godt egnet for gjennomføring av familiegudstjenester, Hel gudstjenester, ungdomsgudstjenester etc.

Dette var et tiltak som ble gjort i 2017 (Vår sak 21/02587). Også her har man klart å beholde vangen slik at opplevelsen av korskirkeinteriøret opprettholdes.

Det er satt inn skjermer (monitorer) på høykant på siden av vindu i sideskip der salmenummertavlen tidligere hang. Når kirken er i bruk, men det ikke vises tekst på monitoren, vises bilde tatt av tømmerveggen.

Vi minner om bestemmelsene knyttet til anskaffelse av nytt inventar i Kikreordningen § 20 i Regler om liturgisk inventar og utstyr.

Siden sist visitas - Saksnummer for omsøkte tiltak siden sist:

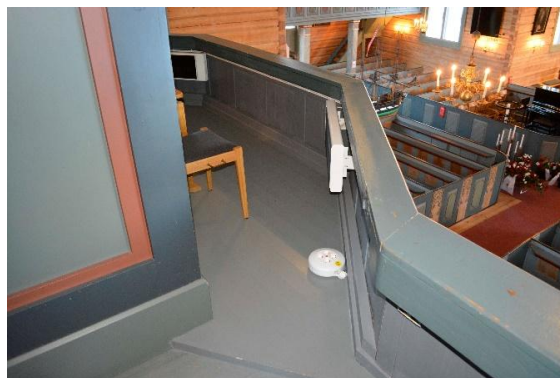
24/01762 SØKNAD VARMEPUMPER

21/02587 FJERNING AV BENKER

19/04824 KLIMASKALLSIKRING

Drøftet under befarings:

Gallerigelender bak organist er noe lavt. Selv om det her er et stykke fra krakk til gelender, tilfredstiller det ikke dagens krav. Det ble drøftet om det bør søkes en enkel forhøyning på rekkeverket.

Spangereid kirke

Spangereid kirke er bygget i 1100. Den ble da bygget som en steinkirke bygd som langkirke i romansk stil. Kirken ble ombygd og utvidet i 1840-årene og har i dag en korsplan og 300 sitteplasser og har status som *kirke etter kirkeordningen (§19)* Den har vernestatus som *fredet etter kulturminneloven*. Kirketomt og delr av gravplass er fredet.

Spangereid kirke fikk tildelt midler fra RA til både klimaskallsikring og utbedring av el. anlegg i 2021. Ny tavle klargjort for varmestyring ble levert og montert.

Kirkens konstruksjon, tilstand og opplysninger om vedlikehold

Middelalderkirken er murt med naturstein og er pusset med kalk. Kirken gjennomgikk store utbedringer i 2021 - 22. Kirken er i i forbindelse med tiltakene de siste årene gjennomgått med byggfaglig kompetanse.

I november 2017 ble det oppdaget store råteskader i takkonstruksjonen til Spangereid kirke. Kirken ble da foreløpig stengt for bruk grunnet uro for hva som kunne skje ved større snøfall.

I januar 2019 ble det prosjektert midlertidig forsterkning av takkonstruksjon slik at kirken etter hvert igjen kunne åpnes i 2022.

De nye knektene som forsterker de delene av takbjelkene som var utsatt for råteangrep.

2021 ble det utført tiltak knyttet til klimaskallsikring og reparasjoner:

- Skraping, maling og oppkitting av vinduer
- Utbedring av lufting mellom panel og konstruksjon (vegg mot øst på fasade mot sør)
- Utskiftning/spunsing av råteskadet tømmer rundt sideinngang
- Utbedre overgangen mellom trapp og vegg/dør på sideinngang.
- Punktvis utskiftning av ytre panel på alle vegger
- Punktvis utskiftning av råteskadet utlekting
- Utbedre overgangen mellom trapp og vegg/dør på fasade mot vest.
- Utbedring av gulv i våpenhuset inkl. bjelkelag
- Utbedring av råteskader i konstruksjonen langs overgangen mellom tømmer og mur på fasaden mot nord

2022.

- Hele kirken ble malt utvendig i løpet av sommeren.
- Den gamle middelalder-delen ble kalket.
- Vannbord over middelalderdelen ble skiftet ut.
- Det ble fjernet benker fremme på høyre side i middelalderdelen og på venstre side ble det oppbygde podiet tatt bort med unntak av under orgelet.
- Det ble så lagt nye tepper i kirkeskipet. Det har blitt gjort en del vedlikehold på kirken i 2022.

Universell utforming

Fysiske tilpasninger for folk i rullestol:

Rullestolbrukere kan komme inn sideinngang eller annen sekundær inngang. Det er permanent rampe som fører til denne inngangen. Rullestolbrukere er avhengig av at andre åpner døren for dem. Kirken har faste plasser tilpasset rullestol i kirkerommet. Kirken har løse stoler i kirkerommet som rigges ved behov. Koret og alterringen er ikke tilgjengelig for rullestolbrukere. Kirken har fungerende teleslynge eller andre løsninger for hørselshemmede.

Andre tilpasninger for folk med nedsatt hørsel, dårlig syn etc.:

Høydeforskjellen mellom kor og skip er på to trinn. Det er ikke rampe fra skipet opp til koret. En rampe vil måtte ta en del sitteplasser fremme i kirken.

Korskille, prekestol og klokkepult gjør at det ikke er god plass til rullestol rundt alter.

Det er toalett i nærliggende bygg. Her er det også HC toalett.

Det er avmerket HC parkering ved kirken

Oppvarming og energibruk

Det er montert digital varmestyring som kan fjernstyres. Kirkerommet oppvarmes hovedsakelig med rørovn på gulv under benk. I tillegg er det panelovner på vegg.

Vinduer: Kirkerommet har enkle vinduer ytterst med koblede vinduer på innsiden.

Orgel

Hovedorgelet er et Pipeorgel produsert av Bruno Christensen og ble installert i 1980. Det rapporteres at det fungerer bra. Kirkerommet har i tillegg et flygel. Siden sist visitas er gulvet senket slik at det ikke lenger er et trinn ned til midtgang. Det gjør det mer fleksibelt i forhold til plassering av flygelet.

Inventarliste

Inventar er fylt inn med noe utfyllende tekst og bilder. Det planlegges å ha innholdet ferdig ført inn i løpet av 2025.

Messehagler

Messehagler finnes i grønt og hvitt. Messehaglene oppbevares på godkjente (brede) hengere. Kirkekunst er vurdert av konservator.

Finnes det tilstandsrapport fra gjennomgangen? Ja

Er det laget restverdiskjema? Ja

Altartavle, prekestol og døpefont

Altartavle og prekestol er laget av Elias Våland i 1840. Døpefont er også laget i forbindelse med påbyggingen i 1840.

Ringeanlegg

Hovedklokke ringes manuelt. Kirken har for tiden bare én klokke.

En mindre klokke mangler i klocketårnet.

Kirkens egnethet

Kirkens lokaler oppleves godt egnet for vanlige gudstjenester og for gjennomføring av familiegudstjenester, Hel gudstjenester, ungdomsgudstjenester etc. Men grunnet den lange avstanden fra alterområdet til området foran prekestol, der forsamlingen sitter til vanlig, ville trolig et fremskutt alter, omtrent på linje med orgelet, gitt et mer intimt kirkerom på vanlige gudstjenester.

Monitorer

Kirken har fått tre nye monitorer. Disse er montert på høykant. To av dem festet på vegg i korsarmne, en festet i en arm som går ned i gulv og vegg bak gelender til gang til prekestolen. Høytalere er festet nær vidnu og skygger for vinduene.

Dette er et søkandspliktig tiltak. *Kulturminnelovens* bestemmelser i § 8 og bestemmelsene knyttet til anskaffelse av nytt inventar i *Kirkeordningen* § 20 samt *Regler om liturgisk inventar og utstyr*. Vi må derfor be om at disse blir omsøkt.

Saksnummer for omsøkte tiltak siden sist

17/03833	TILSTANDSRAPPORTERING
19/04825	SØKNAD FOR I STANDSETTING AV MIDDELALDERKIRKER I STEIN
21/00802	NYTT EL-ANLEGG
21/00806	KLIMASKALLSIKRING 2021
22/04552	BRANNSIKRING
22/03596	FJERNING AV BENKER

Vigmostad kirke

Vigmostad kirke er bygget i 1884 og er den tredje kjente kirke på stedet. Kirken har status som *kirke etter kirkeordningen (§19)* og har vernestatus som *automatisk listeført (1650 - 1850)*. Kirketomt og deler av kirkegård er fredet.

Kirken har 375 sitteplasser. (I kirkebyggdatabasen står oppgitt.)

Kirkens konstruksjon, tilstand og opplysninger om vedlikehold

Kirken er laftet av tømmer og er kledd med malt trepanel. Sist overflatebehandling var i 2022. Da benyttet man linoljemaling. Kirken ble sist vasket for svartsopp før siste maling.

Det er pr i dag ikke oppdaget råteskade som ikke er utbedret. Det er pr i dag ikke oppdaget sopp eller muggproblem som ikke er behandlet.

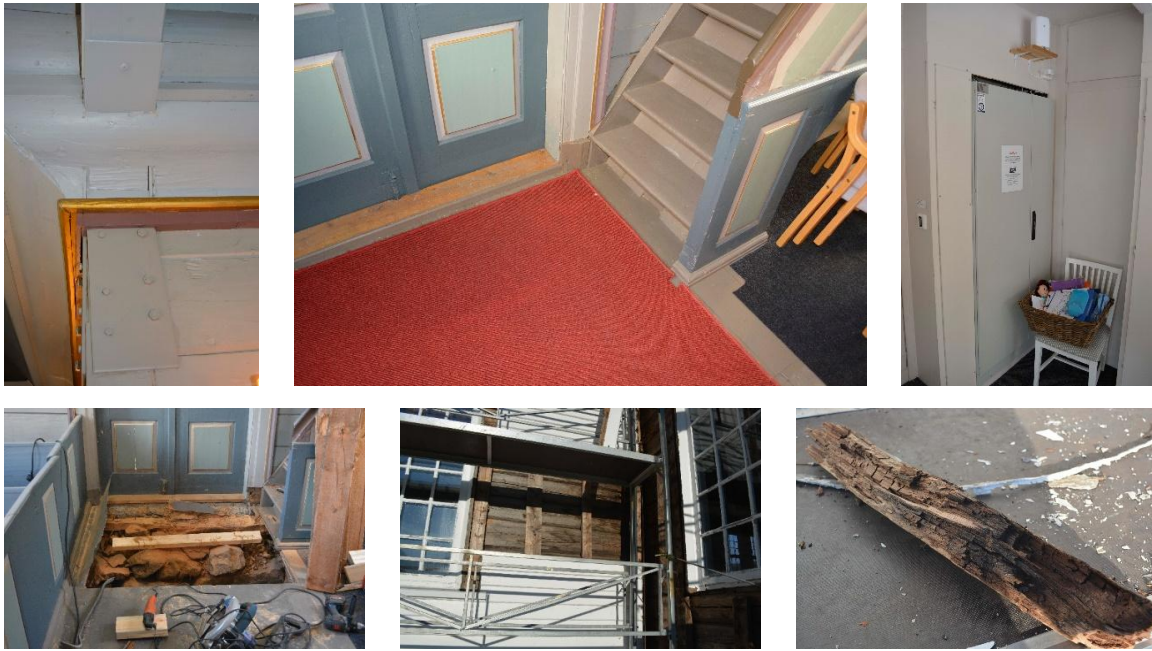
Kirken er i løpet av de siste fire årene gjennomgått med byggfaglig kompetanse.

Vedlikeholdstiltak

2020

- Restaurering, skraping og maling av kirken, inklusive dører og vindu.
- Utskiftning av plasttakrenner og -nedløp med takrenner og nedløp med skarpe bend i sink.
- Utskiftning av forvitret og ødelagt skifer + utskiftning av ødelagte beslag og råtne lekter på tårntaket.
- Restaurering, skraping og maling av hoveddør og sidedør.

2021

- Understøttingene (rigg/jekk) som ble satt opp i 2017 fjernet.
- Det er satt opp sikringer/beslag i stål i knutepunktene mellom tak og vegger i to av hjørnene innvendig i kirkerommet.
- Råteskader i tømmeret i veggene er utbedret.
- Råteskadene i gulvet på insiden av sidedøren er utbedret og døren er tettet og malt opp innvendig.
- Ytterdøren i sakristiet har fått tette speil øverst istedenfor ruglet glass.

Universell utforming

Fysiske tilpasninger for folk i rullestol:

Rullestolbrukere kan komme inn sideinngang eller annen sekundær inngang. Det er permanent rampe som fører til denne inngangen. Rullestolbrukere er avhengig av at andre åpner døren for dem. Kirken har faste plasser tilpasset rullestol i kirkerommet. Koret og alterringen er ikke tilgjengelig for rullestolbrukere. Kirken har fungerende teleslynge eller andre løsninger for hørselshemmede.

Det er ikke rampe fra skipet opp til koret. Høydeforskjellen mellom kor og skip er så stor at en rampe vil bli bratt eller ta mange sitteplasser. Det er korsille i form av gelender, prekestol og klokkepult som tar opp sider i koret. En eventuell løsning med modell fra Bakke kirke kunne vært vurdert.

Løsning for å gjøre koret tilgjengelig har vært tema under tidligere vistasbefaring, man har ikke funnet en god løsning.

Det er toalett i nærliggende bygg. Her er det også HC toalett.

Det er ikke avmerket HC parkering ved kirken.

Oppvarming og energibruk

Det er montert digital varmestyring som må styres lokalt.

Kirkerommet oppvarmes hovedsakelig med rørovn på gulv under benk. I tillegg er det panelovner på vegg. Se ellers om ny el-tavle under vedlikeholdsavsnittet.

Energiøkonomisering:

Vinduer: Kirkerommet har enkle vinduer ytterst med koblede vinduer på innsiden.

Orgel

Hovedorgelet er et Pipeorgel produsert av Amund Eriksen. Det rapporteres at det fungerer bra. Bygd i 1878 til Løten kirke og flyttet solgt til Vigmostad kirke i 1926. Installert av J. H. Jørgensens orgelfabrikk i 1927. Restaurert i 1998. Som et av bispedømmets eldste orgler har det svært høy verneverdi.

Kirkerommet har i tillegg et akustisk piano.

Inventarliste

Inventar er fylt inn med noe utfyllende tekst og bilder. Det planlegges å ha innholdet ferdig ført inn i løpet av 2025.

Messehagler

Messehagler finnes i grønt og hvitt. Messehaglne oppbevares på godkjente (brede) hengere. Det er gjennomført lyskjemende tiltak for å bevare tekstiler fra falming.

Er det laget restverdiskjema? Nei

Altertavle

Toppstykket til Altertavlen og de to øverste etasjene av altertavlen er fra den gamle kirken. Nederste del er snekret og skjært ut av Ernst Torson Risdal. Malearbeid Jakobsen fra Kristiansand eller Johan Ludvig Rummelhof. (Bilder neste side. Altertavlen slik den ser ut nå og før restaureringen utført av Alf Marius Kjær i 1946.)

Døpefont

Døpefonten som også er laget av Ernst Thorsen Risdal, flyttes frem når den er i bruk og står ellers under korvinduet. Den er nokså riksete og har sannsynlig ikke godt av stadig flytting. Menighet/fellesråd må gjerne kontakte bispekontoret for råd når det gjelder å få den vurdert av godkjent konservator. Dåpsfat og kanne er fra den gamle kirken. Kirken har ifølge jubileumsbok også en gammel del av en kleberstein døpefont, trolig fra den første kirken.

Ringeanlegg

Hovedklokke ringes manuelt. Kirken har bare én klokke.

Kirkens egnethet

Kirkens lokaler oppleves egnet for vanlige gudstjeneste (1). Kirkens lokaler er i liten grad til hinder for gjennomføring av familiegudstjenester, Hel gudstjenester, ungdomsgudstjenester etc.

Saksnummer for omsøkte tiltak siden sist

19/04823 KLIMASKALLSIKRING

17/00171 TILSTANDSVURDERING OG RENOVERING

Under befaring

Kirken har ikke rampe opp til koret. Det er tre, litt høye, trinn opp til koret. Høydeforskjellen gjør at en rampe vil ta mye plass.

Det ble drøftet en liknende løsning for plass til rullestol som i Valle kirke. Kirken har fast plass for rullestol i dag, men det er noe dårlig sikt fra denne plassen.

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Lister og Mandal

Rapport fra kontorvisitas i Lindesnes sokn på kirkekontoret i Lindesnes 15. januar 2025

Til stede: Konsulent Bjørg Nilsen Tjøm, kirkeverge Øystein Ferdenløy Ramstad og prost Geir Ola Tveit.

Kallsbok

Kallsboka er ikke ført senere år.

Journal

Dokumenter journalføres ved bruk av Public 360, levert av Kirkepartner.

Menighetsrådets protokoll

Protokollene blir arkivert både i papirformat og i Public 360.

Dagsregister for kirkene

Dagsregister for de tre kirkene ble lagt fram.

Inventarbok

Oversikt over inventar er overført fra Kirkebyggdatabasen til Ordna eiendom. Dette omtales i rådgiver Geir Myhres rapport om kirkebyggene.

Kirkebøker

Noen gamle kirkebøker står ennå i kontorets safe fordi det fra tid til annen etterspørres informasjon fra bøkene. Disse bøkene vil i tidens fylde bli overført til offentlig arkiv.

Postfordeling

Det er minimalt med brevpost. Rutiner for postfordeling er ikke lenger aktuelt.

Ringereglement

Det er ikke gjort endringer siden sist visitas. Praksis er ulik i de tre kirkene. Reglement er slått opp på veggen i sakristiene.

Oppbevaring av urner

Urnere oppbevares i safe på kirkesenteret i Mandal.

Senking av kister

Det brukes tau. Kistene senkes vanligvis helt ned i graven.

Forordning

Biskopens forordning av gudstjenester blir fulgt.

Kontorlokaler

Menigheten har kontor i første etasje i et kommunalt bygg i Vigeland sentrum. Det er universell utforming og nødvendig kontorutstyr.

IT-sikkerhet

Postboks 265
4576 LYNGDAL

Besøksadresse:
Fiboveien 32
LYNGDAL

Telefon: 95 80 88 36
epost:
geir.ola.tveit@lyngdal.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Lister og Mandal

IT-sikkerheten ivaretas ved hjelp av Kirkepartner.

Arbeidsmiljø generelt

Arbeidsmiljøet er stort sett greit. De ansatte vil hverandre vel. Arbeidsplassundersøkelsen, som gjennomføres annethvert år, gir ikke data bare for Lindesnes sokn, men samlet for hele Lindesnes fellesrådsområde. Denne undersøkelsen har derfor begrenset verdi når fokus bare er på Lindesnes sokn.

Formidling av rutiner

Stabsmøtet evaluerer gudstjenester og andre arrangementer. Viktige funn føres i stabsmøteboka. Det foregår også muntlig tradering av erfaringer.

Lyngdal 27. januar 2025

Geir Ola Tveit
Prost i Lister og Mandal prosti

Postboks 265
4576 LYNGDAL

Besøksadresse:
Fiboveien 32
LYNGDAL

Telefon: 95 80 88 36
epost:
geir.ola.tveit@lyngdal.kirken.no

VISITASMELDING 2025

LINDESNES MENIGHETS RÅD

**Spangereid kirke fra 1100-tallet.
Fotograf: Roar Greipsland**

Vigmostad kirke fra 1848

Valle kirke fra 1793

Innhold

1 INNLEDNING

2 LINDESNES SOKN

- 2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemsskap
- 2.2 Lokalsamfunnet – kultur- og samfunnsliv
- 2.3 Tilknytning til kirken

3 KIRKEBYGG OG KIRKEGÅRDER

4 KIRKELIG ANSATTE

- 4.1 Ansatte i dag
- 4.2 Merknader til stillingsstrukturen
- 4.3 Arbeidsforhold (kontor, skyss, telefon m.m.)
- 4.4 Stabsfellesskapet

5 KOMMUNEN OG KIRKEN

- 5.1 Generelle vurderinger
- 5.2 Fellestråd og kirkeverge
- 5.3 Kirken i kommuneplanene

6 KIRKE, SKOLE OG BARNEHAGE

- 6.1 Skole
- 6.2 Barnehagene

7 MENIGHETSRÅDET OG ARBEIDET I MENIGHETEN

- 7.1 Lindesnes menighetsråd, samt oversikt over utvalg m/utvalgsleder
  - 7.1.1 Lindesnes menighetsråd
  - 7.1.2 Menighetsutvalg
    - 7.1.2.1 Menighetsutvalg Vigmostad
    - 7.1.2.2 Menighetsutvalg Valle
    - 7.1.2.3 Menighetsutvalg Spangereid
  - 7.1.4 Andre Utvalg
    - 7.1.4.1 Diakoniutvalg
    - 7.1.4.2 Undervisningsutvalg
    - 7.1.4.3 Dåpsutvalg
    - 7.1.4.4 Gudstjenesteutvalg
- 7.2 Generelt om menighetslivet
- 7.3 Konfirmantarbeidet
  - 7.3.1 Rammen for konfirmantarbeidet
  - 7.3.2 Ungdomsledere
  - 7.3.3 Undervisning.

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 3 AV 25

- 7.4 Barne- og ungdomsarbeidet
  - 7.4.1 Kontinuerlige tiltak for barn opp til konfirmasjonsalder:
  - 7.4.2 Breddetiltak for barn under konfirmasjonsalder
  - 7.4.3 Kontinuerlige tiltak for barn og unge i og etter konfirmasjonstiden:
- 7.5 Undervisningsarbeidet
- 7.6 Diakoniarbeidet
  - 7.6.1 Diakoniarbeider
  - 7.6.2 Institusjonsbesøk
  - 7.6.3 Eldres kirkedag
  - 7.6.4 Konfirmantdiakoni
  - 7.6.5 Fasteaksjonen Kirkens Nødhjelp
  - 7.6.6 Kriseteam
  - 7.6.7 Sorggruppe
  - 7.6.8 Frivillighetssentral
  - 7.6.9 Sjelesorg
- 7.7 Samarbeid Menighet og Misjon (SMM)
- 7.8 Kirkemusikalsk arbeid
  - 7.8.1 Konserter
  - 7.8.1 Bemanning
  - 7.8.2 Instrumentene og kirkerommet
  - 7.8.3 «Kontinuitet er nøkkelen til kvalitet»
  - 7.8.4 Liturgireformen
  - 7.8.5 Den nye salmeboka og menighetens salmereportaret
  - 7.8.6 Lokalt kirkemusikkplan
  - 7.8.7 Kirkemusikk og trosopplæring
  - 7.8.8 Konsertvirksomhet og Kirkemusikk som kulturformidler
- 7.9 Informasjonsarbeid
  - 7.9.1 Menighetsblad
  - 7.9.2 Annet informasjonsarbeid

8 GUDSTJENESTELIVET

- 8.1 Gudstjenesteordning
- 8.2 Fornyelse av gudstjenestelivet
  - 8.2.1 Gudstjenestegruppene
  - 8.2.2 Assistentene
- 8.3 Gudstjenestedeltakelse
- 8.4 Familiegudstjenester
- 8.5 Friluftsgudstjenester

9 SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER

- 9.1 Arbeid for indre og ytre misjon
- 9.2 Samarbeid innen prostiet
- 9.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn
  - 9.3.1 Fellesmøter i Spangereid
  - 9.3.2 Fellesmøter på Vigeland

10 KONKLUSJONER/FRAMTIDSPERSPEKTIV

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 4 AV 25

---

1. INNLEDNING

Det er nå snart 9 år siden forrige gang Biskop Stein var på visitas i Lindesnes. Siden sist har vi gått gjennom en kommunesammenslåing. Gamle Lindesnes kommune er blitt slått sammen med Mandal og Marnardal kommuner, til det som i dag heter (nye) Lindesnes kommune. Så nå er både ordfører og kirkeverge plassert et stykke unna vår hverdag – noe som har vært en stor overgang både i lokalsamfunnet generelt og i kirka.

Visitasedraget fra 2016 forteller om et sterkt og godt trosopplærings-arbeid, et arbeid som fremdeles lever og utvikles av dyktige medarbeidere, både ansatte og frivillige. Mange har vist en imponerende stayerevne, både i dette arbeidet, i gudstjenestearbeidet og annet menighetsbyggende arbeid gjennom mange år.

Biskopens foredrag fra forrige visitas forteller noe om at menigheten strever med de samme utfordringene nå som den gang. Nå ser vi frem til ny bispevisitas og håper at den vil gi oss inspirasjon til videre innsats som kan være med på å gi vekst og modning i vårt arbeid her i Lindesnes!

2. LINDESNES SOKN

2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemskap

Lindesnes sokn omfatter gamle Lindesnes kommune, som strekker seg fra Lindesnes fyr helt i syd, til Vigmostad, som grenser mot Audnedal kommune. Folketallet er på rundt 5.000 innbyggere og det er 3.294 som er medlemmer i Den norske kirke. Dette viser en nedgang på 318 medlemmer siden forrige visitas.

De frie evangeliske forsamlinger Betania Vigeland, Betania Spangereid og Familiekirka Lindesnes (tidligere Betel Svennevik) er svært aktive i vårt sokn. De har alle tre stedene store og nye kirkebygg med stor aktivitet. I tillegg har IMF (Indremisjonsforbundet) tatt over Reme bedehus og dannet en egen gudstjenestefeirende forsamling der. Dette arbeidet får god oppslutning, ikke minst av barnefamilier fra området Svennevik-Spangereid.

2.2 Lokalsamfunnet – kultur- og samfunnsliv

Utenom de tre sentra, Vigeland, Spangereid og Vigmostad er det en spredt bebyggelse på heier og langs kysten.

Den største industribedriften i kommunen er GE Healthcare. Denne bedriften har ca. 518 ansatte og bedriften går for full maskin. De produserer røntgenkontrastmidler som brukes over hele verden.

Tredal tilhengerfabrikk har mange ansatte og selger kvalitetshengere over hele landet. De gamle maskinene på Sjølingstad uldvarefabrik er i full gang og vi har her fått et flott industrimuseum. De har egen butikk hvor de selger garn og ullpledd fra egen produksjon. De har mye kursvirksomhet for skoleklasser og barnehager, og egne omvisninger i fabrikk for besøkende.

I sommerhalvåret er folkelivet betydelig preget av at vi er på Sørlandet. Turisme er et satsingsområde i kommunen. Mange rogalendinger har hytter her, og mange leier ut til turister fra kontinentet som kommer for å fiske og feriere.

Det er et variert musikkliv i kommunen. Hvert år arrangeres det kammermusikkfest i fjellhallen ved Lindesnes fyr, i jubileumsåret 2024 også med konserter i Spangereid kirke.

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 5 AV 25

Kontakten med Amerika har stimulert interessen for Countrymusikk og det som hører til. Lindesnes Trekkspillklubb rekrutterer langt utenfor kommunen, og gjør seg gjeldende, både i inn- og utland.

Lindesnes Brass kunne i 2023 feire 40 års-jubileum, og de gleder folket i vårt sokn, både med sin årlige nyttårskonsert, og ved raust å delta på felles arrangementer både i kirka og lokalsamfunnet ellers. Kulturskolen gir i dag undervisning en rekke instrumenter og utvikler unge talenter som gir oss et bredere musikalsk miljø.

Kommunen har lagt godt til rette for idrett. Lindesneshallen og flere utendørsanlegg rommer en betydelig aktivitet som gir mulighet for positiv utfoldelse i fysisk aktivitet. Det er svært aktive idrettslag i Vigmostad, Spangereid og på Vigeland. Disse aktiviserer mange av kommunens barn, ungdom og voksne til ulike fysiske aktiviteter. Bedehusene, grendehus i Spangereid og Vigmostad, Lindesnes KFUK/KFUM og Vigelandsstua (ungdomslaget og Giv Akt idrettslag) rommer til sammen en stor kulturell aktivitet for barn, unge, voksne og eldre. For de eldre foregår det også en del frivillig arbeid på våre to institusjoner, Lindesnes omsorgssenter og Spangereid eldresenter. Lindesnes Omsorgssenter er en «Livsglede for eldre» institusjon, og dette har stor betydning, både for beboere og frivillige som er engasjert i dette.

Menighetsrådet er også medeiere i Lindesnes Frivilligsentral. Her er mange frivillige engasjert i ulike oppgaver. Kirkekontoret og Frivilligsentralens lokaler ligger vegg i vegg, noe som beriker kirkekontorets miljø.

Lindesnes fyr har status som tusenårssted. Fra før var det bestemt at her skulle være fyrmuseum som tar sikte på å bevare noe av kulturen rundt de mange fyr langs kysten vår. Fjellhallen, under fyret, har egen kafe, samt kunstutstillinger, og med plass til 200 mennesker, blir det lagt til rette for konserter og annen kulturell virksomhet her. Det hele administreres av Stiftelsen Lindesnes Fyr.

Menigheten har et godt samarbeid med de ansatte på fyret. Friluftsgudstjenestene her har blitt en årlig tradisjon, med veldig godt oppmøte.

En del kunstnere har etablert seg i kommunen med egne atelier og gallerier, der man kan finne maleri, keramikk, grafikk, billedvev og annen tekstilkunst.

2.3 Tilknytning til kirken

Indremisjonsforbundet har sitt leirsted "Audnastrand", et vakkert og funksjonelt anlegg som vi nyter godt av i lokalsamfunnet.

Det er også mange bedehus i vårt sokn. Vigmostad, Melhus, Vigeland, Rødberg, Snik, Reme, Spangereid har faste møter og flere av stedene er det et stort barne- og ungdomsarbeid i tillegg til vanlig møtevirksomhet.

På Vigeland ligger Ungdomslokalet til Lindesnes KFUK/KFUM, som på mange måter fungerer som et menighetshus, både fordi det ligger så nær kirka, og fordi KFUK/KFUM så klart definerer sitt arbeid som kirkas barne- og ungdomsarbeid. Det nære samarbeidet er svært viktig for kirka, spesielt på Vigeland.

3. KIRKEBYGG OG KIRKEGÅRDER

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 6 AV 25

Om kirkebygg vises det til bispedømmets rapport etter visitasbefaringen som ble gjennomført 8. januar 2025. Der deltok Geir Myhre fra bispedømmekontoret, prost Geir Ola Tveit, kirkeverge Øystein Ramstad og kirketjener Thor Vatnedal.

Det vises ellers til fellesrådets årsrapporter der det finnes god informasjon om kirkebyggene og gravplassene for de siste år.

Det kan nevnes at alle tre kirkene i soknet har vært gjennom en god del vedlikehold de siste 3-4 år. Det er gjort reparasjoner på råteskader, elektriske anlegg er oppgradert og alle tre kirkene er nylig blitt malt utvendig. Det er lagt nye tepper i Valle og Spangereid. I Spangereid er det montert fullt slukkeanlegg innvendig og utvendig. Alle kirkene har nå strømstyring som fjernstyres fra mobilapp. I Valle kirke er det også montert varmpumper.

På Valle kirkegård er det oppført nytt flott driftsbygg som sto ferdig i desember 2021.

Det har lenge vært planlagt utvidelse av Valle kirkegård. Dette har kommunen utsatt til neste kommunestyreperiode. Det begynner å bli kritisk i forhold til ledige graver, spesielt nye dobbelgraver.

4. KIRKELIG ANSATTE

4.1 Ansatte i dag

Ansatte i Lindesnes sokn:

Bjørg Tjorteland Steinsund	Kirketjener Valle	40% stilling
Hans Heggeset Haga	Kirkegårdsarbeider	100% stilling
Elisabeth Seland Vrålstad	Organist	80% stilling
	Digitalt/grafisk arbeid	20% stilling
Bjørg Nilsen Tjøm	Kontorleder	80 % stilling
	Kirketjener Vigmostad	10 % stilling
Monica de Klerk	Menighetspedagog	100% stilling
Sindre Sandvand Aase	Menighetspedagog	50% stilling
Mari Sønnesyn Berg	Sokneprest	100% stilling

Menighetsrådet får tilført statlige midler til dekning av lønnsutgifter vedr. kateket- og menighetspedagog- stillingene.

Tor Vatnedal fungerer pr. i dag som kirketjener i Valle kirke, der kirketjener er langtidssykemeldt, og delvis også i Spangereid, der kirketjener (20 % stilling) har sluttet.

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 7 AV 25

Tor Anders Puntervold har vært ansatt som diakon i Lindesnes Kirkelige Fellestråd med tjenestested i hele Lindesnes kommune, og har vært med som leder når Lindesnes menighets konfirmanter har reist på konfACTION i Bø. Ut over dette har Lindesnes menighet ikke hatt diakon i tjeneste. Diakonen er nå gått over i en annen stilling på Kirkesenteret i Mandal, og hva som skjer med Lindesnes sin del av diakonstillingen i framtida, vet vi ikke.

Utenom de fast ansatte, har Ingjerd Byremo klippet Vigmostad kirkegård og Håvard Helliesen har klippet på Valle kirkegård.
(Fellestrådsansatte har hatt ansvar for stell av blomster på graver ved Spangereid, Valle og Vigmostad kirkegård.)

4.2 Merknader til stillingsstrukturen

Det er utarbeidet stillingsinstruks for de fleste stillingene. Det er undertegnet arbeidsavtale med alle ansatte. Det utarbeides arbeidsavtaler med alle sommervikarer.

4.3 Arbeidsforhold (kontor, skyss, telefon m.m.)

Kommunen har lagt godt til rette for stabsfellesskapet med det kontorlandskapet vi nå disponerer i Applica bygget. Vi holder til i 1. etasje, med kontorer til sokneprest, organist, menighetssekretær og begge trosopplærere. I tillegg har vi et møterom som brukes til stabsmøter, div. komitemøter, menighetsrådsmøter osv. Vi har et større felles møterom med Frivilligsentralen, og vi har også felles kjøkken og toaletter med dem. Det er god tilgjengelighet for våre besøkende, både barnevogner og rullestoler kommer lett inn i våre lokaler, hvor de i skranken møter menighetssekretæren som ønsker velkommen. Vi driftes med egen server gjennom kommunens dataanlegg, vi bruker en stor safe (tidligere postkontor) til arkiv, og vi har et godt lagerrom som brukes til trosopplæringsmateriell og annet utstyr. Regnskap og lønn for fellestrådsansatte utføres av regnskapsavdelingen hos kirkevergen. Fellestrådet dekker skyssutgifter for sine ansatte, samt dekning av mobilabonnement etter eget regulativ.

4.4 Stabsfellesskapet i Lindesnes sokn

Den kirkelige staben består av positive og velvillige medarbeidere. Flere har vært i jobben i mange år, og vi har et godt fellesskap i . Vi er en stab med god tverrfaglig kompetanse og stor vilje til å støtte hverandre i arbeidet. Dette gjør at vi alle har en stor respekt for de andres arbeidsoppgaver, og vet at vi er avhengige av hverandre for at arbeidet skal bli utført på best mulig måte.

Det er stabsmøte hver tirsdag hvor alle som kan fra staben er tilstede. Stabsmøtet inneholder alltid en evaluering av gudstjenester og andre arrangement i vår regi, vi drøfter positive og negative opplevelser, og om hva vi ev. kan gjøre bedre. Det er en veldig åpen og god tone på stabsmøtene, hvor alle får komme til og forteller om sine planer for uka/ukene som ligger foran oss. Vi har alltid en runde rundt bordet hvor den enkelte kommer med sine ting.

Det virker som om vi alle er stolte av jobben vår og vi opplever å være privilegerte som får jobbe i kirka, og være med på alt det spennende som skjer. Ikke minst er alle møtepunktene vi

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 8 AV 25

---

som ansatte har med mennesker i vårt sokn verdifulle. Det er fint når kirketjeneren møter dåpsfamilien med smil og hjelpsomhet, roer nervøse brudepar, og samtalene kirkegårdsarbeideren har med folk som ferdes på kirkegårdene våre. Vi legger også vinn på å ha et gjestfritt kontor der folk kan oppleve at det er trivelig å stikke innom.

Etter sammenslåingen med Mandal og Marnardal er vi også blitt en del av et større stabsfellesskap, og vi samles jevnlig til storstabsmøter, og har f.eks avslutning til jul sammen. Dette er gode møtepunkter, der vi nyter godt av det større fellesskapet med gode kolleger -til inspirasjon, oppbyggelse og glede.

5. KOMMUNEN OG KIRKEN

5.1 Samarbeid

Samarbeidsforholdene med Lindenes kommune er gode. Det er jevnlig kontakt mellom administrasjonene, og kirkevergen innkalles til ledermøte i kommunen minst 2 ganger i året.

Regnskap og revisjon utføres av kommunen gjennom tjenesteytingsavtalen. Lønn utbetales også fra kommunens lønningskontor. Kirkevergens administrasjon har en tett og god dialog med økonomikontor og lønningskontor. Det er også et godt samarbeid med ordfører, rådmann og staben ellers i kommunen.

5.2 Fellesråd og kirkeverge

Øystein Ramstad har vært kirkeverge siden 2012, i Mandal kirkelige fellesråd. Etter kommunesammenslåingen i 2020 ble han kirkeverge for nye Lindesnes kirkelige fellesråd.

Administrasjonen ble da i hovedsak lagt til kontoret i Mandal. Derfra administreres gravferd/kirkegård, personal, kirkebygg, økonomi og annet som ligger til kirkevergens ansvar.

Kirkevergen møter til stabsmøter i Lindesnes sokn ca. en gang i måneden.

5.3 Kirken i kommuneplanene

Det er god kommunikasjon med kommune om de ulike behovene til fellesrådet. Det handler i all hovedsak om økonomi. Etter 2020 har vi imidlertid opplevd stadige kutt i bevilgninger og spesielt dramatisk nå i 2025 med kutt på over 2,1 mill. i driftstilskudd. Dette vil bety store endringer i organisasjonen og for aktiviteten. Det tvinges frem endringer i stillinger i form av nedbemanning som også vil få konsekvenser for aktiviteten. Det arbeides aktivt med å gjøre det beste ut av situasjonen.

6. KIRKE, SKOLE OG BARNEHAGE

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 9 AV 25

Kirka har et godt og nært samarbeid med skoler og barnehager. Da prestegjeldet fikk opprettet kateketstilling i 1992, ble det naturlig å utvide samarbeidet og lage egne samarbeidsavtaler med de enkelte skolene og barnehagene.

Soknet har tre barneskoler og en ungdomsskole:

Nyplass skole:	280 elever
Spangereid Skole:	150 elever
Vigmostad skole	52 elever
Lindesnes Ungdomsskole:	190 elever (ca)

Vigmostad skole er en privat barneskole som blir drevet i kristen regi.

6.1 Kirke – skole samarbeid

Høytidene og bibelfortellinger er viktige stikkord for samarbeidet.

Vi har et godt samarbeidet med de tre barneskolene i soknet.

De fleste av samlingene skjer i kirkene, med unntak av Bibelsporet som er et undervisningsopplegg utviklet av Bibelselskapet som favner læringsmål for 4. og 5.klasse. Bibelsporet blir gjennomført i klasserommet og varer 2x 45 min over to ganger. Tilbakemeldingene fra lærerne er veldig positive. Verdien av et slik samarbeid er stor for begge parter.

Nytt fra 2024 er samling for 6.klasse med tema Sorg, død og begravelse. Vi fikk gode tilbakemeldinger på dette temaet som snakkes for lite om til vanlig.

Under er lista over de aktivitetene vi hadde 2024:

Oktober - november

- 4. klasse ved Spangereid og Nyplass skole har vært på omvisning i kirkene med fokus på historie og kristne symboler
- Bibelsporet ble gjennomført for alle 5.klassingene i Spangereid og Vigeland
- 6. klasse ved Spangereid og Nyplass skole har vært i kirkene og vi snakket om sorg, død og begravelse.

Desember-januar

- Julevandring med 1. klasse ble gjennomført i Spangereid, Valle og 1.og 2.klasse i Vigmostad kirke.
- Julegudstjeneste i Spangereid kirke for hele Spangereid skole.
- Julegudstjeneste i Valle kirke for 1. – 4. trinn i Valle kirke.
- Julegudstjeneste i Valle kirke for 5. – 7. trinn i Valle kirke.
- Andakt på julefesten for Vigmostad skole.
- Vi hadde en adventsamling for Vigmostad privatskole i Vigmostad kirke.

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 10 AV 25

- Bibelsporet ble gjennomført for 5.klassene på Nyplass i januar

April

- Påskevandringene med 2. klasse ble gjennomført i Valle og Spangereid kirke.
- Vigmostad privatskole hadde eget opplegg med påskespill i Valle kirke
- Alle klassene på 8. trinn hadde omvisning i Valle kirke

Mai -juni

- Pinsegudstjeneste i Spangereid kirke
- Pinsesamling i kapellet på Vigmostad prestegård med Vigmostad skole. En fra kontoret hadde andakten.
- Skolegudstjeneste før sommerferien med Vigmostad skole.

Vigmostad privatskole er en liten få-delt kristen privatskole som har pinsetreff på Vigmostad prestegård, 3 adventsamlinger i skolens gamle skolestue hvor trosopplærer/prest og kantor er med.

Skolen arrangerer julefest for elever og foresatte hvor prest eller menighetspedagog holder andakt.

Til påske fremfører de et eget påskespill i kirka/ påsegudstjeneste.

I samarbeid med kantor øver de og fremfører sanger i kirka på 17.mai.

Annet hvert år er det påskevandring, julevandring og Vandring gjennom Bibelen for barn

.

6.2 Barnehagene

Kirke – barnehage samarbeid

Alle barnehager inviteres på påskevandring rundt Valle, Spangereid og Vigmostad kirker. Vi tar imot barna rundt bålpanna og snakket generelt om påske. Så går vi fra stasjon til stasjon rundt kirka der barna får høre og være med å dramatisere de ulike dagene i påska. I tilfelle dårlig vær, kan det skje at vi isteden har påkesamling i barnehagen. Trosopplærer besøker også gjerne også de minste i Hestehaven og Espira Lindesnes og har påkesamling med dem der..

Til jul har vi barnehagegudstjeneste med alle barnehagene i Spangereid, på Vigeland og Vigmostad, samt besøk med barnehagesamling i Espira Lindesnes.

Samarbeidet med skoler og barnehager er en stor og viktig jobb og skaper gode relasjoner mellom kirke og samfunn. Dette er et tidkrevende og møysommelig arbeid, men vi opplever pr i dag et godt samarbeid, spesielt med privatskolen, barnehagene og barneskolen.

Vi synes det er noe tynt i forhold til ungdomsskolen, og på sikt ønsker vi et utvidet tilbud til ungdomsskoletrinnene.

7. MENIGHETSRÅDET OG ARBEIDET I MENIGHETENE

7.1 Lindesnes menighetsråd, samt oversikt over utvalg m/utvalgsleder

7.1.1 Lindesnes menighetsråd 2023-2027:

Stanley Tørressen – leder
 Marry Kleiven – nestleder
 Lloyd Kristensen
 Elisabeth Egeli Stensland
 Einar Kristensen
 Jarl Arnt Heimtun
 Glenn Gislefoss
 Edwin Gunnar Sandnes
 Sokneprest Mari Sønnesyn Berg

Else Arnhild Lind – 1. varamedlem
 Trine Hjelmaas Thu – 2. varamedlem
 Steffan Fredrik Kylland – 3. varamedlem
 Kristian Olsen – 4.varamedlem
 Ole Fladstad – 5.varamedlem

Kirkelig fellestråd har to representanter fra Lindesnes sokn;
 Einar Kristensen
 Marry Kleiven,
 Vara i fellestrådet:
 Elisabeth E. Stensland 1.vara
 Edwin G. Sandnes 2.vara

7.1.2 Menighetsutvalg

Vi har i tillegg menighetsutvalg i Spangereid og Vigmostad
 Utvalgene har som hovedmål å bygge menighet, arrangere konserter, planlegger kirkekaffe og ellers andre arrangement i den enkelte kirke.
 Medlemmene av menighetsutvalgene er valgt for 2 år.

7.1.2.1 Menighetsutvalg Vigmostad

Torill Hægbostad- leder
 Marry Kleiven,
 Irene Tryland,
 Ann Kristin...
 Johanne Ougland

7.1.2.2 Menighetsutvalg Spangereid

Ole Fladstad - leder
 Lillian Daasvand
 Gunhild Fjeldskår

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 12 AV 25

Dag Telhaug,

7.1.4 Andre utvalg

7.1.4.1 Diakoniutvalg

Utvalget består av

Lillian Daasvand,

Linda Kleiven

Melvin Kleiven

Gerd Tryland

Torund B. Hansen

Lloyd Osestad

Utvalget står som arrangør for Simen, et integrert felleskap for mennesker av forskjellig funksjonsgrad. Utvalget har sørget for at en organisert besøkstjeneste er i sin spede begynnelse og har engasjert seg i arbeidet for mennesker med rusproblemer.

7.1.4.3 Dåpsutvalg

Menighetspedagog har til disposisjon ei gruppe av menighetsfaddere som går på besøk med en hilsen til 1, 2 og 3 års dåpsdag. Disse møtes en gang i året og utgjør dåpsutvalg for hele menigheten.

7.1.4.4 Gudstjenesteutvalg og gudstjenestegrupper

Menighetsutvalgene fungerer på mange måter som gudstjenesteutvalg. Valle og Spangereid har i tillegg gudstjenestegrupper. Disse gruppene samles tirsdag kveld i uka før den gudstjenesten som skal forberedes for å snakke om gudstjenestens innhold, mulige innslag i gudstjenesten og salmevalg. Under selve gudstjenesten har utvalget ansvar for å stille med klokker, kirkeverter, blomster og kirkekaffe.

Arbeidet i gudstjenestegruppene kan kjennes litt tungt, slik ny sokneprest oppfatter det. I Valle har flere grupper stadig minket, og vi sitter igjen med bare en gruppe. I Spangereid er det en gruppe, og der har sjelden mer enn halvparten av gruppa mulighet til å bli med på planleggingsmøte – folk er travle, og kanskje sier dette også noe om en slitasje i dette arbeidet over tid. Vi har begynt å snakke sammen om å revidere opplegget, noe som i såfall må gjøres i tett dialog med de frivillige – og med evt. potensielle frivillige, for å legge et løp som de frivillige er motivert for og ønsker selv.

7.2 Generelt om menighetslivet

Menighetslivet bærer preg av forholdsvis landlige forhold og ”sørlandskristendom”.

Gudstjeneste med liturgi og ritualer har ingen sterk tradisjon her. Rundt 1960 stod John Olav Larsen i den siste store vekkelsen som har gått over distriktet, og det hadde nok en viss betydning at kirkehusene da var lokaler for mye av virksomheten.

Bedehusene og DFEF har hatt og har stor betydning for kristenlivet i soknet. Møteaktiviteten har i noen år avtatt på flere bedehus, mens andre bedehus har satset med ny giv på barne- og familiarbeid, noe vi nok må vedgå merkes med tanke på konkurransen dette utgjør for både gudstjenester og kirkas barne- og ungdomsarbeid.

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 13 AV 25

Lindesnes KFUK/KFUM har mange aktiviteter for barn og ungdom, og de definerer seg selv som kirkas barne- og ungdomsarbeid, noe som er svært viktig for kirka.

For de minste er der baby og småbarnstreff (som er et samarbeid med trosopplærerne i kirka), og nå i vår et barnegospel-prosjekt for barn i 4.-7.klasse (også samarbeid med kirka), og Klubben fra 8. klasse,

Lindesnes KFUK/KFUM speiderne er en av landets største speidergrupper, med nærmere 100 speidere fra 5. klasse og opp til roverne hvor de begynner fra 10. klasse. Speideren rekrutterer barn fra hele soknet.

K/M har også arbeid for voksne, med blant annet kveldsåpent som er undervisningskvelder/møter for voksne 3-4 ganger hvert semester.

Det er flere forbundsringer i sving, som aktiviserer damer i ulike aldre.

Lindesnes KFUK/KFUM arrangerer hvert år en stor høstmesse i Lindesneshallen, og inntektene fra dette finansierer driften av arbeidet og eget lokale. Høstmessen trekker folk fra hele Sørlandet og mange fra Rogaland, og det er over 200 frivillige medarbeidere med på denne helgen.

Lindesnes KRIK er et annet arbeid, drevet av trosopplærer i kirka. De har sine treninger i Lindesneshallen for ungdom fra hele kommunen. Det er flere ungdommer som deltar på KRIK sine leirer. Konfirmantene våre deltar også hver sommer på konfACTION. De får dermed en smakebit, og kanskje vil de fortsette å dra på KRIKs leirer.

Det er i tillegg mange kvinneforeninger, forbundsringer, mannsgrupper, bibel- og samtalegrupper som er aktive på de ulike steder i soknet – i menigheten vår.

Biskop Stein pekte på noen ting i sitt visitasforedrag i 2016, som er gjenkjennbart også i dag. Det ene var manglende møteplasser utenom gudstjenesten. De tre kirkene våre er vakre og funksjonelle til sitt bruk, men som forsamlingslokaler anno 2025 har de helt klart noen mangler. På Vigeland ligger Lindesnes K/M sine Ungdomslokaler, U-lok som de heter på folkemunne, nokså nær kirka, og brukes til kirkekaffe ved spesielle anledninger. Men mange faller av på veien dit. På Spangereid kan Bedehuset brukes på samme måte, men der er også litt av de samme utfordringene med avstand. Men dette handler ikke bare om lokaliteter. Menigheten trenger møtepunkter utenom gudstjenestene der det er rom for å dele levd liv og sårbarhet, og vi ville ha blitt styrket gjennom å samles om felles bord og engasjement også utenom gudstjenester og nattverdbord. Og det i desto større grad når gudstjenestefrekvensen er tøyd langt, med to gudstjenester i måneden i to av sognene, og en i mnd i det minste sognet, Vigmostad. Et spørsmål blir da hvordan vi kan klare å skape mer samhold og tilhørighet til Lindesnes menighet på tross av spredning i bosetting, få gudstjenester i hver av kirkene, og sterk lokal tilhørighet til tre bygg med store begrensninger med tanke på felleskapsbyggende samvær.

For dette var også et moment som biskop Stein kommenterte den gang; nødvendigheten av å øve oss i å tenke at «gudstjenesten i nabokirka også er min gudstjeneste». En spennende tanke for en ny sogneprest er om, og eventuelt hvordan, vi kan samle oss til en menighet i vår egenforståelse, ikke bare i navnet og i et samla menighetsråd.

Er det mulig å komme dit at vi kan tenke slik at gudstjeneste, det har vi hver søndag, men ikke alltid i min nærmeste kirke? At det er like naturlig å stille som kirkevert i kirka i andre enden av soknet, som i «min egen»? Og at vi sammen kan videreutvikle alternative møteplasser, både de vi allerede har, - og kanskje potensielle steder - der «hverdagskirka» kan få blomstre også hos oss?

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 14 AV 25

7.3 Konfirmantarbeidet

Med få unntak møter vi alle som en gang er blitt døpt i vår kirke igjen som konfirmanter. På tross av en store frimenigheter og aktiv annonsering av Humanetisk konfirmasjon, ser vi ingen prosentvis nedgang i antall konfirmanter. Vi ser likevel svingninger ettersom sterke personer i ungdomsmiljøene kan trekke med seg folk i den ene eller annen retning.

7.3.1 Rammen for konfirmantarbeidet

Kateketen og sognepresten deler på konfirmantopplæringen. Kateketen har hovedansvaret for det administrative, og tar også mye ansvar for undervisningsopplegget, også fordi ny sogneprest er enda ferskere enn trosopplæreren.

Konfirmantforberedelsen starter i januar med undervisning etter skoletid ca hver 2. onsdag i måneden. Årets konfirmantkull teller 40 konfirmanter, og gruppa er delt i to i de fleste samlingene, så trosopplærer og prest har konfirmantsamling hver uke i vårsemesteret. Gjennom brev til foreldrene, støttet opp av meldinger på Spond fungerer dette godt, og oppmøtet er nær 100% på disse undervisningstidene.

I disse samlingene legger vi stor vekt på relasjonsbygging, vi jobber med trosuttrykk- og deler erfaringer. Vi tar opp sentrale temaer som tro, tvil og undring. Den treenige Gud som skaper, Frelser og forbilde, og Den hellige Ånd som vekker og nærer tro og fellesskap. Vi tematiserer også sorg og død, menneskeverd i forhold til selvbilde og overgrep osv. Timene legges opp med noe undervisning, men også aktiviteter, opplevelser og gruppearbeid. Hver samling avsluttes i sirkel, med Fadervår og velsignelsen.

Vi er knyttet til KRIK og deltar på konFACTION i Bø som en del av konfirmantforberedelsen. Dette er vi glade for og godt fornøyd med. Både konfirmanter og ledere storkoser seg under leiren, med spennende aktiviteter, badeland, flott undervisning og fine møter, og dyktige musikere. KonFACTION er en gjennomført leir hvor vi bare kan møte opp med våre konfirmanter og være sammen med dem. Det å kunne bruke tid som leder på egne konfirmanter er flott. Vi kan dele måltider i egen leir, leke med ungdommene og være sammen med dem uten å ha ansvar for gjennomføring av leiren. Vi er takknemlige for at vi har fått og er en del av denne leiren, vi ser og erfarer at flere av våre ungdommer ønsker å være en del av KRIK miljøet og arbeidet som blir drevet derfra. Vi ser også verdien av at våre ungdommer kan benytte, og benytter seg av leirer i regi av KRIK.

Det er også en fin tradisjon her i Lindesnes at menighetsrådet arrangerer en stor fest for konfirmantene og deres familier i forkant av selve konfirmasjonen i august. Vi starter med Gudstjeneste, deretter er det festbord med kaker, underholdning av ulike slag som bilder og film fra konfirmasjonstiden.

Selve konfirmasjonen skjer så i månedsskiftet august - september.

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETS RÅD 2025 S. 16 AV 25

Konfirmasjonsundervisningen tilrettelegges ved behov, og menigheten bidrar økonomisk til konfirmantleiren dersom foresatte strever med denne utgiften. Økonomi skal aldri være et hinder for at ungdom skal delta i vår konfirmantundervisning.

7.3.2 Ungdomsledere

Det har den siste tiden vært vanskelig å rekruttere ungdomsledere til konfirmantarbeidet. I 2024 var 4 -5 ungdomsledere med og arrangerte klatring for konfirmantene ellers hadde vi med en ungdomsleder på konfirmantleir.

7.4 Barne- og ungdomsarbeidet - Trosopplæring

7.4.1 Kontinuerlige tiltak for barn opp til konfirmasjonsalder:

VALLE:

VIGELAND JENTEFORENING
SPEIDER KFUK/KFUM
KRIK
KLUBBEN KFUK/KFUM

SPANGEREID:

IMPULS, REME/SVENNEVIK
SPIREN BARNEKLUBB, REME BEDEHUS
FOKUS NATTKAFE REME BEDEHUS

VIGMOSTAD:

SPRELL LEVENDE
VIGMOSTAD YNGRES

7.4.2 Breddetiltak for barn under konfirmasjonsalder

Menigheten har menighetsfaddere som deler ut hilsen fra menigheten ved 1,2 og 3 års dåpsdag, familiegudstjenester med utdeling av kirkebok til 4-åringer og utdeling av kirkebok

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRAÅD 2025 S. 17 AV 25

---

til 6-åringene, oppdagelsesferd for 4 åringer og dåpsskole for 6 åringer. Oppmøtet til disse arrangementene ligger på ca 60 -70 % prosent av ant. døpte.

Vi arrangerer **S-leir** (small konfirmant leir) to ganger i året for 7 – 9 åringer. Oppmøte ligger på ca 40 %. Vi har med et eget S-leir - team som planlegger og gjennomfører leiren sammen med menighetspedagog.

LysVåken for 11 åringer blir arrangert hvert år i Valle kirke. Denne høsten hadde vi bare 8 deltakere, men valgte å gjennomføre. Det ble en fin leir hvor barna stortrivdes med gudstjenesteverksted, rappelling ned kirketårnet, formingsaktiviteter, TexMex party, Escape room, LysVåken dans og sang... I snitt fra 2016 og fram til i dag har prosent deltakelsen på tiltaket vært ca. 38%.

Menighetsrådet dekker utgiftene til leir hvis pårørende har behov for slik hjelp. Det skal aldri være et hinder for barna å få bli med på våre aktiviteter.

Det er veldig flott å ha med frivillige medarbeidere, og uten dem kunne vi ikke gjennomført leirene på en så god måte.

Babysang:

Både i Spangereid og på Vigeland har vi **baby og småbarns treff** annen hver uke. Dette er et lavterskel tilbud hvor vi inviterer barn i alderen 0 – 6 år ifølge med voksne. Vi starter med sangstund, etterpå koser vi oss med lunsj, lek og har det sosialt.

Innholdet i samlingen er variert med rim, regler, barnesanger og ikke minst sanger med kristent innhold. På denne måten blir dette tilbudet trosopplæring helt fra barnet er født. Oppslutningen om disse tiltakene er gode. Vi kan være 30 – 40 små og store på samling og en stor andel av våre døpte barn benytter seg av tilbudet.

Vi ser også at baby- og småbarnstreff er en brobygger til de andre trosopplæringstiltakene vi har, og at kirka blir en naturlig plass å høre til.

På Vigeland er dette et samarbeid med Lindesnes KFUK/M.

Mandagsklubben - er et tilbud for barn med foreldre/ foresatt fra 3 år og oppover annen hver mandag på Lindesnes KFUK/M. Det drives av Lindesnes menighet i samarbeid med Søndagskolen og KFUK/M. Vi begynner med en «Sprell levende» samling (søndagsskolens materiell) med sang og bibelfortelling. Etterpå kan barna velge om de ønsker å leke eller gjøre en formingsaktivitet. Samlingene har vært godt besøkt hele året. I gjennomsnitt har det vært mellom 25 og 35 barn pluss foreldre/besteforeldre pr. samling. Nytt høsten 2024 er at vi nå

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 18 AV 25

---

deler barna i to grupper. De eldste fra 2. klasse og oppover har opplegg på loftet, mens de minste har opplegg nede. Vi er sammen i starten og på slutten.

Kirkeassistenter – barn fra 9 år og oppover deltar aktivt i gudstjenesten med tekstlesning, forbønn, lystenning, dåpsmedhjelper og nattverds utdeling. Dette har blitt en positiv oppgave, både for barnets trosutvikling og for menigheten. Vi opplever at barnet ved å være kirkeassistent får en større forståelse og tilhørighet til kirka og gudstjenesten. Menigheten gir gode tilbakemeldinger. Kom og hør dagens tekst lest tydelig og med alvor av en ung kirkeassistent. Det er sterkt, og gjør noe med deg.

Lindesnes Barnekor ble startet høsten 2023. Ved oppstart var det mellom 15 og 20 barn fra 3. klasse og oppover. De har gledet oss med sang på flere gudstjenester. Høsten 2024 ble det stadig færre barn som møtte til øvelse og vi har sett oss nødt til å sette koret litt på pause. I stedet prøver vi oss våren 2025 med et **barnegospel – prosjekt** og håper at dette kan få fram sangglede hos barna i Lindesnes menighet.

Sammen med de frivillige tiltakene i lag og foreninger, som søndagsskole, barnegrupper, yngres, klubb og speider har vi gode trosopplæringstiltak i vår menighet.

7.4.3 Kontinuerlige tiltak for barn og unge i og etter konfirmasjonstiden:

VALLE:

LINDESNES KFUK/KFUM SPEIDERE OG ROVERE
KLUBBEN, LINDESNES KFUK-KFUM
KRIK

SPANGEREID:

NATT-CAFÈ, REME

VIGMOSTAD:

VIGMOSTAD KRISTELIGE UNGDOMSFORENING

Vi er svært takknemlige for alt det frivillige arbeidet som legges ned for ungdommene her i menigheten og støtter opp om dette ved besøk og andakter.

Våre visjoner for framtiden er at vi fra kirkens side kan bidra mer i forhold til ungdomsarbeidet i menigheten. Vi tenker at dette må skje i samarbeid med det tilbudet som allerede eksisterer.

7.5 Undervisningsarbeidet

Det skjer ulike typer undervisning og formidling av kristen kunnskap i Lindesnes sokn. Kveldsåpent arrangeres månedlig på Ungdomslokalet (Lindesnes KFUK/KFUM). Der tas opp aktuelle temaer om tro og liv. På Spangereid bedehus arrangeres møte annenhver søndagskveld, lagt slik at det er møte de søndagene det ikke er gudstjeneste i kirka. De mange bibelgruppene er også en sentral arena for å utdype den kristne troen og kunnskap om den.

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 19 AV 25

7.6 Diakoniarbeidet

7.6.1 Simen

Diakoniutvalget arrangerer **SIMEN**, (sammen i menigheten) som er et tilbud for de med funksjonsnedsettelse og ellers alle andre som ønsker å være med, en kveld i måneden på Ungdomslokalet. Dette har blitt et fint og godt fellesskap. Det er ca. 20-30 til stede hver gang. Det er lek, basar, andakt, og ikke minst god, varm mat servert av utvalgets medlemmer. Dette er et flott og nødvendig tiltak, og vi får mye gode tilbakemeldinger fra de som deltar, pårørende og de som er ledsagere. Det meldes om stor trivsel! Normalt har vi en egen gudstjeneste hvert semester der deltagerne i Simen er spesielt invitert.

Vi ser at her er et potensiale i et bedre samarbeid for eksempel med mer involvering i menighetens gudstjenesteliv og i andre arrangementer.

7.7.2 Institusjonsbesøk

Prest og organist besøker **Omsorgssenteret på Vigeland** hver annen tirsdag (Betania Vigeland har andakt der tirsdagene imellom), og prest besøker **eldresenteret på Spangereid** den påfølgende tirsdagen.

På Vigeland Omsorgssenter har vi en enkel gudstjeneste og feirer nattverd hver andre gang, slik at beboerne får tilbud om nattverd en gang i måneden. Det er ca 20 deltakere på disse gudstjenestene. På disse samlingene kommer også noen deltakere «utenfra» stort sett hver gang. Til samlingene stiller 6 frivillige opp (på omgang) og hjelper beboerne til å komme seg fra rommet sitt til lokalet der andakten/gudstjenesten skjer, og tilbake. De rigger og rydder lokalet, og de hjelper til undervegs med lyd, og ellers når det trengs, blant annet med utdeling av nattverd. Vi hadde ikke klart å samle beboerne til andakter uten disse frivillige.

På Spangereid eldresenter holdes en enkel andakt med litt fellessang. Det har tidligere vært en fast dagsenter-gruppe med 10-12 deltakere (inkl. frivillige), men i januar 2025 er dette tilbudet endret til et åpent tilbud med middagservering, og deltakerantallet på andakten har så langt i år vært 20-25 personer.

Diakoniutvalget har de siste årene også vært engasjert i en tjeneste der de stiller opp som besøksvenner/medvandrere ved livets slutt på omsorgssenteret. Pleierne har ikke alltid kapasitet til å våke over døende, og mennesker som ikke har familie, eller har kontakt med familien sin, har slik fått ha et medmenneske hos seg og ei hand å holde i ved livets slutt.

7.6.5 Fasteaksjonen til Kirkens Nødhjelp

Av internasjonal diakoni må nevnes fasteaksjonen til Kirkens Nødhjelp. Hos oss er det konfirmantene som står for innsamlingen, som i fjor ble gjort gjennom et sponsorløp. Konfirmantene blir sponset av slekt og venner, og årlig samles det inn ca samme sum som før, 50-60.000 kroner.

7.6.6 Kriseteam

Kirka er en naturlig medspiller i kommunens kriseteam, og siden kommunesammenslåingen er det soknepresten i Mandal som representerer kirka i kriseteamet.

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRAÅD 2025 S. 20 AV 25

7.6.8 Frivillighetssentral

Menighetsrådet er medeier i Lindesnes Frivillighetssentral. Frivillighetssentralens kontor ligger tett inntil kirkekontoret og det legger til rette for godt samarbeid. Lederen for Frivillighetssentralen, Melvin Kleiven er medlem i diakoniutvalget, noe som er med på å kompensere for savnet av en diakonal medarbeider i menigheten.

7.6.9 Sjelesorg

Behovet for samtaler og sjelesorg er kanskje stort, men det gjenspeiles ikke i statistikken for de siste årene. Dette kan ha sammenheng med en noe skiftende prestesituasjon, og mangel på diakonal medarbeider, da sjelesorg gjerne vokser fram gjennom kjennskap, tillit, tilgjengelighet og relasjonsbygging. Pr. i dag foregår det sjelesorgsamtaler, men ikke i et stort omfang. Det vil si, på kirkekontoret er det mange som stikker innom for en god prat med menighetssekretæren – som slik sett møter et helt klart behov hos flere.

7.7 Samarbeid Menighet og Misjon (SMM)

Stefanusalliansen sitt arbeid for kristne som lever under vanskelige forhold i Tyrkia er menighetens misjonsprosjekt.

7.8 Kirkemusikalsk arbeid

Barnekor

Barnekoret fortsatte på våren 2024 med øvelser med gjennomsnittlig 10 deltakere per øvelse. Det er barn fra 2. klasse og oppover. Vi har hatt øvelser i kirken hver torsdag fra 17.30- 19.00 på våren. Musikalsk leder er organist Elisabeth Seland Vrålstad, og menighetspedagog Sindre Sandvand Aase var også med som leder. Han holdt blant annet en liten andakt/skuespill/fortelling. I øvelsene lærer vi nye sanger på både norsk, engelsk og latin, og vi er også på orgelgalleriet hver gang, der barna får prøve orgelet. Noen av målsetningene våre er å lære barna å bli glad i kirkerommet, salmer, sanger, bibelfortellinger, orgelet og kirkemusikken. Vi vil gi dem sangglede og hjelpe ungene å få selvtillit og å bli trygge foran publikum – og la koret jevnlig delta i gudstjenester.

Høsten 2024 ble det besluttet å kutte ned på øvelsene slik at det ble annen hver torsdag. Det ble besluttet også for å spare på ressurser at Sindre ikke ble med som leder på høsten. Denne høsten kom korøvelsen i konflikt med andre aktiviteter på Vigeland, og deltakelsen falt. Den ble utover høsten så lav at det ble vanskelig å gjennomføre planlagte opptredener. Koret ble med på innsettelsesgudstjenesten, men måtte avlyse planlagt konsert med demenskoret og sang på julaften. Koret er lagt på is våren 2025, med planer om ny vurdering til høsten.

Forsangergruppe/Lindesnes kirkekor

Høsten 2023 startet vi opp med månedlige øvelser for forsangere i kirkene våre. Vi øver på tradisjonelle salmer, eksperimenterer litt med flere stemmer og leker oss med kirkemusikk. Forsangerne har flere ganger deltatt på gudstjenester med forsang til salmene, samt sanginnslag f.eks. under nattverd og til postludium. Vi øver i kirkene, og

---

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 21 AV 25

---

fra høsten 2024 økte vi til faste øvelser annen hver uke. Vi har ambisjoner om å på sikt få flere medlemmer, få hyppigere øvelser, større repertoar, og delta jevnlig i gudstjenester.

7.9 Informasjonsarbeid

7.9.1 Menighetsblad

Menighetsbladet Båndet kommer ut med 5 nummer i året. Vi har siden sist visitas gått over til distribusjon av Båndet ved hjelp av frivillige. Dette fungerer greit, og vil bli videreført. Der er så vidt tilstrekkelig med frivillige pr. i dag, og vi kunne gjerne ha vært litt flere. Vi opplever at vi har et meget lesverdig menighetsblad, og at Båndet er både gjenkjennelig og populært. Økonomisk går Båndet sånn tålig rundt grunnet gratis distribusjon som nevnt, samt kjærkommen støtte fra annonsører. Men vi har i løpet av 2024 varslet at de som bor utenbygds nå må betale for utsendelse hvis de ønsker Båndet tilsendt. På høy tid vil noen si. Det blir for kostbart å sende dette i post, særlig til utlandet.

7.9.2 Annet informasjonsarbeid

Vi har i flere år hatt vår egen hjemmeside www.lindesnes.kirken.no, samt at Lindesnes er på facebook og på instagram. Vår organist har i sin stilling ansvar for kommunikasjon på disse digitale plattformene, og hun gjør en super jobb, det fungerer veldig bra! Vi ser at sosiale medier er utrolig viktig for å informere og holde kontakten med folk i menigheten. Til hver gudstjeneste og hvert arrangement blir det sendt ut egen sms melding til mange i vår menighet. Folk setter stor pris på å få disse påminnelsene.

8. GUDSTJENESTELIVET

8.1 Gudstjenesteordning

I 2016 ble det vedtatt en ny biskoppelig forordning av gudstjenestene i det som etter årsskiftet heter Lindesnes sokn.

Kirke (eller annet)	Søn- og h.dag	Andre gudstj.	Sum
Spangereid	26	5	31
Valle	27	11	38
Vigmostad	14	3	17
Totalt	67	19*	86

*To av disse er utegudstjenester og to avholdes på omsorgssenteret.

Denne forordningen gir spesielt Valle og Spangereid en forutsigbar «rytme» på gudstjenestene ved at de får Gudstjeneste hver andre søndag. Vigmostad går tapende ut av denne ordningen, med bare en gudstjeneste hver måned.

Ved siden av de forordnede gudstjenestene holdes det en enkel gudstjeneste hver 14. dag ved Lindesnes Omsorgssenter. Hver fjerde uke er det nattverd ved disse gudstjenestene.

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 22 AV 25

På dager som 17. mai og julaften må det hentes inn prestevikarer for å kunne holde de forordnede gudstjenestene i hele soknet.

8.2 Fornyelse av Gudstjenestelivet

Lindesnes holdt lenge fast på Sandwalls liturgiske musikk, men er nå tilbake til melodiene fra før gudstjenestereformen.

Ved de fleste gudstjenestene i Spangereid og i Valle har vi gudsjenestegrupper som samles tirsdag i uka før gudstjenesten, til planlegging. Vi har planer om å se på denne ordningen, kanskje er den moden for en justering, jfr. omtale av ordningen i neste punkt.

Vi har også en ordning med kirkeassistenter. Disse er fra 9-10 år og eldre. Barna får «voksne» oppgaver og det viser seg at de ved øvelse kan gjennomføre oppgavene like godt som voksne.

Våren 2016 tok en gruppe frivillige initiativ til å danne forsangergruppe for Valle kirke, en ordning vi fremdeles har. Dette er en berikelse for en menighet der vi har slitt med å få salmesangen til å fungere godt!

8.2.1 Gudstjenestegruppene

Arbeidet i gudstjenestegruppene kan kjennes litt tungt. I Valle har flere grupper stadig minket, og vi sitter igjen med bare en gruppe. I Spangereid er det en gruppe, og der har sjelden mer enn halvparten av gruppa mulighet til å bli med på planleggingsmøte – folk er travle, og kanskje sier dette også noe om en slitasje i dette arbeidet over tid. Vi har begynt å snakke sammen om å revidere opplegget, noe som i såfall må gjøres i tett dialog med de frivillige – og med evt. potensielle frivillige, for å legge et løp som de frivillige er motivert for, og ønsker selv.

8.2.2 Assistentene

I alle tre kirkene har vi nå assistenter ved de fleste gudstjenestene. De kan begynne som assistenter ved 9-10-årsalderen. Ideen er at assistentene skal være med i gudstjenesten på fullt alvor. Det skjer etter en vurdering av evner og selvfølgelig ønsker fra assistentene selv. Assistentene bærer kappe for å markere at de har en liturgisk funksjon. De leser ulike lesetekster, bønner, bidrar med lystenning, praktiske oppgaver og noen er også med under utdeling av nattverd. Det viser seg at de kan, dersom de er godt forberedt, gjør «voksne» oppgaver minst like godt som mange voksne. Kirkeassistentene gir et godt løft til gudstjenestelivet, og de får stadig gode tilbakemeldinger.

Vi har ca. 15 assistenter som har disse oppgavene fordelt på Vigmostad, Valle og Spangereid kirker.

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 23 AV 25

8.3 Gudstjenestedeltakelse**KIRKELIG ÅRSSTATISTIKK**

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Konfirmerte	30	24	44	37	44	37
Døpte	38	31	31	43	34	42
Vielser	11	14	11	11	14	10
Gravferder	42	37	36	36	46	33
Antall gudstjenester	97	64	81	84	82	84
Gudstjenestedeltakelse	9137	3731	3233	6495	8207	7219
Nattverddeltakere	2151	806	803	1139	1238	1755

Nøkkeltall fra pandemiåret 2020

Fram til 12. mars var situasjonen udramatisk. Vi levde som om ingen pandemi var underveis på tross av at media hadde begynt å varsle om det som skulle skje.

Antall gravferder hadde ikke mer avvik enn det som ligger godt innenfor et normalår, riktignok en del under gjennomsnittet.

Mange brylluper ble naturlig nok utsatt.

Det mest dramatiske var at vi i 2020 gjennomførte 33 færre gudstjenester enn i 2019 som var et normalår. Vi hadde 1345 færre til nattverd, ikke bre fordi vi hadde 22 færre nattverd gudstjenester, men også fordi færre kom til gudstjeneste. Reduksjonen i antall deltakere på den enkelte gudstjeneste handlet både om restriksjoner som gjaldt for gjennomføringen og folks angst for å bli smittet. Det største fallet i antall deltakere skjedde, ikke uventet, på julaften. På tross av en vellykket Drive-in gudstjeneste og ekstra gudstjeneste i Vigmostad nådde vi godt under halvparten av hva vi gjør i et normalår.

Det er ingen dramatiske endringer for 2024 i denne statistikken. Gudstjenestedeltakelse har gått noe ned fra 2023, men det kan delvis skyldes det høye antallet konfirmanter i 2023 – som kan gi seg utslag i gudstjenestedeltakelse både i forbindelse med presentasjonsgudstjeneste, gudstjenesten i forbindelse med konfirmantfesten, og selve konfirmasjonsdagene. At antallet nattverddeltakere er såpass mye høyere i 2024 kan skyldes at det har vært flere gudstjenester med nattverd, eller det kan ha andre grunner. Gledelig er det i alle fall!

 VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 24 AV 25

8.4 Familiegudstjenester

Gudstjenester spesielt rettet mot barna har vi i forbindelse med trosopplæringstiltakene. Det dreier seg om S-leir vår og høst, utdeling av 4årsbok, og 6årsbok, Tårnagenthelg og Lys Våken.

8.5 Friluftsgudstjenester

Vi har 2 friluftsgudstjenester i året. Rundt 1. juni ved Lindesnes fyr, og midt i juli i Kråkevika.

Ved alle disse gudstjenestene er det et godt oppmøte, og mange ønsker å ha dåp ute disse dagene.

9. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER

9.1 Arbeid for indre og ytre misjon

I mange år har det vært et godt samarbeid med organisasjonene knyttet til bedehusene. Særlig nær kontakt har det vært med Reme bedehus der det var årlige gudstjenester i januar og de satte opp gudstjenesteprogrammet vårt i sin programfolder. Men siden sist bispevisitas har Reme bedehus, som opprinnelig er eid av Reme og Svennevik skolekrets, blitt forsamlingshus for en gudstjenestefeirende forsamling i regi av IMF, Normisjon og Misjonssambandet.. De driver som nevnt et stort og godt familiearbeid som trekker folk fra Spangereid, Reme og Svennevik.

Bedehuset på Spangereid satser mest på voksenarbeid, og bedehuset og kirka samarbeider om semesterplaner for å ha et tilbud hver søndag, der bedehuset har gudstjenestlige samlinger de søndagene det ikke er gudstjeneste i kirka. I tillegg har Helselaget, Spangereid Bedehus og kirka et samarbeid om middagsservering på Bedehuset en gang i måneden, et tilbud som er godt besøkt med opptil 50 deltakere hver gang. Mandagstreffet er et annet samarbeid mellom kirka, Spangereid Bedehus og Helselaget, med samling annenhver mandag med tema og servering, på Bedehuset. Bedehuset er også arena for baby- og småbarnstreffet som menigheten arrangerer annenhver onsdag.

Lindesnes KFUK/KFUM har et nært forhold til det som skjer i kirka og Ungdomslokalet fungerer delvis som «menighetshus» for kirka, og huser blant annet spesielle kirkekaffe-arrangement, baby- og småbarnstreff annenhver onsdag, konfirmantsamlinger og nå også barnegospel-prosjektet som skjer i samarbeid med K/M. .

Ved siden av at vi nå støtter Stefanusalliansens arbeid blant kristne i Tyrkia har Valle en vennskapsmenighet i Laxmipur i Nepal. Denne kontakten er et resultat av Erling og Karin Landes opphold der som misjonærer.

9.2 Samarbeid innen prostiet

Det hersker gode samarbeidsforhold i Lister og Mandal prosti både blant prestene og blant kirkeverger. Da soknepresten i Lindesnes har relativt høyt arbeidspress blir hun i liten grad spurt om tjenester i andre sokn. Det er gjort avtale om et samarbeid med prestetjenesten i Audnedal (Konsmo og Grindheim, tilhørende Lyngdal fellesrådsområde) – om at

---

VISITASMELDING FOR LINDESNES MENIGHETSRÅD 2025 S. 25 AV 25

---

soknepresten der har 20% stilling i Lindesnes menighet. I praksis betyr det at han har tjenesteuke en uke i måneden (begravelser og andakter på omsorgs- og eldresenter), og gudstjeneste(r) i Lindesnes den påfølgende søndagen. De to sokneprestene har et felles ansvar for å betjene soknene i ferieperioder og ellers, og har ikke ferie samtidig.

9.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn

9.3.1 Fellesmøter i Spangereid

I Spangereid har man i mange år hatt fellesmøter der DFEF Betania på Spangereid, Familiekirka Lindesnes, bedehusene og kirka er med. Møteuka har blitt avsluttet med gudstjeneste i kirka.

Fellesmøtene 2025 skal holdes på Betel i Svennesvik i starten av mars, og i år er det bestemt at alle møtene inkl. søndagens, blir på samme sted. Trolig vil soknepresten bli invitert til komiteens siste forberedende møter.

9.3.2 Fellesmøter på Vigeland

Siden sist har vi hatt vekkelse på Vigeland, i 2023. Som ny sokneprest har jeg hørt ulike versjoner av kirkas forhold til / deltakelse i vekkelsen. Noen av kirkas medlemmer har deltatt på møtene og funnet godt fellesskap og blitt styrka i troen, mens andre har betraktet vekkelsen på avstand, atter andre har vært med – uten å oppleve at dette var stedet og trosuttrykket for dem. Vi ser fram til samtalen under visitasen for å forstå det spesielle som skjedde i 2023, men mest med fokus på gode relasjoner og en god sameksistens i tida som kommer.

10. KONKLUSJONER/FRAMTIDSPERSPEKTIV

I en menighet der organisasjonene står sterkt og det er tre kirker, mange bedehus og ungdomslokalet til Lindesnes KFUK/M, kan det være utfordrende å skape tilhørighet og fellesskapsopplevelse i menigheten. Her blir gudstjenesten viktig, som det hittil eneste felles samlingspunktet for hele menigheten.

Oppslutningen om gudstjenestene er ganske stabil, men her er det også et potensial for økning. Det er mange som bekjenner troen i vår kommune og svært mange av disse står i Den norske kirke. Og kanskje er der også folk i soknet som kjenner seg litt fremmed og trenger en unnskyldning for å oppsøke søndagens gudstjeneste i kirka. Slike unnskyldninger vil vi gjerne by på. Ja, vårt ønske og mål er at søndagens gudstjeneste skal være et naturlig felles møtepunkt for alle som ønsker åndelig mat, tilhørighet og fellesskap.

Og aller helst slik at **alle** kirkene i soknet kjennes litt som «min» kirke, selv om vi til konfirmasjon, til dåp, på 17.mai og på julaften kanskje vil foretrekke den nærmeste kirka vår. Her har vi en jobb å gjøre.

Vi har også kommet et godt stykke med å involvere menigheten, både barn og voksne, i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene. Men kanskje må vi endre litt på hvordan vi gjør dette, for at enda mer frivillighet i gudstjenestearbeidet skal bli forløst.

Men også det å ivareta/skape felles møtepunkter i dagliglivet, arenaer for den åpne og inkluderende «hverdagskirka» der levd liv deles og vi bygger fellesskap, kan være en nøkkel til fortsatt liv og vekst i Lindesnes menighet.

Bispevisitas 11.-16.mars 2025

Tirsdag 11.mars

08:30-10:00 Åpningsmøte på Vigeland kirkekontor kl.08:30-10:00

Stab (inkl.prost og kirkeverge), leder av MR og FR

Morgensamling

ansvar Mari

Frokost

ansvar stab

Samtale biskop/stab, gjennomgang av visitasprogrammet

ansvar Stein/Mari

10:30 – 11:15 Vigeland ungdomsskole

ansvar Mari

Vi møter 8.trinnet, som har forberedt spørsmål til

«Spør en biskop om alt»

Stein viser også fram bispekåpa og forteller om å være biskop.

12:00 Vigmostad barneskole

Hilsen til elevene (3min)

Felles lunsj med elevene på skolen

i starten av måltidet

12.45 omvisning den nye utstilling på loftet i den gamle skolestua (krigshistorie).

Skoleklasse (5.trinn) i gamle skolestua - **en mini skoletime.**

ansvar Sindre og Mari

14:10

Ferdig på Vigmostad skole

14.30

Prestgården, biskop i samtale med Inger Marie Aase som driver prestegården retreatsenter.

15.15	Frivilligsentralen, skattekammeret omvisning i Sykkelveksted og bruktbuikk. Spise middag sammen med frivilligsentralens brukere på Skattekammeret til slutt.	Melvin og Mari	Samvær og tilstedeværelse
17:00	Gudstjeneste på omsorgssenteret	Mari	Andakt v/biskopen
18:00	Tid for samtale med biskopen		
19:00	Møte med representanter fra Vigeland Bedehus, Betania Vigeland og Lindesnes KFUK/KFUM om vekkelsen på Vigeland.		Biskopen leder og lytter.
20:30	Tid for samtale med biskopen		

Onsdag 12.mars

08:30	Gå til Herstøl - evt kjøre en vei hvis dårlig vær	Ansvar Stanley/Mari	
09:00	Møte på Herstøl med Håkon Skår som vertskap		
10:30	Småbarnstreff på Ungdomslokalet (KFUK/KFUM)	Ansvar Monica	Biskopen sier hei
11:00-12:30	Møte og lunsj hos kommunen Møtet blir i kommunens bygg på Vigeland	Ansvar Øystein R.	

13:00-15:00	Bedriftsbesøk GE Healthcare.	Ansvar Ole Fladstad/Mari	
15:15	Middag på Bedehuset Vi møter her blant andre Helselaget, ansvarlige på Bedehuset og kirkas representanter. Vi får en orientering om samarbeidet mellom kirka, Spangereid Bedehus og Helselaget; Middag på Bedehuset og Mandagstreff En liten hilsen eller lignende fra Mari og Stein	Ansvar Ole/Mari	Hilsen fra biskopen
17:00	Paxmonumentet på Lindesnes Espen Frøysland guider og orienterer, og gir oss også omvisning på fyret?	Ansvar Mari	Biskopen deltar
18:30	Møte med (fellesråd og) menighetsrådet på bedehuset	Ansvar Mari	Biskopen leder (?)
20:00	Kveldsgudstjeneste i Spangereid kirke Kirkekaffe: Frukt, kake og Firstprice Mariekjeks	Ansvar Mari og Elisabeth Ansvar G-gruppe Spangereid?	Biskopen deltar

Torsdag 13.mars

15.00 Møte med Lindesnes kirkelige fellesråd

Ansvar komitéen: Lloyd Kristensen, Marry Kleiven, Edwin Gunnar Sandnes, Anette Askildsen, Silje D. Støle, Ole Fladstad, Monica de Clerk, Sindre Sandvand Aase, Freddy Berg, Mari Sønnesyn Berg

Vi har planlagt en fest som vi ønsker og håper skal samle litt av bredden i folkekirkemenigheten vår, der små og store er sammen i lek og alvor, og alle får møre biskopen. Lokalet rigges med småbord

Her ønsker vi at biskopen stiller til å svare på spørsmål som speiderne har forberedt, samt har en andakt (kort, med tanke på stort aldersspenn) og lyser velsignelsen helt til slutt. Se for øvrig punktet under her om tanker fra planleggingen om biskopen bidrag...

ALLE-SAMMEN-FEST

17:00 på Ungdomslokalet.

17:00 - 17:30 Mat, mingling og litt aktiviteter for barna ute

17:30 Program inne

- Velkommen til folkefest!
- Trekkspillklubben begynner for å sette litt liv. Da gjør det ikke noe om ungene går inn og ut
- Fellesinnslag (se under)
- Sketsj fra Vigmostad?
- Mimekonkurranse Sindre
- Basar med premier både morsomme og seriøse (Sindre)

- Ca. 5 premier
- Lodd deles ut ved inngangen
- Premier loddes ut
- «Alle med lodd mellom....og....reiser seg»
- Barnegospel synger 2-3 sanger (Mari ++)
- Biskopens hilsen
  - Må vite formålet med festen
  - Snakke til voksne men...
  - Speidere stiller spørsmål til biskopen. **(Monica)**
  - Ha et lite innslag med han som favner barna. Noe han skal gjøre.
    - For eksempel plystre fuglelyder
    - «Hvilken fugl mimer jeg nå»
  - Teaser til gudstjenesten til søndag
- Else, Anette og co synger Swing low, inviterer publikum til å være med å synge på refrenget. Synger så Peace be unto you, heilt til slutt, etter at biskopen har lyst velsignelsen.

Etter festen er offisielt ferdig, inviteres det til gjerne å bli igjen for kaffe, kaker, brus, saft.

Søndag 16.mars

FESTGUDSTJENESTE med kirkekaffe og visitasforedrag

11:00-12:15

Gudstjeneste i Valle kirke, der biskopen taler.
MR er engasjert, samt kirkeassistenter, forsangergruppe og Barnegospelprosjekt.
Etter gudstjenesten er det først kirkekaffe, og så holder biskopen sitt visitasforedrag.

Ansvar Mari, Elisabeth, Bjørg, Stanley

Biskopen har preken, lyser velsignelsen, og har visitasforedrag.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Agder og Telemark bispedømmeråd
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

Dato: 24.03.2025

Vår ref: 24/01244-2

Deres ref:

Bispedømmenes bidrag til klimakompensasjonsfondet for 2024

Fra og med 2023 skal alle enheter i rDnk kompensere for klimagassutslipp fra flyreiser, dersom de overskrider utslippskvoten sin.

Det skal kompenseres med 3 000 kroner per tonn som overstiger utslippskvoten i det gitte året. Derfor er utslipp over kvoten ganget med 3 000 kroner, og delt på 1 000 for å omgjøre kg CO₂-ekvivalenter til tonn.

Formelen blir slik:

x kg CO₂ -ekv. sluppet ut i det relevante året

- Utslippskvoten for det relevante året

= utslipp over kvoten.

Utslipp over kvoten ganges med 3 000 kr per tonn co₂-ekv.

Basert på utslippene i 2024, vil kompenseringen bli slik:

Enhet	Utslippskvote i kg CO ₂ -ekv.	Utslipp kg CO ₂ -ekv. i 2024	Kompensert i 2023	Kompenseres i 2024
210 - Oslo (uten Døvekirken)	10 507	20 776	kr 37 399	kr 30 809
2104280-99 – Døvekirken	127 480	66 350	Kr 0	Kr 0
220 – Borg	9 036	7 100	kr 40 597	Kr 0
230 – Hamar	11 561	11 005	Kr 0	Kr 0
240 – Tunsberg	14 075	7 045	Kr 0	Kr 0
250 - Agder og Telemark	21 816	10 497	Kr 0	Kr 0
260 – Stavanger	43 965	35 433	Kr 0	Kr 0
270 – Bjørgvin				

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.:818 066 872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Birgitte Ås

	54 553	45 121	<i>kr 5 916</i>	Kr 0
280 – Møre	48 603	40 368	<i>kr 88 977</i>	Kr 0
290 – Nidaros	97 028	59 899	<i>Kr 0</i>	Kr 0
300 - Sør- Hålogaland	172 327	158 533	<i>kr 130 481</i>	Kr 0
310 – Nord- Hålogaland (uten Svalbard)	231 618	253 363	<i>Kr 0</i>	kr 65 234

Bispedømmenes regnskaper vil belastes med summen oppgitt, og klimakompensasjonsfondet godskrives tilsvarende.

I forbindelse med arbeidet med bærekraftig arbeidsgiverpolitikk, ble det i 2022 også besluttet at siste års utslipp skulle legges fram i regionale kontaktmøter for samtale om videre tiltak, og Kirkerådet ber bispedømmene om å følge opp dette.

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
Direktør

Jan Christian Kielland
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Agder og Telemark bispedømmeråd, Aslak Wegge	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd, Anne Sofie Rosenvinge	Bjarne Aas gate 9	1606 Fredrikstad
Bjergvin bispedømmeråd, Jan Ove Fjellveit	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd, Freddy Knutsen	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjæelteraerie, Steinar Skomedal	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Anne Bergljot Skoglund	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd, Eldrid Eide Røyneberg	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd, Jorunn Kraft Vistnes	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd, Ole Christian Erikstad	Tolder Holmersvei 11	8003 Bodø
Tunsberg bispedømmeråd, Eigil Morvik	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd, Bjørn Olaf Storhaug	Moldetrappa 1	6415 MOLDE

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjølteraerie	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Dronningens gate 18	8006 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 02.04.2025

Vår ref: 24/02186-2 THS

Deres ref:

Visitasprotokoll fra bispevisitas i Kristiansand Domkirke 2025

Takk for fine dager under visitasen 25. – 30.mars 2025.

Vedlagt følger visitasprotokoll som inneholder:

- Visitasforedrag
- Kirkebyggrapport
- Menighetens visitasmelding
- Program for visitasen

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasforedrag Domkirken 2025

Kirkebyggrapport Kristiansand Domkirke 2025

Visitasmelding, Domkirken menighet 2025

Program for bispevisitas i Kristiansand domkirke menighet, mars 2025

Kopi til:

Agder og Telemark bispedømmeråd

Postboks 208

4662

KRISTIANSAND S

Mottakere:

Domprosten i Kristiansand domprosti
Kristiansand kirkelige fellesråd

Gyldenløves gate 9
Gyldenløves gate 9

4661 Kristiansand
4611
KRISTIANSAND S

Postadresse:
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

E-post: agder.biskop@kirken.no
Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 38 10 51 20
Telefaks:

Saksbehandler
Trine H Syvertsen

Kristiansand kommune	Postboks 417 Lund	4604 KRISTIANSAND S
Soknepresten i Domkirken sokn	Gyldenløves gate 9	4611 KRISTIANSAND S
Kristiansand domkirkes menighetsråd	Gyldenløvesgt 9	4611 KRISTIANSAND S

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Domkirken sokn 25. – 30.mars 2025

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuken, og litt spesielt for meg å få visitere min egen menighet. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet, og for at dere også evner å være en kirke for hele byen!

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. I kraft av å være fungerende domprost har soknepresten ledet prosessen sammen med ansatte, menighetsråd og kirkeverge. Min kirkebyggrådsgiver har utarbeidet en rapport om kirkebygget, og menigheten har levert en fyldig visitasmelding før visitasen om alt som rører seg i menigheten. Dere har også laget et imponerende program som viser mye av bredden i menighetslivet og ikke minst mange av de kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnet.

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Hva hadde Kristiansand vært uten Domkirken? Midt på torget står den plassert som et smykke, og viser hvilken betydning kirken har hatt og fortsatt har i samfunnet vårt. Heldigvis fylles også dette bygget av mennesker som søker kirken. Blant annet er gudstjenesteoppmøtet økende, noe som er svært gledelig!

Selve visitasuken startet så fint med morgenbønn i kirken sammen med staben, slik dere gjør hver uke. Deretter gjennomgikk vi sammen programmet for visitasuken. Det er mange detaljer som skal på plass i et travelt visitasprogram, og jeg har hatt gleden av å ha gode samtaler med både stab og menighetsrådsleder.

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas, og dette var neste post på programmet. Kommuneledelsen i Kristiansand møter jeg nok oftere enn andre kommuneledelser, og det var som alltid både hyggelig og nyttig. Her er det stor velvilje til å

snakke om og - i den grad det er mulig – etterkomme Domkirkens behov. Blant de tingene vi snakket om denne gangen var beredskap og trygge møteplasser for ungdom.

I programmet som menigheten har planlagt denne uka har man vært opptatt av å bruke anledningen en bispevisitas er til å knytte kontakter og bygge videre på allerede eksisterende kontakter i samfunnet. Jeg er glad vi fikk til et besøk i Al-Taqwa-moskéen, der det ble en veldig god samtale om hvilke felles utfordringer vi møter, og hvordan vi sammen kan bidra til å trygge oppveksten for dagens unge.

Ansatte i menigheten hadde så ordnet nydelig middag i menighetshuset, før det både var gode samtaler med ansatte og et besøk på Domkorets ukentlige øvelse. De fleste av oss er jo ikke til stede ved korets øvelser, så jeg kan nå røpe noe om hvordan Marianne Sødal Misje legger opp korøvelsen: Hvert minutt i øvelsen er planlagt i detalj!

Jeg fikk også høre om at koret i mai deltar under festspillene i Bergen sammen med Bergen domkor, der de blant annet fremfører verk fra Palestrina.

Denne kvelden ble avsluttet med en samling med frivillige som er kirkeverter i blant annet Åpen kirke, trygt ledet av Annie Ullah. Det var oppbyggelig å høre hvordan dere som har denne tjenesten i kirka på ulike måter setter ord på hva dette betyr for dere. Dere gjør en svært viktig tjeneste som betyr mye for alle de som besøker kirka – 170 000 på Åpen kirke bare i 2024 – men jeg tror dere får minst like mye igjen for det selv! Denne kirken er virkelig i bruk. 170 000 er nesten et snitt på 500 hver eneste dag i løpet av året. I tillegg kommer tre faste gudstjenester i uken, helligdager, begravelser, vielse, alle slags konserter, skolebesøk, skolegudstjenester mm. Det er et imponerende høyt tall som kommer innom - bare slått av Dyreparken!

Onsdag morgen fikk jeg gleden av å møte ledelsen ved Kvadraturen videregående skole. De setter stor pris på samarbeidet med Domkirken menighet. Blant annet fyller denne skolen kirken før jul, når de kommer til skolegudstjeneste. Vi snakket om hva kirka kan være for skolen, og om hva som rører seg blant elevene. Jeg fikk også møte en liten klasse som viste meg gleden over å være en del av fellesskapet, og både sang og danset for meg.

Turistkonsertene i kirka er et viktig bidrag inn i Åpen kirke, som gjør at svært mange får en halvtime med vakker musikk i dette flotte kirkerommet. Det var fint å være der og høre Elsebeth Lütcherath traktere orgelet og også fortelle litt om de ulike stykkene. Her var det både Grieg, Sløgedal og andre verk!

Rundt lunsjbordet i sakristiet ble det en fin prat etterpå om disse konsertene, og om samarbeidet med turistnæringen. Jeg er ikke helt sikker, men jeg tror ikke det er andre av kirkene våre som kan tilby noe lignende: Gratis konsert i kirken tilrettelagt for turister hele året.

Vi lever i et samfunn der sosiale medier mer og mer overtar informasjonsflyt, og derfor er det viktigere enn noen gang at vi har gode redaktørstyrte medier. I løpet av visitasen har jeg møtt ledelsen i NRK Sørlandet og Fædrelandsvennen. Begge steder ble det gode samtaler om medias rolle og ansvar, og om kirkens plass i media. Jeg opplever at det begge steder er åpne dører for kirken, og at vi som kirke gjerne kan bidra i mye større grad. Det setter jeg pris på å høre!

Den ukentlige kirkemiddagen hver onsdag kjenner jeg jo godt fra før, men denne gangen var jeg der altså som en del av visitasen, og det var som alltid hyggelig å være der. Vi var mange, men det er alltid plass til flere som vil være med og få seg et godt måltid mat i fellesskap med andre.

Når jeg er på visitas, møter jeg alltid menighetsrådet for en samtale om hvilke gleder og utfordringer de ser. Det var fint å møte dere sammen med deler av stab, og jeg må si at dere er et godt styre for menigheten! Menighetsrådsleder Lars Erik Lyngdal ledet møtet på en fin måte, og jeg merket meg at dere alle tar ordet og reflekterer godt sammen.

Soknepresten hadde invitert staben på frokost torsdag, og det var en hyggelig start på dagen! Deretter dro vi på besøk til Blå Kors, der det både ble omvisning og informasjon om litt av alt de gjør. Jeg sier *litt*, for jeg måtte vært der lenge skulle jeg hørt om alt. Det er et svært omfattende arbeid Blå Kors i Kristiansand har. Barnas Stasjon og arbeidet der ble det en lærerik samtale om rundt et nydelig dekket lunsjbord. Jeg fikk blant annet høre om pappa-arbeidet de driver, som er nokså enestående.

Tid til å møte politiets ledelse ble det også denne dagen; både politimester Kjersti Askholt, politilederne Anders Flottorp og Anders Holt. Også her ble det en nyttig og lærerik samtale om de utfordringer som finnes i byen og regionen, men også om kirkens rolle og vår felles kriseberedskap.

Ett av Domkirkens mange tilbud er Velkomstsenteret. Her møtte jeg både frivillige og mennesker som kommer for å bli bedre i norsk. Det var mange nasjonaliteter til stede, og praten gikk godt rundt bordene. Her er det en god anledning til å få språktrening samtidig som man kan bygge relasjoner.

Når jeg er på visitas, er det viktig for meg å møte ledere fra andre kirkesamfunn i området, og snakke om hva man kan være felles om. Denne gang møtte vi den katolske kirke, St. Ansgar, domkirkens nabo. St. Ansgar er en stor og internasjonal menighet med ca 4500 medlemmer fra 90 ulike nasjoner. Vi fikk en god samtale med pater, Dang Quang Tien og pater Oliver Obinna Izuogu, sammen med menighetsrådsleder Karolina Raj og frivillige. Vi fikk høre om deres rike gudstjenesteliv og gode diakonale arbeid. Vi snakket også om påskefeiringen som ligger foran og da merker vi hvor mye vi har til felles. I år er det 1700 år siden kirkemøtet i Nikea, hvor vår felles trosbekjennelse Nikenum stammer fra. Det gir oss en anledning til å feire fellesskapet mellom kristne ved at vi bekjenner den samme tro.

Torsdagen ble avsluttet med en flott menighetsfest, med god mat, veldig hyggelige mennesker og et fint program. Å høre Helge Skeie synge, både på skjemt og alvor, er et stort privilegium.

Lørdag hadde jeg også gleden av å være med på barnas katedral. Det er et viktig og godt tiltak. Her har dere lyktes med en god måte å være kirke for barna her i byen.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

At Domkirken er en «åpen kirke – midt i byen» har visitasen virkelig vist! Dere har vært gode til å bygge relasjoner med ulike aktører, og det er ikke annet å si om dette enn: Fortsett slik dere allerede gjør!

Jeg er som biskop stolt over alt det flotte arbeidet dere som stab, menighetsråd og frivillige gjør. Et Domkor med en kvalitet som gjør at de blir invitert til Festspillene, organister som leverer høy kvalitet på konserter, kirketjenere som nærmest kan fikse hva det skulle være – bare for å nevne noe.

I løpet av visitasen har det også vært tydelig at vi lever i en tid for tro. Det er en økende tilstrømming til Domkirken på flere områder.

Dere har selv i visitasmeldingen satt ord på hvilke arbeidsområder som dere ser ligger foran dere.

- 1) Ett av disse er å jobbe med givertjenesten. Jeg vet at dere har inngått avtale om et system for dette, og jeg er trygg på at dere vil prioritere å jobbe med dette så snart denne visitasen er over. En menighet trenger å ha en god givertjeneste ikke kun fordi man trenger inntektene – men også fordi det hører med til å følge Jesus at vi deler av det vi har fått.
- 2) Givertjeneste henger sammen med frivillighet, som dere også har sagt at dere ønsker å styrke. Svært mange er involvert i frivillig arbeid i denne menigheten, og jeg har gjennom denne uken hørt flere fortelle om hva det betyr for dem. Å fortsatt utvikle frivilligheten i en menighet er en viktig oppgave for menighetens ansatte, og fordi vi vet noe om hvor viktig det er for hver av oss å være med og bidra med det vi kan. Av og til kan det være nyttig å ta seg tid til å vurdere frivillighetsarbeidet og spørre seg: Har vi tjenlige strukturer for vårt arbeid?
- 3) Videre så har dere sagt noe om å lage en helhetlig kommunikasjons- og informasjonsstrategi for menighetens arbeid. Jeg ser at staben her jobber mye, og det er å håpe på at en god strategi for menighetens videre arbeid vil være en hjelp til at dere ikke jobber mer enn dere allerede gjør.
- 4) Dere ønsker å legge til rette for gudstjenester og møtesteder for studenter, og dette heier jeg på! Hvilken form dette skal skje i vet dere best selv.
- 5) Åpen kirke med alle turistkonsertene gjør sammen med gudstjenester og alt det andre som skjer Domkirken til et synlig, åpent sted midt i sentrum. Et innspill om å ha enda mer tilgjengelig geistlige ved behov for samtaler vil jeg utfordre dere til å se på muligheter for, men uten å legge mer arbeid på staben.
- 6) På visitasen er vi blitt tatt imot med åpne dører om samarbeid og dialog. Bruk tiden fremover til å pleie de relasjonene; med moskéen, skolen, politiet, St. Ansgar, Blå Kors, media med Fædrelandsvennen og NRK Sørlandet. Samarbeidet med Kristiansand kommune er svært godt, og samtalen om praktiske løsninger rundt beredskap samt trygge møteplasser for ungdom regner jeg med at dere fortsetter med.

Jeg drar fra visitasen i Domkirken sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre

bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol 30.mars 2025
Stein Reinertsen, biskop

Rapport fra befaring før bispevisitas i Kristiansand domkirke

10.januar 2025

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 10.01.25. Med på befaringen var Torjus Hamre Finsrud Bygg- og eiendomssjef i Kristiansand kirkelige felleråd, Kathrine Handeland, daglig leder i Domkirken menighet, Vidar Ånesland, kirketjener og vaktmester (siste del av befaringen) og Geir Myre, rådgiver kirkefag fra biskopens kontor.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebyggdatabasen og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasjonen. Rapporten er laget med utgangspunkt i skjema kirkevergen har fylt ut i forkant og samtaler under befaringen. Sist visitas var i 2015 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner. Kirkemøtet har i [sak 7/23](#) satt et økt fokus på likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av kirken.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Der det er gjort endringer eller fakta ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen, må dette oppdateres. Opplysninger om tilgjengelighet hentet fra kirkebyggdatabasen gjøres også tilgjengelig i publikumsdatabasen «Kirkesøk».

Fokus på inventarregistrering og oppdateringer i kirkebyggdatabasen

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister. For kirkekunst og kirketekstiler bør minimum årstall og navn på billedkunstner/ håndverker/ tekstilkunstner bør legges inn der dette fortsatt er kjent. Dette er kunnskap som lett kan gå tapt. Det er viktig at inventardatabasen oppdateres ved nyanskaffelser, avhendinger og tap. Gjenstander tilhørende nåværende eller tidligere kirke som er donert eller utlånt til museer eller som man har kunnskap om finnes andre steder, bør føres inn i inventarlisten med anmerking om hvor det er oppbevart/donert.

Der antall sitteplasser eller forhold angående universell utforming ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen bør dette oppdateres.

Bygg

Kristiansand kirkelige felleråd forvalter i alt 19 kirkebyggbygg: Fire med vernestatus som listeført (Finsland, Greipstad, Grim og Domkirken) og tre som fredet (Oddernes, Søgne gamle og Tveit). Sørlandet sykehus kapell har status som *Lokale vigslet til kirkelig bruk* etter Ordna eiendom. Dette ligger innenfor Kristiansand domkirkes sokn men forvaltes av Sørlandets sykehus og er Fredet som del av institusjonsfredning. Sakbehandlingsregler for slike bygg oppleves litt uklart i forhold til

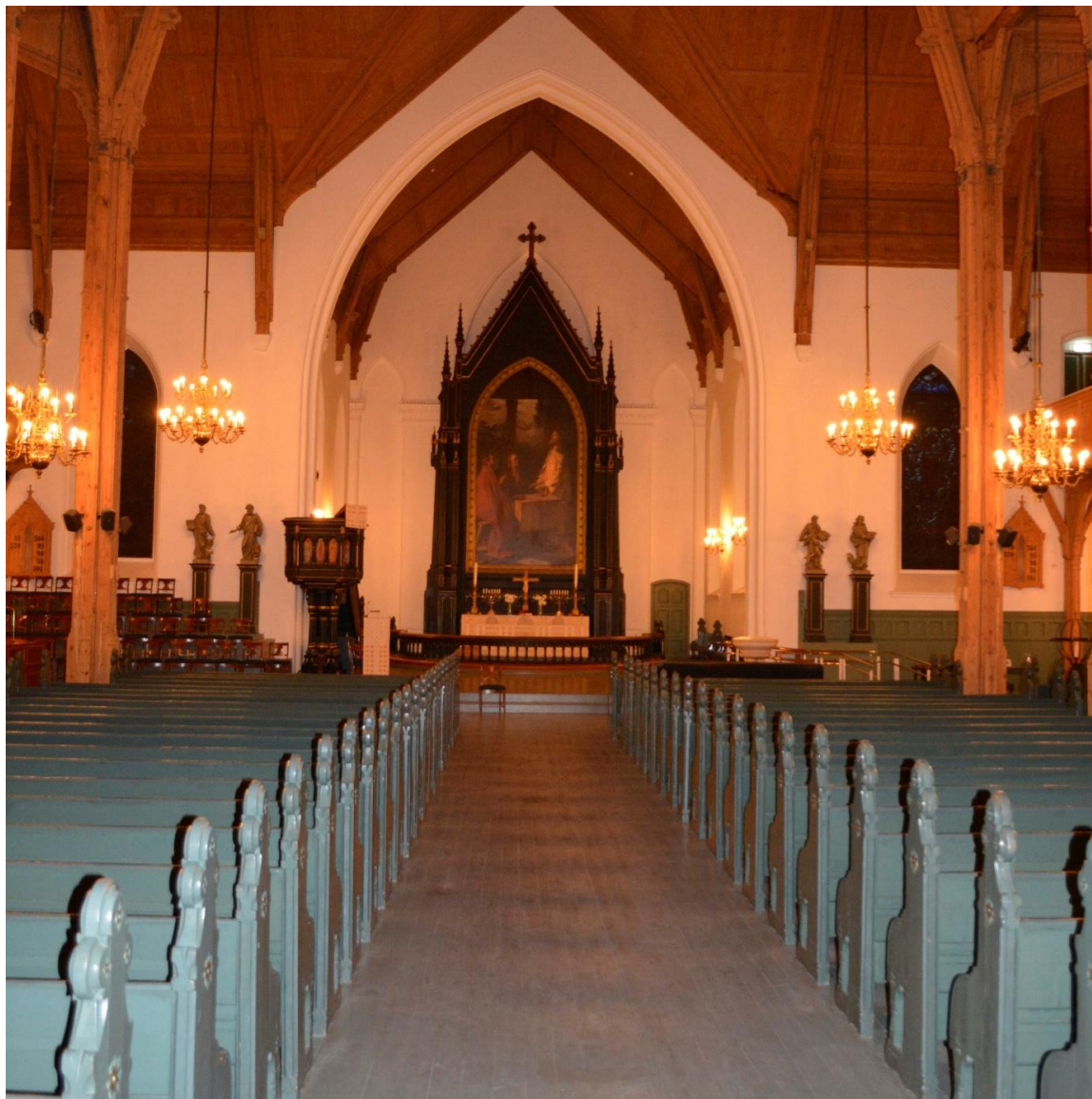

biskopens og prostens godkjenningsmyndighet ved endringer inne i kapellet jfr *Regler om liturgisk inventar og utstyr* § 2 underpunkt 2 og Kap 6 (§§ 24 & 25).

Generelt om status for vedlikehold

Vi har ikke data for KA sin kirkeundersøkelse 2021 vedrørende Kristiansand domkirke.

Kristiansand domkirke

Kristiansand domkirke er bygget i 1885. Dette er den fjerde kjente kirke på stedet. Kirken har status som *kirke etter kirkeordningen (§19)* og har vernestatus som *listeført (etter 1850.)* Arkitekt for kirken er Trap-Meyer. Kirken er bygget som korskirke og ble snudd 180 grader i forhold til forrige kirke. Koret ligger derfor mot vest. Tverrskipene er avdelt med våpenhus og lager/toaletter. Innvendig kirkerom har derfor nokså korte tverrskip. I det ene skipet er det faste kortribuner og spillepult for orgelet. I det andre tverrskipet er det satt opp sidealter og rigget til barnekrok.

Kirken har 1500 sitteplasser. (I kirkeleksikon står det oppgitt 1800 sitteplasser.)

[Kirkens konstruksjon, tilstand og opplysninger om vedlikehold](#)

Kirken er murt med teglstein og er pusset med kalkmørtel. Sist overflatebehandling var i 2024. Da benyttet man kalkmørtel.

Eventuell kommentarer som gjelder kirkens tilstand:

Kirken har gjennomgått et stort vedlikeholdsarbeid de siste årene, både når det gjelder takteking (kobberfliser) og pussing av mur. I 2017 ble det godkjent en utskifting av eksisterende skifertak. Det ble godkjent å bruke altaskifer med standard dimensjoner under visse forutsetninger vedr mål, kvalitet og farge, slik at den ikke var for avvikende i forhold til eksisterende skifer.

Det er fortsatt litt problemer med saltutslag på innvendig maling enkelte steder (bla vindu i lagerrom).

Det er pr 2024 ikke utarbeidet overordnet forprosjekt for kirken etter standard fra kirkebevaringsprogrammet.

Universell utforming

Fysiske tilpasninger for folk i rullestol:

Rullestolbrukere kan komme inn hovedinngang. Det er det lagt heller slik at det fremstår som en naturlig flate til hoveddøren. Rullestolbrukere er avhengig av at andre åpner døren for dem. Kirken har faste plasser tilpasset rullestol fremst og bakerst i kirkerommet. Benkene i langskipet er ordnet i fire kolonner med midtgang og to sideganger. Det ble sett på muligheter for å søke om endringer slik at det blir rullestolplass mer i midten av kirken ved å korte inn to benker mot en av sidegangene. Koret og alterringen er tilgjengelig for rullestolbrukere via fast rampe.

Det er toaletter (også HC toalett) i kirkebygget. Disse er plassert i forbindelse med avdelt inngangsparti i tverrskip.

Det er skiltet hvor man finner toalett.

Kirken har noen få parkeringsmuligheter rett ved kirken knyttet til bl.a. transport av utstyr ved konserter. Ellers har ansatte noen få plasser i bakgård til administrasjonsbygget i gamle katedralskolen. Øvrig parkering er henvist til Torget parkeringshus og Gyldengården parkeringshus, samt noen plasser i Gyldenløvesgate. Det er ikke avmerket egen HC parkering ved kirken.

Som en av landets domkirker ble Kristiansand domkirke i 2024 invitert til å delta i pilotprosjekt om tilgjengelighetssertifisering av kirker. (24/00452)

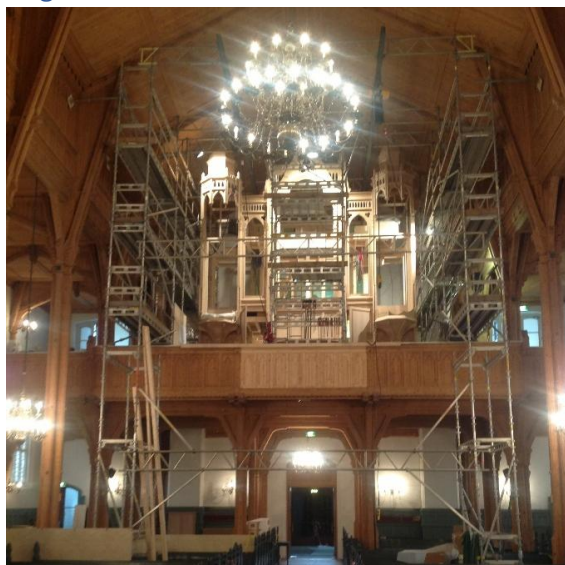
Oppvarming og energibruk

Kirkens totale volum er på: 1384. Det er montert digital varmestyring som kan fjernstyres.

Kirkerommet oppvarmes hovedsakelig med annet varme fra renovasjonsanlegg på Dalane utenfor Kristiansand sentrum. Anlegget utnytter det gamle fyringsanlegget med luft som varmes opp av varmtvann. Varmtvann transporteres i isolerte rør fra søppelforbrenningsanlegget. Bygget har jevn og god varme.

Vinduer: Kirkerommet har for en stor del blyglassvinduer og glassmalerier i koret. Vinduene har to lag.

Orgel

Fra monteringen av nytt orgel i 2013

Hovedorgelet er et Pipeorgel produsert av Klais og ble installert i 2013. Det rapporteres at det fungerer bra. Orgelet har to orgelverk og spillepulten både ved hovedverk på orgelgalleri og i ene tverrskipet. Fra denne spillepulten kan både orgelverk på orgelgalleri og på sidegalleri betjenes uavhengig eller sammen.

Kirkerommet har i tillegg et flygel.

Inventarliste

Inventar er fylt inn med noe utfyllende tekst og bilder. Det forventes å ha innholdet ferdig ført inn i løpet av 2026 i den nye kirkebygdatabasen.

Messehagler

Messehagler finnes i alle liturgiske farger. Messehaglene oppbevares på godkjente (brede) hengere. Det er gjennomført lysskjemende tiltak for å bevare tekstiler fra falming. Kirkekunst er vurdert av konservator. Der finnes det tilstandsrapport fra gjennomgangen i kirken arkiv. Det er det laget restverdiskjema for verdifulle gjenstander for brannvesen.

Altertavle

Altertavle er laget av Eilif Pettersen i 1883 og forestiller Jesus og de to Emmaus-vandrerne. Altertavlen maleri ble gjennomgått av konservator i 2017. Midtpartiet fra den gamle kirken ble reddet ut av brannen i 1880 og finnes i Agder fylkesmuseums samling.

Bispeportrettene i sakristiene.

Biskop-portrettene ble gjennom et samarbeid med biskopens kontor og Kristiansand kunstmuseum gjennomgått av konservator fra kunstmuseet i 2017. Da ble det også gjort tiltak for å styre fuktighet. Vi registrerer at det er trangt med plass i forhold til plassering av digitalpiano og stoler i konflikt med maleriene. Gjenstandene kan lett komme bort i bildene/rammene og skade dem.

Glassvindu og tårnur

Kirketårnet har tårnur som drives mekanisk, men med automatisert elektrisk opptrekk av lodd. Som del av utdanningen i fagskolestudiet [Rehabilitering av verna mekaniske konstruksjoner](#) ved fagskolen i Vestfold og Telemark ble det i april 2023 arrangert fagdag på Bredalsholmen der blant annet to rådgivere innen storurmakerfeltet visiterte urverket. De to storurmakerne var også inne og så på urverket i forbindelse med at de gjorde en tilstandsanalyse i Farsund i august 2022.

Glassmaleriene i koret er laget av Karl Kristiansen Slora og er laget til kirken var ny. De er ikke tilstandsvurdert. Glassmaleriene er noe mørke, men det synes godt når lyset bryter gjennom.

Lys og lyd

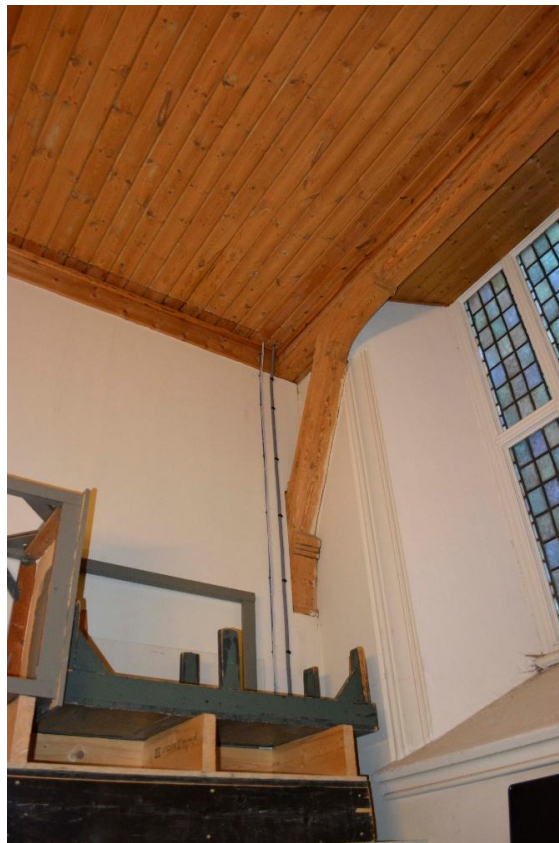
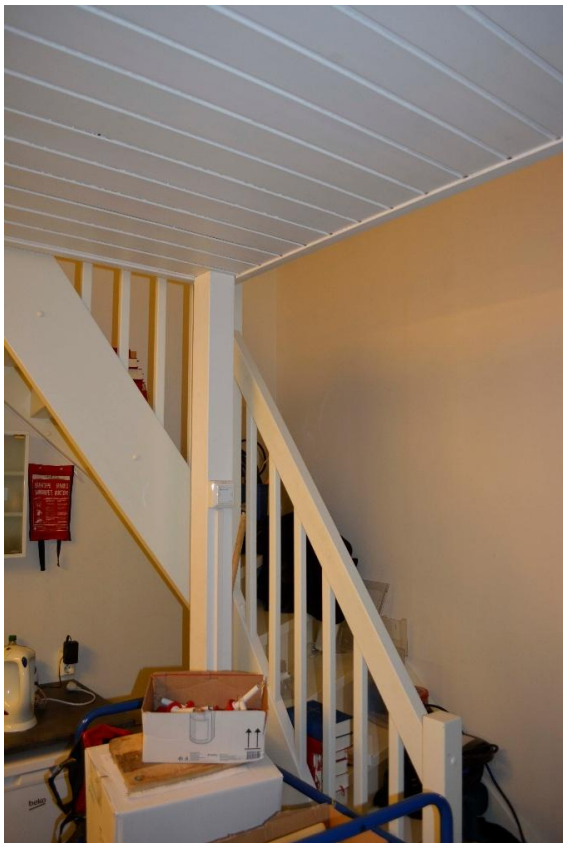
På en av de store lysekronene ble det oppdaget at en av de store armene var knekt. Den er foreløpig sikret etter anvisning fra gjørtler i Mandal.

Det er behov for utskifting av noen av lysarmaturene i kirken for å tilpasses i forhold til tilgjengelige lyspærer. I forbindelse med søknad om endring har biskopen utfordret menigheten til å utarbeide en belysingsplan for bedre å kunne løse utfordringer i forhold til lyssetting. Det foreligger også et ønske om å utbedre lydanlegget.

Ringeanlegg

Hovedklokke ringes med elektrisk ringeanlegg. Domkirken har fire kirkeklokker, alle er levert av Hermannerske klokkestøperi (1882) og et klokkespill med 36 klokker, som er levert av Olsen Nauen klokkestøperi (1990).

Lagerplass

I 2016 ble det gitt godkjenning å ominnrede to rom i den ene korsarmen. De hadde til da blitt brukt til hhv. lager/verksted for kirketjener (rommet øst for sideinngangen) og som sted for å koke nattverdkalker (rommet vest for sideinngangen). Ved å bygge etasjeskille i det ene rommet, fikk man økt lagerplassen til nesten det dobbelte. Det andre rommet (vest) ble samtidig godkjent ominnredet til samtalerom. Dette rommet er også blitt brukt til lager, og man vurderer å søke om å bygge et etasjeskille også her for å utnytte rommet bedre.

Kirkens egnethet

Kirkens lokaler oppleves egnet for vanlige gudstjeneste. Kirkens lokaler er i liten grad til hinder for gjennomføring av familiegudstjenester, Hel gudstjenester, ungdomsgudstjenester etc.

Saker siden sist

- 15/4682 Etasjeskille og ny kjøkkenbenk
- 17/05417 Bruk av benker (Rådgivning om utlånsavtale)

24/03129	Søknad om varmeport i våpenhus (Pågående)
24/01448	Søknad om lydanlegg – (lagt på is grunnet økonomi)
18/02987	Sprinkelanlegg
17/06049	Altertavlen i domkirken - rensing
17/00169	Taksikring domkirken – Ikke ferdigstilt
17/00077	Bispegalleriet i domkirken

Litteraturliste

Domkirken i Kristiansand - Hauglid, Roar – 1939 *

Kristiansand domkirke - Thorbjørnsen, Arthur – 1985 *#

100 år Jubileumsprogram 10. – 17. mars - Domkirken i Kristiansand – 1985 #

Åpen kirke midt i byen – Kristiansand domkirke 125 år - Emil Otto Syvertsen & Sidsel Jørgensen – 2010 #

* Finnes på Nasjonalbiblioteket.no

 # Finnes i Bispedømmekontorets boksamling

VISITASMELDING FOR DOMKIRKEN MENIGHET

BISPEVISITAS,
2025

Innholdsfortegnelse

Side 2: 1.0 Innledning

- Side 2: 1.1 Kart over Domkirken sokn
- 1.2 Kort historisk riss siden forrige visitas

Side 3: 2.0 Soknet

- Side 3: 2.1. Grenser, folketall, kirkemedlemskap
- Side 3: 2.2 Demografi, sosiologisk beskrivelse
- Side 4: 2.3 Kultur-og samfunnsliv

Side 4: 3.0 Arbeidet i menigheten

- Side 4: 3.1 Menighetens strategi og visjon
- Side 5: 3.2 Generell vurdering av menighetslivet
- Side 6: 3.2.1 Gudstjenester: Utvikling av gudstjenestelivet og menighetsdeltakelse
- Side 7: 3.2.2 Kirkelige handlinger
- Side 7: 3.2.3 Trosopplæring og annen barne-og ungdomsarbeid
- Side 9: 3.2.4 Voksenarbeid
- Side 10: 3.2.5 Diakoni
- Side 13: 3.2.6 Misjon/SMM
- Side 13: 3.2.7 Givertjeneste
- Side 13: 3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet
- Side 16: 3.2.9 Integrering av nye nordmenn
- Side 16: 3.2.10 Åpen kirke
- Side 17: 3.2.11 Menighetsrådets arbeid-hvordan fungerer dette
- Side 18: 3.2.11 Stabens arbeid- hvordan dette fungerer

Side 19: 4.0 Kirkelige råd og ansatte

- Side 19: 4.1 Menighetsrådets medlemmer
- Side 19: 4.2 Medlemmer i Kirkelig fellesråd
- Side 20: 4.3 Ansatte i Domkirken menighet

Side 20: 5.0 Kirke bygg og gravplass

- Side 20: 5.1 Domkirken- kort beskrivelse og vurdering
- Side 21: 5.2: Kort beskrivelse av menighetshuset
- Side 21: 5.3 Kort beskrivelse av tiltak gjort siden forrige visitas

Side 22: 6.0 Kommunen og kirken

- Side 22: 6.1 Generelle vurderinger
- Side 22: 6.2 Kirken i kommuneplanene: Økonomi, helse, oppvekst, kultur mm
- Side 23: 6.3 Eventuelle nye kommunale prosjekter/planer/saker
- Side 23: 6.4 Samarbeid kirke-skole-barnehage

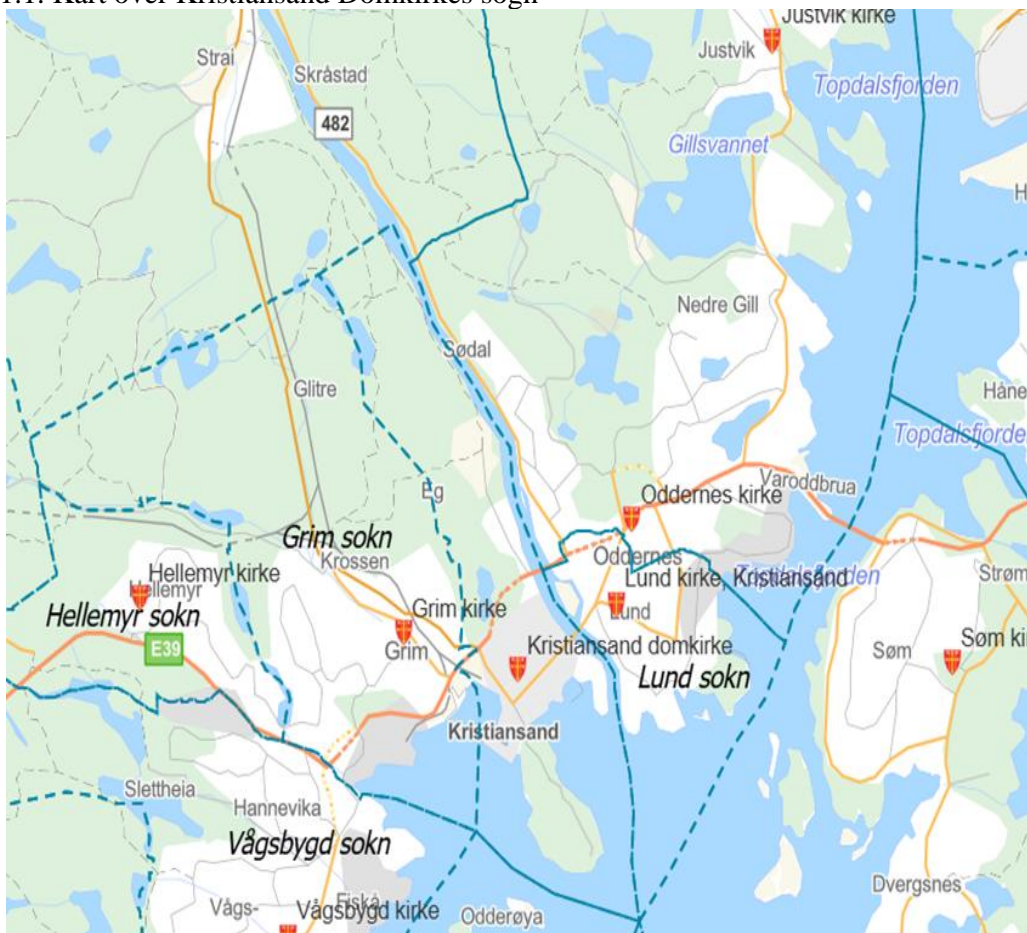
Side 23: 7.0 Samarbeid med organisasjoner og menigheter

- Side 24: 7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner/institusjoner
- Side 24: 7.2 Samarbeid med andre sokn og fellesråd
- Side 25: 7.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn

Side 25: 8.0 Fremtidsperspektiv

1. INNLEDNING

1.1. Kart over Kristiansand Domkirkes sogn

1.2 Kort historisk riss siden forrige visitas.

Det er 8 år siden sist biskop Stein Reinertsen var på visitas i Kristiansand Domkirke menighet. Den gangen var flyktningestrømmen til Kristiansand fremdeles betydelig, og det var flere flyktningmottak i sentrum. Både det internasjonale arbeidet og det diakonale arbeidet i menigheten var i stor grad rettet mot denne gruppen. Etter hvert som mottakene ble lagt ned, fikk menighetens diakoni nye fokus, jfr. 3.2.5.

I 2017 markerte hele den lutherske kirke at det var 500 år siden reformasjonen. Fra juni måned til oktober ble det gjennomført en rekke jubileumsmarkeringer, så som temakvelder, salmekvelder, konserter og teaterforestilling. Vi hadde fire flotte temagudstjenester, og en stor jubileumsgudstjeneste.

I 2019 var Domkirken menighet «stallmenighet» for NRK. Fire gudstjenester fra Domkirken ble overført til radio.

I 2018 inviterte Lillesand kunstforening Domkirken menighet til et samarbeid om Håkon Gullvågs «Den bibelske syklus». Utstillingen ble berammet til februar 2020, og det ble planlagt et omfattende program som skulle vare fra februar og ut april. Utstillingen åpnet med

festgudstjeneste 9.februar 2020. Vi rakk bare å gjennomføre deler av programmet før pandemien kom. Etter oppfordring fra Fylkeskommunen ble det vedtatt at utstillingen skulle være i Domkirken ut august. Dette medførte at bildene ble satt av svært mange, også turister. Deler av det planlagte programmet ble også gjennomført utover sensommeren.

Det er sagt og skrevet mye om hva pandemi og påfølgende nedstenging gjorde med oss som enkeltpersoner, lokalsamfunn og storsamfunn. For oss var det viktig å bruke de mulighetsrommene vi til en hver tid hadde. Mens kirken var helt nedstengt, spilte vi inn gudstjenester og kveldsbønner som ble lagt ut på menighetens hjemmeside og facebookside. Flere av disse ble også lagt ut på Kirken.no og fvn.no. Vi fikk mange tilbakemeldinger på hvor mye det betydde for enkeltmennesker å få gudstjenester fra «sin kirke» i en krisetid. Vi inviterte til drive-in-gudstjenester, friluftsgudstjenester og til enkle, lukkede dåpsgudstjenester og vielser. Da vi ikke kunne gå på hjemmebesøk, ble samtaler tatt over telefon eller utendørs. I samarbeid med Kirkens bymisjon startet vi opp Møtestedet, en utendørs «kirkekaffe» med levende musikk. Dette har blitt til et fast tiltak i Domkirken menighet. Det var krevende å drive menighetsarbeid under pandemien. Da samfunnet åpnet opp igjen, tok det ikke lang tid før fremmøtet på ulike arrangement stort sett var som det hadde vært før 2020.

I februar 2022 gikk Russland til fullinvasjon av Ukraina. Det ble opprettet flyktningmottak i Kristiansand sentrum, flere privatpersoner tok også imot ukrainske flyktninger. Domkirken menighet fikk, sammen med ulike organisasjoner, et særskilt ansvar i å dette arbeidet. Vi hadde «Prayer for peace» i Domkirken, vi inviterte til Velkomstsenter og kulturcafé mm. Sammen med andre menigheter i byen arrangerte vi kurs for frivillige.

En av sakene som hadde mye fokus under forrige bispevisitas var utbygging av nytt menighetshus. Siden 2022 har det foreligget godkjente tegninger og planer. På grunn av Kristiansand kommunes økonomi er dessverre bevilgningene til byggeprosjektet utsatt på ubestemt tid. Menighetsrådet har derfor bevilget noe midler til vedlikeholdstiltak i det eksisterende menighetshuset, ikke minst i forhold til oppgradering av kjøkkenet.

2 SOKNET

2.1 Grenser, folketall og kirkemedlemskap.

Domkirken menighet består av Sentrum/Kvadraturen og Egsområdet. Det bor 9152 mennesker i soknet. Pr. 31.12.2024 er 4917 av dem medlemmer i Domkirken menighet. Prosentandelen bosatte medlemmer er 53,7.

Siden forrige visitas har det vært store utbygginger flere steder i Kristiansand sentrum. Tangen er nå inne i siste byggetrinn, Kanalbyen er ferdig med de første byggetrinnene og flere andre store leilighetskompleks har kommet til i sentrum.

2.2. Demografi, sosiologisk beskrivelse (levetårutfordringer, tros-og livssynsmangfold)

Befolkningen i Kvadraturen og Egsområdet fordeler seg med 6 % i aldersgruppen 0-15 år, 71% i yrkesaktiv alder (16-66 år) og 23 % er over 67 år eller eldre.

Deler av området har utfordringer med vedvarende lavinntekt, økt bruk av sosiale tjenester, arbeidsledighet, trangboddhet og lite egnede uteområder for barn og unge.

Kristiansand kommune har i neste økonomiplanperiode prioritert 132 mill. til et fysisk områdeløft i bydelen.

Det er stor variasjon i levekårene i bydelen.

Mange kirkesamfunn og kristne organisasjoner har sine kirker og forsamlingshus i Kristiansand sentrum, bla. Frikirken, Den katolske kirke, Samfundets kirke, Betania Den Frie evangeliske Forsamling, Adventistkirken, Pinsemenigheten Filadelfia, Misjonsbandet, Norkirken, Metodistkirken, Kristiansand Baptistmenighet m.fl.

Det er to moskéer i Kristiansand sentrum; Al.Taqwa Mosque og Noor moské-Muslimsk Union i Agder.

2.3. Kultur- og samfunnsliv

Store deler av det regionale kulturlivet er lokalisert til Kristiansand sentrum, bla. Kilden konsert-og teaterhus, Knuden (Kristiansand kulturskole), Kunstsiloen, Kristiansand Kunsthall, Kristiansand kunstforening, Teateret, Kristiansand Kino m.fl.

Det er flotte turområder og badevann i soknet. Sørlandets største badeland, Aquarama, er også en godt besøkt aktivitet.

I sentrum av Kristiansand ligger det to store omsorgssenter og en rekke tilrettelagte boliger. Sørlandet sykehus ligger også innenfor Domkirken sogn.

Innenfor menighetens grenser finnes store samfunnsinstitusjoner som kommunehus, rådhus, Kristiansand Politidistrikt, NRK, Fædrelandsvennen, og Agder fylkeskommunes sentrale politiske og administrative ledelse.

Det er fem barnehager i soknet, én barneskole i soknet, og tre videregående skoler.

3.ARBEIDET I MENIGHETEN

3.1 Menighetens strategi og visjon

Strategiplan for Domkirken menighet

Gjeldende fra høsten 2023

Arbeidet med ny strategiplan har strukket seg over flere år grunnet pandemien, og nødvendig prioritering av andre gjøremål.

Stab og menighetsråd har vært samlet fra to til tre timer rundt hvert hovedtema.

Intensjonen har ikke vært å utarbeide noen form for «målhierarki» med hovedmål, delmål, aktivtetsmål og resultatmål med diverse indikatorer.

Vi har heller valgt å oppdatere oss på status innenfor hvert aktivitetsområde, og deretter reflektere sammen om hvor vi er og hva vi ønsker å få til videre. Denne måten å arbeide på skyldes vår tro på at det vi i dag gjør i all hovedsak er bra, og at vi bør fortsette i samme hovedspor med de ressurser vi har til rådighet. Det har ikke fra noen aktører vært uttrykt ønske om radikale endringer. Dette kommer også til uttrykk ved at vår overordnede målsetting og ambisjon er den samme som før. Justeringer og forbedringer har vi selvsagt vært åpne for og vært på jakt etter.

A Gudstjenester

Gudstjenestelivet skal være stort og rikt og favne alle mennesker, ulike interesser og alle generasjoner. Gudstjenestene skal alltid være godt planlagt og solid gjennomført.

B. Kirkemusikken

Musikken skal være en naturlig del i alle gudstjenester, tidebønner og seremonier, ved formiddagstreff og institusjonsbesøk. Domkirkens konsertvirksomhet skal være omfattende og av høy kvalitet.

C. Diakoni

Det diakonale arbeidet skal omfatte alle aldre og en rekke ulike grupper. Alle skal møtes med varme, vennlighet og romslighet, og arbeidet vårt skal være bredt, tilgjengelig og samarbeidsbasert.

D. Trosopplæring

Trosopplæringen er en del av kirkens primærarbeid, og kan drives på mange måter, avhengig av demografiske og andre endringer i lokalsamfunnet. «Å gjøre troen sammen» og gi kunnskap, eierskap og tilhørighet er vårt mål.

E. Frivillighet

Domkirken er avhengig av frivillig innsats. Arbeidet med rekruttering må intensiveres. Frivilligheten skal også være givende for den enkelte, ved å tilby interessante og nødvendige oppgaver. Frivilligheten skal gi eierskap, mening og tilhørighet.

F. Kommunikasjon og informasjon

Målet er å gi grundig informasjon om alt det Domkirken har å tilby, og å være åpen for tilbakemeldinger av alle slag. Målgruppene følger av Domkirken som menighet, men også som katedral, med et langt større nedslagsfelt.

3.2. Generell vurdering av menighetslivet

Domkirken menighet er, og skal være, lokalmenighet og katedral på en og samme tid. Dette er et privilegium og en utfordring som vi står i bestandig.

Domkirken menighet har en solid menighetskjerne av mennesker som bor både innenfor og utenfor sognegrensene. I tillegg er det mange som kjenner tilhørighet til Domkirken, og som søker hit til høytider og særskilte anledninger.

Mange søker også til Domkirken på hverdager, når kirken er åpen og det gis rom til stillhet, ettertanke og lystenning. Noen dager, særlig i vinterhalvåret, er det ikke flere enn fire-fem innom på en dag. Andre dager kan kirken være helt full av mennesker.

Domkirkens bønnekrukke er stadig full av bønnelapper, ofte på ulike språk.

Kirkens mange søyler og kroker er et ly for mange mennesker i sårbare livssituasjoner.

Domkirken har et rikt gudstjenesteliv, og stor kirkemusikalsk- og diakonal virksomhet. Svært mange mennesker søker til Domkirken for sjelesorg og åndelig veiledning.

Det er relativt få barn og ungdom som sokner til menigheten, dette preger også trosopplæringsarbeidet. Vi prøver å bruke de mulighetsrom vi har til å ha gode tilbud for barn og unge. Kirkemiddag og Barnas katedral er eksempler på det. Vi har foreløpig ikke lykket med arbeid for studenter. Dette arbeidet er nå løftet opp på prostiplan.

Menigheten har flere typer arbeid for voksne, så som Teologicafé, Livsprat og Formiddagstreff. Vi har lite trosopplæring og undervisning for voksne.

Menigheten har flere møtesteder for mennesker med minoritetsbakgrunn, og ulike former for samtalegrupper.

Som sentrumsmenighet opplever vi at det kan være krevende å bygge tette og nære fellesskap.

Vi vil i det følgende beskrive mer av livet og pulsen i Domkirken menighet:

3.2.1. Gudstjenester: Utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse.

Siden forrige bispevisitas har vi fått tre nye gudstjenestetilbud: Liturgisk morgensang, *Messe for heling og trøst* og *Magdalenamesse*.

Liturgisk morgensang

Hver onsdag kl 0900 er det liturgisk morgensang i Domkirken.

Messe for heling og trøst.

Dette er en enkel kveldsgudstjeneste hvor menigheten inviteres til salving, forbønn og nattverd. Det er mange medarrangører rundt denne messen, bla Nok.no (tidligere Senter mot vold og seksuelle overgrep), Kirkens bymisjon, Blåveispikene (Blå Kors), sykehusprestene, studentpresten og Kirkens SOS. Gudstjenesten holdes to ganger i semesteret.

Magdalenamesse.

Domkirken har i lengre tid ønsket å etablere en kveldsmesse, «Messe for byen», med et annet liturgisk og musikalsk preg enn søndagens hovedgudstjeneste. Denne våren starter vi opp med «Magdalenamesse». Dette er et forsøksprosjekt som skal evalueres utover våren. Messene er lagt til søndager kl.17.00, noen ganger i semesteret.

Fredagsmesse.

Fredagsmessene har i mange år vært en viktig del av Domkirkens gudstjenesteliv. Dette er en formiddagsmesse som varer fra kl.11.30-1200. Den samler stadig flere mennesker, ofte 120-130 personer.

Gudstjenester på søndag og helligdager.

Hovedgudstjenestene på søn-og helligdager er pulsslaget i Domkirken menighet. Liturgien ble justert i 2022, og oppleves nå som godt innarbeidet i menighetens gudstjenesteliv. Det holdes gudstjenester i Domkirken hver søndag og helligdag, ca 155-165 i året.

Antall fremmøtte på hovedgudstjenestene er i stadig økning.

Det er mange frivillige som bidrar inn i gudstjenestearbeidet; kirkeverter, tolk, klokker og medliturger. Som regel medvirker et av menighetens kor eller en korgruppe. Andre søndager har vi besøk av eksterne kor eller av musikere.

Enkelte ganger har gudstjenesten et særskilt musikalsk preg, så som Haydnmesse, Bach i høymessen, jazzmesse, Egil Hovlands allehelgensmesse, Johan Varen Uglands allehelgensmesse- for å nevne noe.

Vi har også gudstjenester med særlige fokus, så som KN-gudstjeneste, diakoniens dag, markering av Verdens flyktningsdag, markering av Verdens miljødag mm.

Som Domkirke og bispedømmets hovedkirke legges mange nasjonale og regionale markeringer til oss. Dette er både et privilegium og et ansvar.

3.2.2 Kirkelige handlinger

Dåp

Tallet på antall døde i Domkirken har vært ganske stabilt siden forrige bispevisitas, med unntak av årene med pandemi.

I 2016 var det 43 dåp, i 2024 var tallet 42.

Vi har åpent for dåp i nesten hver eneste hovedgudstjeneste.

Vi strekker oss også langt for å legge til rette for dåpsegudstjenester utenom søndagene, for dem som ønsker det.

Gravferd

Vi har i gjennomsnitt 95-105 gravferder i året. De fleste gravferdene skjer fra Kristiansand kapell og Oddernes kapell. Det er en økning av gravferder fra Domkirken.

Vielser.

Vi utfører ca. 25-30 vielser i året. De fleste av dem er fra Domkirken. Enkelte ganger har vi utendørs vielser på Festningen eller andre, egnede steder.

Hjemmebesøk, sognebud og omsorg for døende

Domkirken menighet driver en utstrakt besøkstjeneste. Flere av disse besøkene innebærer også sognebud, salving og omsorg ved livets slutt.

3.2.3 Trosopplæring og annet barne-og ungdomsarbeid

Babysang

Hver mandag er det babysang i Domkirken. Kirken holdes da stengt for andre, men når sangstunden er avsluttet åpnes dørene igjen. Deltagerne på Babysang kan sitte igjen en stund for kaffe og prat. Tilbudet er gratis og «Drop-in», uten påmelding. Vi opplever at dette er en fin profil siden vi er plassert midt i byen. Deltagerne gir også uttrykk for at dette er en god modell. Det har vært mellom 2 og 6 babyer med følge hver gang. Noen kommer trofast hver uke. Vi inviterer til kirkemiddag og Barnas Katedral, og opplever at noen får en tilknytning til menigheten. Utfordringen er å nå ut med tilbudet. Vi bruker plakater, sosiale medier,

invitasjon til nyfødte/døpte, dåpssamtaler og hjemmesiden vår til å invitere. Håpet er at jo mer etablert og kjent tilbudet blir, jo flere vil benytte seg av det.

Ansvarlig: Margrethe

Kirkemiddag/Barneklubben/Tekstgjennomgang

En gang i uken er det *Kirkemiddag for alle generasjoner* i menighetssalen. Det kommer rundt 30 – 35 besøkende hver gang. Vi har noen faste frivillige som stiller trofast opp, i tillegg til mange tilkallings-frivillige. Disse er uvurderlige for arbeidet!

Det siste året har det vært mellom fire og ti barn på barnesamlingen etter middagen. Vi har et «søndagsskolepreget» opplegg med bibelfortelling og aktiviteter.

De voksne inviteres til tekstgjennomgang etter middagen. Denne ledes av en av prestene.

Barnemesse

Tidligere år har vi hatt «barnemesse» i kirkerommet etter middagen en gang i måneden. Fra 2024 har vi valgt å legge disse barnemessene til enkelte lørdager under Barnas katedral. Disse messene er gudstjenester der vi vandrer rundt i kirkerommet og inkluderer gudstjenestens elementer og bruker alle sanser (andakt, bønn, gloria, nattverd og lystenning/avslutning).

Påskevandring og julevandring

Flere barnehager, samt 1.klassingene på Tordenskjoldsgate skole, deltar hvert år på påske- og julevandringene.

Barnas arkitekturdag

En lørdag i oktober arrangerer kommunen barnas arkitekturdag, og Domkirken er med som bidragsyter.

Julekoret

Dette er et prosjektkor som samles til øvelser i førjulstiden, og synger på enkelte advent-og julegudstjenester.

Barnas Katedral

Barnas Katedral er et konsept som ble etablert i 2023. I 2024 ble det 9 lørdager invitert til dette og det er alltid godt besøkt (30 – 50 barn fra hele byen, i tillegg til deres foresatte). Barnas katedral består alltid av et måltid, en formingsaktivitet og et forkynnende opplegg. Dette opplegget har variert ut fra kirkeåret. Vi har markert karneval, hatt barnemesse, påske- og julevandring og fortellerstund med lek inkludert. Flere familier er gjengangere, og noen kommer fordi de tilfeldigvis så banneret utenfor.

Konfirmanter

Skoleåret 2023/2024 hadde vi 10 konfirmanter som fulgte konfirmantundervisningen. 5 av disse bodde i soknet, de andre sognet til andre kirker. Dette var en ganske gjennomsnittlig konfirmantgruppe til Domkirken menighet å være. Det hender også enkelte år at ingen melder seg til undervisning.

Ungdomsarbeid/ledertrening

Fire av fjorårets konfirmanter hadde et ønske om å fortsatt møtes på menighetshuset, og etterlyste også bibelundervisning. Den lille gruppen har tatt navnet «Mat og prat» og møtes annenhver uke fra september 24 og videre inn i 2025. Disse fire har blitt engasjert i NMSU og blant annet deltatt på UT – konferansen til bispedømmet.

I november startet vi med ledertrening, og det er gledelig at fire ønsker å være med som ungdomsledere på konfirmantleir i mars 2025.

Oppsummering:

I løpet av de to siste årene har vi gjort noen endringer med tanke på trosopplæringen for egne soknemedlemmer. Vi legger nå mer vekt på å åpne opp kirka for barn fra hele byen, i stedet for å kun fokusere på egne medlemmer. Det er sårbart når kun 1-2 melder seg på trosopplæringstiltak, men Barnas katedral, julekoret og enkeltarrangementer motiverer oss til å fortsette på det åpne sporet. Tilbakemeldingene fra egne «soknebarn» har vært at dette er fint også for dem. I tillegg får vi gode tilbakemeldinger fra de som kommer fra andre bydeler om at våre aktiviteter passer dem utmerket. Guttekoret og jentekoret har også medlemmer fra hele byen, og det vil alltid være en domkirkes posisjon. Noen av barna er aktive i andre sokn, mens andre ser på Domkirken som deres hjemkirke. Vi som menighet ønsker at barn og ungdommer fra hele byen skal oppleve at Domkirka er deres kirke, uavhengig om de har andre kirketilhørigheter i tillegg.

3.2.4 Voksenarbeid

Av arbeid for voksne vil vi særlig trekke frem følgende:

Teologicalfé

Tre kvelder i semesteret er det *Teologicalfé* i Domkirken.

Dette er samlinger med foredrag og samtale om kirke, kultur og samfunn.

Eksempler på tema og foredragsholdere fra det siste året er:

Kristningen av Norge

1000 år med helligdager

Samtale med Eivor Oftestad

Begravelsen- avskjed og overgivelse

Innledning v/ Bjarte Leer-Helgesen

Utvidet panelsamtale med Nils Terje Andersen og Aud Sunde Smemo

Kristen tro i klimakrise

Trenger kloden at vi gjør bot?

Jan Olav Henriksen

Livsprat- Domkirkens livsnære talkshow

Tre kvelder i semesteret er det *Livsprat* i Domkirkens menighetshus. Her inviteres aktuelle gjester til samtale om dagsaktuelle og eksistensielle temaer i skjæringspunktet mellom tro og samfunn. Hver kveld har et tema som belyses med ord, tanker, kunst og musikk.

Eksempler på tema og gjester fra det siste året er:

Leve enkelt og eventyrlig uten å ta knekken på kloden

Ludvig Lorentsen i samtale med Lars Verket. Tore Braathen- trompet

Tro og teater

Svein Tindberg i samtale med Nils Terje Andersen. Sang av Frode Gallefoss

Kraften i sårbarhet

Margreth Olin i samtale med Brita Sørliæ Jærnes. Cello og vokal: Paulin Voss.

Samtalegrupper

Domkirken har flere samtalegrupper og bibelgrupper. Det er ønske om at det startes opp flere.

Formiddagstreff, Kirkemiddag, Møtestedet mm: se punkt 3.2.5

3.2.5 Diakoni

Diakonien i Domkirken er mangfoldig. Mye er fast og stabilt, men diakonien skal også være i bevegelse. Som menighet må vi derfor hele tiden stille oss spørsmålet om vi er der vi skal være som kirke? Sammen, både frivillige og ansatte, er vi et lag som er med å utøve diakoni. Noe er planlagt, andre deler av diakonien er spontan og lever i det skjulte blant mennesker i menigheten, de ser og hjelper hverandre. Sånn skal det være, ikke all diakoni skal organiseres. Noen ganger utøver vi, andre ganger tar vi selv i mot, dette er en viktig side av diakonien. Det er ikke vi og de, men oss. Som kirke og spesielt i det diakonale arbeidet, er det viktig å gå ut, møte mennesker der hvor de er.

Diakoniutvalget:

Diakoniutvalget i domkirken er en engasjert gjeng og viktig for diakonen. Utvalget er spesielt opptatt av lavterskel møteplasser og å forsøke å rekke ut en hånd til noen som trenger det, derfor det nye prosjektet-Glederiet.

Møtestedet.

Hver tirsdag fra kl. 12-13 er domkirken, i samarbeid med Kirkens Bymisjon, utenfor Domkirken og deler ut kaffe og nydelig suppe laget av kokk i Bymisjonen. I vinterhalvåret har vi bålpanne. Mange er innom og tar en prat og får seg noe varmt å drikke eller spise. Kirkens organist er med å fylle timen med musikk i mange varianter, en viktig del av Møtestedet. Flere har uttrykt at dette er et høydepunkt i uken og at nye vennskap har oppstått. Nylig kom en av de faste med en splitter ny bålpanne i gave. Møtestedet er også en viktig del av det å være synlig kirke og ute blant folk.

Formiddagstreff.

Praten og latteren sitter løst når 30-40 eldre møtes annenhver onsdag til formiddagstreff. Hver gang er det et foredrag, musikalsk innslag, en andakt og bevertning. En god og fast gjeng bidrar på kjøkkenet og til å lede formiddagstreffet.

Kirkemiddag.

Det og samles rundt et måltid har alltid vært viktig i diakonien og kirkemiddag som arrangeres hver onsdag fra kl. 1630 til 18.00 har for mange blitt en viktig møteplass. Her møtes vi på tvers av generasjoner og spiser sammen. Etter middagen er det tekstgjennomgang

for de voksne, og opplegg for barna ved menighetspedagogen. Mange er med å bidra på kjøkkenet.

Kulturcafe.

Et annet sted hvor praten og latteren sitter løst, er på kulturcafe som arrangeres første lørdag i måneden fra kl. 15 til kl. 18. Her samles mennesker fra mange forskjellige land til café i menighetshuset. Hver gang er det et tema, bokhjørnet, samtaler rundt bordene, musikk og mat.

Allehelgenskveld

Å møte mennesker i sorg er en lang kirkelig tradisjon og alle helgens er derfor en viktig markering for kirken. Første lørdag i november inviterer derfor domkirken de som har mistet pårørende det siste året til en minnekveld i ord og toner. Frivillige er med å pynte rommet slik at de som kommer føler seg ventet og tenkt på.

Julehilsen fra domkirken

I fem år har domkirken gitt julegaver til barna til de som er med i ung mødregruppe i KUP. Vi får antall barn og alder på barna og henger opp likt antall hjerter på et tre i domkirken. Her inviteres folk til å gi en gave. Flotte gaver leveres inn til glede for store og små.

Da domkirken fikk en gave til jul, ønsket vi å bruke den på en måte som sikret at de som trengte det aller mest, fikk et gavekort til jul. Vi samarbeider derfor med Nye mønstre i kommunen og Nav lavinntekt. De får en sum av domkirken så de kan kjøpe gavekort og gi til de familiene som trenger det mest. Denne måten å gjøre det på tenker vi er en verdig måte for familiene å få en håndrekning på. Vi vet ikke hvem de er, men vi kan likevel bidra til at noen får en litt enklere jul. Dette blir satt stor pris på.

Sangstund på Store og Lillebølgen og kontakt med Sound og happiness dagsenter.

En gang i måneden har organist og diakon sangstund på Store og Lillebølgen. Da kommer de fra Lillebølgen og over til Storebølgen og så synger vi sammen. Gleden er stor og det er et viktig diakonalt tiltak for dette er et sted som har få andre tilbud.

Sound og Happiness dagsenter inviteres til påske- og julevandring i domkirken, da er både ansatte og gjester med. Dette samarbeidet settes stor pris på. Diakon er alltid innom på sommer- og julemesse og enkelte ganger og tar en kaffe.

Seniordans

Dette er et flott og inkluderende fellesskap som finner sted hver tirsdag formiddag i menighetssalen.

Et viktig diakonalt tiltak i menigheten som drives av en trofast gjeng med frivillige. Dette er et godt og inkluderende sted å komme inn og danseglæden er

Samtaler på Blå Kors, markering av verdens overdosedag og gjestebud

En torsdag i mnd. er diakon til stede på kafeen til Blå Kors gatenært og prater med gjestene og de som eventuelt ønsker en individuell samtale. Andre tar også kontakt utenom med ønske om

en prat. Mange av gjestene har opplevd mange sorger i livet og det kan være fint å sette ord på tanker og prate med andre.

Domkirken er med å markere verdens overdosedag 31. august. Dette er et samarbeid med kommunen og andre organisasjoner som arbeider innen rusfeltet. I år ble dette arrangert i fredagsmessen. Fredagsmessen åpnet arrangementer, før det fortsatte i Markens.

To ganger i året arrangerer vi gjestebud i samarbeid med Blåkors. Da inviteres rusmiljøet til fest i menighetssalen. Her er både tidgivere fra Blåkors og frivillige fra domkirken med. Kokken i Blåkors som lager middag spør ofte når vi skal ha gjestebud igjen.

Besøk og samtaler

Enkeltamtaler og besøk er også en viktig del av domkirkens diakonale tilbud. Diakon og prest har mange samtaler i løpet av et år. Flere i menigheten går på besøk, men ønsker ikke å være registrert i noe register og sånn må det være. Mye diakonalt arbeid skjer uten at det kan registreres eller telles, det er viktig å huske på.

Glederiet

I november 2024 åpnet Glederiet, etter inspirasjon fra Lund menighet. Dette er tenkt som en følgetjeneste hvor gledesspredere kan følge mennesker som har behov for følge til ulike aktiviteter. Vi har en egen tlf. som betjenes hver mandag og fredag. Diakoniutvalget har

opprettet et samarbeid med hjemmetjenesten som vi håper kan bære frukt slik at vi når de som trenger en arm for å komme seg rundt. Glederiet er også åpent hver mandag, da går det an å komme innom for en kaffe og prat.

Flerkulturell lunsj til inntekt for fasteaksjonen

Flerkulturell lunsj til inntekt for fasteaksjonen har blitt en tradisjon. Damer fra forskjellige land lager mat og selger i våpenhuset etter fredagsmessen. Her kan en betale det en ønsker for en tallerken nydelig mat, overskuddet går til KN. Dette er en fin måte å sta sammen for en god sak, uavhengig av kultur og religion.

Andakt og besøk på institusjon og i private hjem

Domkirken har andakt på 3 av byens institusjoner annenhver uke. Vi er også på besøk hos beboere med samtale og nattverd for dem som ønsker det, både på institusjon og i private hjem.

Bønnearbeid

En trofast gjeng forbedere møtes til bønn i dåpssakrestiet fredag 10.30. Her ber de over ulike bønneemner, for arbeidet i menigheten, utvalg, ansatte, byen vår, verden, konfirmantene, dåpsbarn og andre emner som blir meldt inn. Et stille, usynlig og viktig arbeid.

Diakonalt samarbeid mellom kirkene i byen:

Diakoniforum: består av diakonene i prostiet og prosjektleder i diakoni. Vi treffes en gang i mnd. og det er et forum for faglig utvikling og konkret planlegging av de ulike fellestiltakene vi har som er:

Sorggrupper: Diakonene i byen, sammen med frivillige, driver sorggrupper for etterlatte.

En kirke for alle: Dette er et samarbeid mellom menighetene i Kristiansand hvor diakonene har ansvar for å arrangere samlingene. Dette er et tilrettelagt tilbud for mennesker med ulike funksjonsvariasjoner. Noen menigheter har egne samlinger, andre har det som en del av gudstjenesten.

3.2.6 Misjon/SMM

I 2021 fikk menigheten ny misjonsavtale: Misjonsalliansen sitt arbeid i Liberia og Sierra Leone. Høsten 2024 valgte menigheten å fortsette denne avtalen i en treårsperiode til. Domkirken har et misjonsutvalg, og utvalget består av fem personer og daglig leder. Hovedoppgavene til misjonsutvalget er å arrangere to store kirkekaffe hvert år, der fokus og program er misjonsprosjektet. I tillegg er det basar til inntekt for misjonsprosjektet hver vår. Målet er å samle inn minimum kr 50 000 hvert år, og det har menigheten klart.

3.2.7 Givertjeneste

Domkirken menighet har pr. 31.01.2025 44 faste givere. Givertjenesten var i 2024 på kr. 322 000. Vi må arbeide aktivt for å få flere givere. I 2025 skal menigheten inn på et givertjenestesystem, Solidus. Dette vil forenkle administrasjonen rundt skattefradrag, og det vil også være mulig å få skattefradrag for det som gis på Vipps i gudstjenestene.

3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet

Som domkirke i Agder og Telemark er det vårt mål å være et åndelig og et kulturelt kraftsenter. Her står vi i en lang kirkemusikalsk tradisjon hvor vi både ønsker å ta vare på den musikalske arven vi har fått betrodd, og samtidig videreutvikle og fornye den. Bevisstheten om kirkemusikkens sakramentale og sakrifisielle karakter gjennomsyrrer all virksomhet. Omdreiningspunktet og utgangspunktet er gudstjenesten. Det er også slik at musikken spiller en betydelig rolle i de fleste deler av Domkirkens øvrige arbeid – det være seg arbeid med barn, diakonal virksomhet osv. Det følgende vil derfor i noen grad overlappe andre deler av meldingen.

Oversikt over virksomheten:

Stillingsstørrelser: Elsebeth Lütcherath 70 %

Marianne Sødal Misje 100 %

Martin Pearson – spiller én gudstjeneste i måneden, noen fredagsmesser, vielser, samt noen turiskonserter

Gudstjenester/kirkelige handlinger:

Ordinære gudstjenester på søndager og alle andre «røde» dager

Hverdagsmesse – hver fredag kl. 11. 30

Liturgisk morgensang – hver onsdag kl. 09. 00

Barnemesser – gjerne i tilknytning til Barnas Katedral

Evensongs

Egne dåpsgudstjenester

Vielser

Begravelser (ikke turnus)

Midler fra en anonym giver har gjort det mulig å ha gudstjenester med et utvidet musikalsk innhold, f. eks «Bach i høymessen,» «Mozart i høymessen» og jazzmesse. Det generelle økonomiske tilskuddet fra sentralt hold muliggjør innleie av enkeltsolister til gudstjenestene etter behov.

Konsertvirksomhet Egne konserter

- i Domkirkens regi, dvs ved domkantorene + Domkirkens konsertkomité:

- Turist-konserter (Organ recitals) – kombinert med «Prayer for peace»

Nærmere 80 orgelkonserter har i 2024 blitt holdt for de mange tusen turister som oppsøker domkirken mens ett eller flere cruiseskip ligger til her i byen. Her forsøker vi å plassere domkirken på det internasjonale kartet når det gjelder åpne kirkesteder med musikalsk program. Nok en gang er det vårt fremragende orgel som vekker både begeistring og anerkjennelse. Tjenesten deles mellom de to domkantorene, samt Martin Pearson. Konsertene er gratis, derved genereres lite penger utover gaver. Disse konsertene er også blitt et bærende element i kommunens tilbud for tilreisende. Kristiansand Havn har gitt et økonomisk bidrag for å kunne dekke inn det økende antall konserter.

- Andre konserter månedlig – i serien «OrgelPluss» - med inviterte musikere (støttet av Kulturdirektoratet og Agder fylkeskommune).

- Kirkemusikkdagene – hvert år i starten av november – avsluttes Allehelgensdag.

Programoversikt 2023:

Mendelssohn´s «Elias» - en semi-operatisk versjon med kor, solister, orkester, noe regi/film

Edvard & Ine Hoem (i samarbeid med Teologikafé)

Konsert med Ann-Helen Moen, Atle Sponberg og Sveinung Bjelland

Konsert med UiA – crossover (årlig samarbeid)

Bibelforestilling – Helga Samset og Jonas Kilmork Vemøy

Konsert med mannskoret «REX» og orgel (Elsebeth Lütcherath)

Allehelgenskveld (pårørende spesielt invitert)

Allehelgensmesse – urfremførelse av bestillingsverk av Johan Varen Ugland – for barnekor, voksenkor, 6 blåsere og orgel

Programoversikt 2024:

«Draumkvedet» (B. Opheim, P. Bjørkhaug, J. P. Indreberg)

Fortellingen om Moses (bibelforestilling v Helga Samset og Jonas Kilmork Vemøy)

Orgelforestilling for barn :«Superheltene og orgelet» (Kristoffer M. Eng og Hannah Carding)

Lied-konsert med Allehelgentematikk (Charlotte Wilhelmsen og Solveig Lie Refvik)

Salmekveld «Fylt av glede» - en salmekveld til minne om Svein Ellingsen – medvirkende kor fra hele regionen, Helga Samset, Ellingsens barn, samt musikere fra KSO

UiA-konsert - «Samhold» - crossoverkonsert, årlig samarbeid

Orgelkonsert med Markus Wargh

Allehelgenskveld – lystenning, bønn og musikk (S. Hølmebakk og E. Lütcherath)

Allehelgensmesse (Egil Hovland) – mangeårig tradisjon i Domkirken

Allehelgenskonsert med Domkoret, Agder Ungdomskor, solister og musikere fra KSO.

Durufle: «Requiem»

Utleiekonsert, særlig i adventstiden. Konsertene gir et kjærkomment økonomisk tilskudd til menigheten

Institusjoner o.l 2 sykehjem (Stener Heyerdahl og Elvegt)

Storebølgen – en gang i måneden.

Samarbeid med Kirkens bymisjon – «Møtestedet» - et initiativ som ble tatt under koronaepidemien og som har fortsatt ukentlig

Samarbeid med Blå Kors – «Gjestebud»

Jule- og påskevandring

Besøk i kirkerommet av grupper, skoleklasser o.l.

Kor Kristiansand Domkor (48 sangere)

Korets mandat og formål er å delta på gudstjenester i Domkirken, samt arrangere egne konserter, salmekvelder o. l. Målgruppen er sangere som – etter prøvesang for dirigent og styre – holder et høyt musikalsk nivå og som ønsker å bidra kunstnerisk gjennom konserter og på gudstjenester.

Koret er delt inn i 4 forsangergrupper, der hver gruppe bidrar som forsangere på gudstjenestene. I 2024 medvirket koret samlet eller i gruppe på til sammen

24 gudstjenester. Koret samarbeider ellers bredt med andre aktører, som freelance- musikere og musikere fra KSO. Koret har en bred sammensetning i alder. Ca 30 % er under 35 år. Gjennomsnittsalderen er 48 år. Koret har sin egen økonomi og et velfungerende styre.

Koret ledes av Marianne Sødal Misje

Kristiansand domkirkes guttekor (23 sangere)

Guttekorret synger på konserter og gudstjenester. Etter en tilbakegang under korona, har antall medlemmer økt igjen. 7-8 fedre har supplert koret i høst, noe som åpner for flere musikalske muligheter og også bidrar sterkt til sosial trivsel. Generelt bidrar foreldre på mange ulike måter til korets beste.

Koret ledes av Marianne Sødal Misje

Kristiansand domkirkes jentekor (30 sangere) - er initiert av «Samarbeidsrådet for klassisk korsang for barn og unge» og ikke som sådan en del av Domkirken. Koret ledes av Marianne Sødal Misje og Charlotte Wilhelmsen (stemmepedagog). Samarbeidsrådet frikjøper Misje fra noen enkelttjenester. Koret medvirker ved noen gudstjenester, samt på konserter i andres regi.

Julekoret – gruppe barn som medvirker ved julaftensgudstjenesten. Ledet av menighetspedagog.

Muligheter og utfordringer

Kristiansand domkirke som hellig sted og som et strategisk plassert kulturelt bygg gir kirkemusikken enorme muligheter. Det teologiske grunnlaget for kirkemusikk og den overordnede målsetningen må være tydelig både i den ukentlige virksomheten og i de beslutninger som tas i forhold til gudstjenestelig musikk, liturgi og musikkvirksomheten generelt. Den tradisjonelle kirkemusikken er under press, og domkantorene har et stort ansvar for ivaretagelse og fornyelse, hele tiden med faglig kvalitet for øye. Domkantorene er i dialog med menighetsrådet om en kirkemusikalsk plan der satsninger og prioriteringer kommer mer konkret frem.

Sammenlignet med andre domkirker er den kirkemusikalske bemanningen lav, og dette gir selvsagt store utfordringer – både kunstnerisk og organisatorisk.

3.2.9 Integrering av nye nordmenn

I Domkirken menighet har Kirkens internasjonale Fellesskap et særlig ansvar for integrering av nye nordmenn. De har aktiviteter som Velkomstsenteret, tolketjeneste på gudstjenestene, besøk ved Kjevik mottak, Møtestedet, søndagsturer, samtaler med enkeltpersoner, temakvelder, gudstjenester, bibelstudier, lovsangs- og bønne møter. De har også arrangert fest på nyttårsaften.

Vi vet at integrering er en lang prosess som tar tid. Det er flere menigheter og organisasjoner som jobber med integrering i Kristiansand. Kirkens Internasjonale Fellesskap har vært i kontakt med mange og bidratt til integreringsprosessen inn i det norske samfunnet. Mange av de vi har hatt kontakt med har forflyttet seg videre. Noen har fått studieplass på universitet, noen har fått jobb på ulike arbeidsplasser, noen har flyttet til andre kommuner og bosatt seg der. Mange vi har kontakt med i dag jobber hardt for å lære språk og er motivert for å få komme inn på arbeidsmarkedet.

Tiltakene våre gjør at mange, uavhengig av nasjonalitet og religiøs bakgrunn, får et positivt møte med Den norske kirke og kristen tro. Våre aktiviteter har vært med på å skape tillit og samtale mellom mennesker med ulik tro. Alle disse årene har vi jobbet tett med Kristiansand kommune. De har for eksempel deltatt ved ulike anledninger på velkomstsenteret og på Kjevik mottak.

Internasjonal prest har også samarbeid med migrantmenigheter og andre menigheter.

Domkirken menighet driver også kulturcafé en lørdag i måneden, se punkt 3.2.5

3.2.10 ÅPEN KIRKE

Åpen kirke i Domkirken er en virksomhet som kommunen har bevilget penger til siden 2008. Åpningstiden er normalt kl. 11 – 14, men i sommersesongen er den utvidet til kl. 10 – 17. Det

er frivillige kirkeverter til stede i kirka, samt en sesongansatt guide i sommersesongen og på andre dager i året med cruiseanløp til byen. Den daglige driften av Åpen kirke er lagt til en 30 prosent koordinatorstilling som for tiden inngår i en full stilling sammen med en 70 prosent kirketjenerstilling. Tett samarbeid med kirkeverter og jevnlig samlinger med faglig og sosialt påfyll for kirkevertene er med på å sammensvise gruppen og holde en fin kontinuitet i driften.

Antall besøkende i Åpen kirke har steget betydelig siden siste bispevisitas. Det totale besøkstallet for 2017 var 56.679, mens det i 2024 var 169.007, altså cirka en tredobling. Turister utgjør den største delen av det høye besøkstallet. Av totalt 249 Åpen kirke-dager i 2024 var det 104 dager med cruiseanløp i byen, og på disse dagene er besøkstallet mange-doblet. En halvtimes turistkonsert som fremføres av en organist på de fleste dager med cruiseanløp, blir varmt mottatt av turistene. De gir gaver i kirkebøssa som bidrar til å finansiere menighetens arbeid. Fra 2018 ble Domkirken med i nettverket Cruise Sørlandet. Der holdes det årlige medlemsmøter som er nyttige å delta på for å bli kjent i miljøet rundt turisme i Kristiansand. Dette har også ført til et tett og godt samarbeid med kommunen.

Mange besøkende gir uttrykk for stor takknemlighet over at de får komme inn i det enestående kirkerommet. De sier de føler en god atmosfære, de beundrer treverket og kunsten, snakker med guide eller kirkevert, tenner lys, kneler ved alterringen eller ønsker en varmestue eller bare å sitte i stillhet. Det er heller ikke sjelden kirken får besøk av mennesker som bærer tydelig preg av psykiske utfordringer. I slike situasjoner har Åpen kirke en funksjon som et lett tilgjengelig fristed der alle kan stikke innom å bli sett og hørt av trygge mennesker uten at det er nødvendig å gjøre en avtale på forhånd. De siste årene har staben også utviklet en ny populær barneaktivitet som heter Finn kunst i Domkirken.

I flere år har vi hatt åpen kirke noen dager på ettermiddag/kveld i Julebyen, men ikke i 2024 siden kirken var nesten fullbooket av konserter i desember. Det er usikkert hvordan staben vil prioritere dette senere.

Et sterkt økende antall dager med cruiseanløp de siste årene gjør det vanskelig å holde samme budsjett for Åpen kirke år etter år. Lønnsmidlene fra kommunen er de samme, men lønnsutgiftene til guider, koordinator og organist øker. I fjor hadde Åpen kirke for første gang røde tall i regnskapet, og vi forsøker å effektivisere for eksempel ved å ta bort noen konserter og stenge en time tidligere i sommersesongen. Høsten 2024 fikk vi litt ekstra midler til orgelkonserter fra Kristiansand havn, og i 2025 håper vi på mer støtte fra andre kilder enn kommunen. Vi sparer også inn kostnader ved å ha Åpen kirke-brosjyren tilgjengelig digitalt (med QR-kode) i stedet for på papir.

3.2.11 Menighetsrådet.

Menighetsrådet i Domkirken har 6 faste medlemmer pluss 3 varamedlemmer. Daglig leder og sogneprest møter fast. Rådet møtes 1 gang hver måned. Varamedlemmene har full møterett, men ikke stemmerett hvis alle faste er til stede. Det avholdes ett møte hver måned med unntak av 2 sommermåneder. Et arbeidsutvalg består av leder og nestleder, sogneprest og daglig leder. AU møter hver måned en uke før menighetsrådet og fastsetter saksliste for kommende møte. Ut over dette forbereder daglig leder og sogneprest alle saker som trenger det.

Menighetsrådet sikter mot å ha oversikt over alle aktiviteter som foregår i menigheten. Til grunn for all virksomhet ligger menighetens strategiplan som for øvrig ble revidert høsten

2023. I hvert møte rapporteres det fra diverse utvalg som diakoniutvalg, gudstjenesteutvalg, misjonsutvalg mm.

Kontroll med de økonomiske forhold står sentralt og følges opp gjennom budsjett og regnskap og kvartalsvis rapportering. Alle uforutsette saker tas opp til behandling. Domkirkens økonomi er tilfredsstillende, gitt de forutsetninger og rammebetingelser som gjelder.

Av andre saker som menighetsrådet behandler, kan følgende eksempelvis nevnes fra 2024: Ansettelse av ny prost, bruk av digitalt verktøy, offersøknader, givertjenesten, menighetens informasjons- og kommunikasjonsstrategi, lyssetting av glassmalerier i koret, møter med kommunen om nytt menighetshus, etiske retningslinjer for menighetsrådet, ev. kjøp av Gulvågmalerier, status for «Teolgicafe» og «Livsprat».

Etter siste sak som er «Eventuelt», settes det av tid til å ta opp et eller annet som noen måtte ønske å «luften» uten at det skal protokolleres som sak. Dette kaller vi «åpen post». Det gjøres ingen vedtak, men tema herfra kan senere bli formalisert som sak til menighetsrådet.

Menighetsrådets arbeid er preget av tillitsfullt samarbeid internt og med alle i staben. Fraværet er lite. I nær absolutt alle saker finnes omforente løsninger. Enkeltmedlemmer i staben møter periodevis i rådet for å redegjøre for virksomheten på sitt saksfelt.

Alle møter innledes med en «refleksjon» fra et av medlemmene. Dette kan være et dikt, et bibelvers, en tekst eller en «undring» omkring hva som helst. Møtene avsluttes med «Fadervår».

3.2.12 Stabens arbeid- hvordan dette fungerer

Staben i Domkirken er fordelt på to kontorfellesskap. Kantorene og kirketjenerne har sine kontorer i Domkirkens andre etasje. Sokneprest, kapellan, diakon, daglig leder og domprost har kontorer i 1. etasje i Kirkens hus, og menighetspedagog og internasjonal prest har kontorer i 2. etasje.

Vi har morgenbønn og stabsmøte hver uke, og disse møtene blir gjerne ganske lange. Dette er ofte det eneste samlingspunktet for hele staben i løpet av uka, og derfor prioriterer vi å bruke god tid, og at vi også gir rom for diskusjoner og refleksjoner rundt ulike temaer som er aktuelle.

I planlegging av gudstjeneste, er det samarbeid mellom liturg, kantor og eventuelt også kirketjener, og som oftest skjer planleggingen ved fysisk møte. Dette gir de medvirkende eierskap til gudstjenesten, og helheten i gudstjenesten blir god.

Vi forsøker i stor grad å være flere fra stab på våre arrangementer. Dette lar seg selvsagt ikke alltid gjøre, men det er fint å kunne arbeide sammen, og det gir oss en helhetstenkning, som løfter og binder de ulike delene av menighetsarbeidet sammen.

Vi opplever at det er høyt under taket i staben, og det er rom for å komme med sine meninger og tanker. Vi har det gøy sammen, og vi setter pris på hverandre og det hver enkelt bidrar med inn i arbeidet. Det er stor vilje til å strekke seg langt, spesielt hvis noen av ulike grunner er borte fra jobb. I perioder er det i overkant travelt, og dette må vi nok være flinkere til å planlegge i god tid, og eventuelt avlaste de mest utsatte oppgavene. De siste tre årene har det vært veldig lite langvarig sykefravær, og dette håper vi betyr at stab trives med både arbeidsoppgaver og stabsfellesskapet.

4.KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE

4.1 Menighetsråd

Faste medlemmer:

Lars Erik Lyngdal, leder
 Bjørn Harald Handeland, nestleder
 Imri Leer- Salvesen
 Per Sigurd Sørensen
 Ellen Gunn Seilen
 Dag Otto Ottosen

Vararepresentanter:

Tor Inge Aurebekk
 Ketil Olav Lystrup
 Mariann Bjørnåvold Skar

4.2 Fellesrådet

Menighet

Medlemmer

Domkirken	Per Sigurd Sørensen, vara Imri Leer-Salvesen
Finsland	Tom Otto Utsogn, vara Siren Haugeland
Flekkerøy	Rune Nikolaisen, vara Jorunn Kleiven Sagedal
Greipstad	Knut Asbjørn Koland, vara Synnøve Dybesland
Grim	Preben Hægeland Andersen, vara Harry Omdal
Hellemyr	Wenche Bariås, vara Svanaug Kroknes-Rasmussen
Hånes	Elin Saltrøe, vara Anne Moseid
Lund	Torun Gitmark, vara Tormod Engebu
Oddernes	Vidar Jakobsen, vara Andrea Mykjåland-Wergeland
Randesund	Ole Fritjof Godtfredsens, vara Bernhard Hovden
Søgne	Mari Sjølvold Haaland, vara Jørn Lauvsland
Torridal	Arne Greibesland, vara Øyvind Dåsvatn
Tveit	Gunn Elisabeth R. Bjerke, vara Knut Andreas Borgen
Voie	Tor Gunnar Engestøl Broen, vara Morten Richardsen
Vågsbygd	Monica Kragholm, vara Dag Røise
Biskopen	Nils Terje Andersen, vara Aud Sunde Smemo
Kommunen	Dag Øyulf Vige (V), 1. vara Ivar Walseth (Ap),

2. vara Lorena Jordana D. Neira (Rødt)

Kirkeverge   Andreas Andersen

4.3

Ansatte i Domkirken menighet:

Nils Terje Andersen, domprost, 100 prosent

Aud Sunde Smemo, sokneprest, 100 prosent

Iselin Jørgensen, kapellan 75%, trosopplæring 25 %

Solomon Wako, internasjonal prest, 100 prosent

Marianne Sødal Misje, domkantor, 100 prosent

Elsebeth Lütcherath, domkantor, 70 prosent

Silje Wik Vesterfjell, diakon, 100 prosent

Margrethe Stangenes, menighetspedagog, 50 prosent

Vidar Ånesland, kirketjener, 100 prosent

Annie Synnøve Ullah, kirketjener 70 prosent og koordinator Åpen Kirke 30 prosent

Hildegunn Richards, renholder, 20 prosent

Kathrine Handeland, daglig leder, 100 prosent

5. KIRKEBYGG OG GRAVPLASS

5.1 Domkirken- kort beskrivelse og vurdering

Kristiansand domkirke ble bygget i 1883-1884 og vigslet 18.03.1885. Kirken er bygget som korskirke i nygotisk stil og benyttes i dag med inntil ca 850 sitteplasser.

Kirken ble tegnet av arkitekt Thrap-Meyer og oppført av Theodor Hansen i 1883-1884. Altertavlen er malt av Eilif Petersen (1886), med motivet ”Jesus og Emmausvandrerne”. Glassmaleriene er laget av Carl Kristiansen (1930) og inneholder nytestamentlige motiver.

Domkirken, slik den står i dag, er den fjerde kirken som har stått oppført på samme tomt. Den første kirken ble bygget i 1645, deretter kom en korskirke i mur i 1693. Denne brant i 1734. En ny korskirke i mur ble oppført, med gjenbruk av de gamle murene. Denne kirken brant ned i «den store bybrannen» i 1880. Dagens domkirke ble oppført etter brannen.

Det forrige orgelet ble bygget av Paul Ott i 1967. I 2013 ble dette erstattet av nytt orgel bygd av den tyske leverandøren Klais, se punkt 7.9. Det nye orgelet er et 58 stemmers hovedorgel på østgalleriet og et ni stemmers orgel på nordgalleriet.

Domkirken har 4 kirkeklokker, alle er levert av Hermannerske klokkestøperi (1882). Klokkespillet med 36 klokker er levert av Olsen Nauen klokkestøperi (1990).

Domkirken representerer en kontinuerlig vedlikeholdsmessig utfordring, selv om betydelige arbeider er utført i perioden.

5.2 Kort beskrivelse av menighetshuset

Endringer i Domkirkens menighetshus

I løpet av de siste årene har daglig leder og menighetsrådsleder hatt mange møter med kommunen angående planer for endringer knyttet til bakgården bak den gamle latinskolen. Her er kommunen, Parkvesenet og Cultiva de viktigste aktørene. Siden iverksetting av bygningsmessige endringer på menighetshuset ble utsatt, valgte menigheten å pusse opp det gamle kjøkkenet som brukes sammen med menighetssalen. Dette var sårt tiltrengt og meget vellykket.

Kunstutvalget har sammen med daglig leder vært aktive for å sette opp pene lyddempende plater på veggene i menighetssalen, og menighetshuset har fått et husstyre som har tatt ansvar for maling, rydding og oppussing. Nylig er gulvet slipt ned i menighetssalen og vi har fått frem et lyst og fint tregulv. Alt dette medfører at lokalene nå fremstår mye hyggeligere enn før.

Det har også blitt satt opp et lite tekjøkken i det ene hjørnet av menighetsstua. Der ble det fjernet en dør som ikke var nødvendig og satt inn en skråvegg mot gangen. Dette er en fin løsning. Ganger og menighetsstue har blitt malt, og planen nå er å male samtalerom ved menighetsstua også.

Kirkens SOS har flyttet ut av rommene de leide i 2. etasje, og KKF har fått et stort nytt møterom med tekjøkken som Domkirken også kan bruke til samlinger.

Etter gjentatte innbrudd i menighetsstue og kontorlokaler, har KKF fått satt inn alarm i bygget.

Som nevnt under punkt 6.2, har kommunen utsatt bevilging av midler til utbygging, men de har lovet midler til oppgradering.

5.3 Tiltak som har skjedd i Domkirken siden forrige bispevisitas

Utvendige arbeider:

Det er i løpet av perioden utført omfattende utvendige arbeider på Domkirken.

Skifertaket ble skiftet i perioden 2017 – 2018 som følge av alvorlig fare for nedfall. Samtidig ble det avdekket at gavlvegg og pipe hadde alvorlige skader, og dette ble utbedret i samme periode.

I perioden 2020-2024 ble hovedtårnet rehabilitert. Arbeidene måtte fordeles over tid da det kun var mulig å rehabilitere en side av gangen. Hovedtårnet har en del ornamentikk som var i dårlig forfatning. Entreprenøren måtte derfor også rehabilitere denne, og for enkelte områder på fasaden var det nødvendig å konstruere tilsvarende ornamenter på nytt slik at faren for nedfall ikke lenger skal være til stede.

Skiferstein på de runde tårnene ble ikke byttet ved utbedring av taket. Erfaringer viste at noen av disse løsner og kan falle ned. I løpet av 2024 er derfor samtlige skiferstein på alle fire runde tårn tatt ned og innfestet på nytt, og der hvor det var nødvendig ble dårlige stein byttet ut med nye.

I tillegg til dette er det foretatt punktvis utbedring av fasaden der hvor sprekkdannelse innebærer risiko for nedfall.

Samtlige av disse tiltakene har vært helt nødvendige for å forebygge og unngå nedfall med risiko for skader på tredjeperson. Videre har arbeidene også vært helt nødvendige for å ivareta kirken som et av byens flotteste bygg, og som byens katedral.

Innvendige arbeider:

Diverse malerarbeid utført gjennom hele perioden. Hele gulvet i kirkerommet ble malt i 2017. Da ble benker flyttet, og gulvet malt i sin helhet. Benker ble festet igjen, og ødelagte vinkelbeslag byttet ut med nye.

Rensing av altertavlebilde ble ferdig i 2018. Da ble også murveggen bak altertavle malt. Dette var et omfattende arbeid, med svært høye krav til forsiktighet med tanke på stillasbygging og utførelse.

Nytt plassbygd skapsystem i korsarm ved spillepult orgel ble ferdigstilt 2019.

Oppgradering av sprinkleranlegg samt brannvarslingssystem ble ferdigstilt i 2019. Dette var et viktig tiltak, som innebærer at tårnet er sprinklet, samt en sprinklerpumpe i kjelleren som vil gi tilstrekkelig vanntrykk opp i tårnet ved behov. I denne sammenheng ble også hele brannvarslingsanlegget i kirken byttet ut.

Konservering av bispebilder ble utført i 2021.

Nye plassbygde skap i våpenhus ble etablert i 2021.

Overgang til LED-pærer i lysekroner samt nødvendig utskifting av dimmere/el-system i den forbindelse ble utført i 2022.

Trepaneler i våpenhus ble konserverte, og dette arbeidet var ferdig i 2024.

I perioden er det også utført diverse malerarbeid og oppgraderinger i kirkekontorer.

6. KOMMUNEN OG KIRKEN

6.1 Generelle vurderinger

Generelt er det et godt samarbeid og god dialog mellom kirken og kommunen. Avstanden mellom oss er liten, både fysisk og for å kunne ta kontakt. Kirkelig fellesråd bruker kommunens system i forbindelse med regnskapsføring, fakturering og revisjon.

Kontorlokalene våre og menighetshuset er kommunens eiendom. Menighetshuset leies vederlagsfritt, etter at tidligere menighetshus i Festningsgata ble ekspropriert.

6.2 Kirken i kommuneplanene

Kommunen gir hvert år et tilskudd til Åpen domkirke. Dette tilskuddet gjør at vi kan ha åpen kirke svært mange dager i løpet av et år, og vi kan ha guide i lønnet stilling i sommermånedene og ved cruiseanløp. Svært mange besøkende er innom domkirken hvert år, og både fastboende og turister gir uttrykk for at dette er et viktig tilbud. Vi opplever at

domkirken er en av de viktigste attraksjonene i sentrum, og de korte cruisekonsertene vi tilbyr de besøkende, er ettertraktede.

Kommunen har gjennom flere år gitt tilskudd til rehabilitering av fasaden på domkirken. Det er gjort et stort arbeid, både med utskifting av ødelagte teglstein, ny murpuss og nyoppbygging av ornamenter, i tillegg til totalrenovering av skifertaket. Fellesrådet har søkt om penger til å fortsette arbeidet, men dette er ikke bevilget.

Planer for oppgradering av menighetshuset har vært snakket om siden lenge før forrige visitas. Dette har blitt skjøvet på i mange omganger, og det er nå tatt ut av kommunens økonomiplan. Høsten 2024 fikk vi beskjed om at det blir bevilget midler til oppgradering av eksisterende menighetshus. Det skal settes inn nye dører og vinduer, toalettene i inngangspartiet skal pusses opp og taket og fasaden på mellombygget skal oppgraderes.

6.3 Eventuelle nye kommunale prosjekter/planer/saker

Vi har et godt samarbeid med turistinformasjonen, spesielt i forbindelse med cruiseanløpene. Vår åpen kirke- koordinator har jevnlig kontakt med ansatte der, og informasjon om åpningstider, konserter og eventuelt andre arrangement deles.

Høsten 2024 har vi også fått midler fra Kristiansand havn, for å kunne hjelpe oss til å kunne tilby enda flere cruisekonserter. Åpen kirke- midlene fra kommunen strekker ikke til nå når

cruisetrafikken har økt ganske drastisk. Vi håper å kunne få midler også i 2025, og vi gleder oss over god dialog og godt samarbeid med havna.

6.4 Samarbeid kirke – skole – barnehage

I soknet vårt har vi en barneskole, to videregående skoler og flere barnehager. Vi har et veldig godt samarbeid med skolene og barnehagene! Hvert år kommer barnehager og 1. trinn på Tordenskjoldsgate skole på påske- og julevandring. Vi har skolegudstjenester før jul, og vi opplever godt samarbeid i forkant, og veldig godt oppmøte fra skolene. Barneskolen deltar med julespill, og våre ansatte øver sammen med barna, både på skolen og i kirka. De videregående skolene er Kvadraturen videregående skoler, som har en egen gudstjeneste, og Tangen og KKG som kommer sammen. Det er rørende når flotte barn og ungdommer fyller kirken i førjulstida.

Domkirken har også stadig besøk av barnehager, skoleklasser og konfirmantgrupper i kirken. Disse kommer både fra eget sokn, og fra andre deler av byen. Noen vil gjerne ha et opplegg med undervisning om ulike emner fra KRLE- faget, mens andre bare ønsker å kikke rundt og bli kjent i kirkerommet. De ansatte strekker seg langt for å kunne tilby opplegg tilpasset planer og ønsker fra lærere, og vi opplever det svært meningsfylt å få disse besøkene.

7. SAMARBEID MED KRISTNE OG HUMANITÆRE ORGANISASJONER OG MENIGHETER

Domkirken menighet samarbeider med en rekke religiøse og humanitære organisasjoner, menigheter og kirkesamfunn. Vi vil nå nevne noen av dem:

7.1. Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner/institusjoner

Blå Kors

Nok.No,
 Kirkens SOS
 Sykehusprestene
 Studentpresten
 Kirkens bymisjon
 Kirkens Nødhjelps bykomité
 Kirkens Nødhjelp
 Røde Kors
 Redd Barna
 Frelsesarmeen
 Strømmestiftelsen
 SON-senteret (Sammen om Nøden)
 Shalam
 Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep
 KRIS samtalerenter
 KUP Kirkens ungdomsprosjekt
 Kristent interkulturelt arbeid (KIA)
 Forum for Tro og Livssyn
 Muslimske Union i Agder
 Stefanusalliansen
 Stiftelsen Arkivet
 Sunshineprosjektet
 FN-sambandet
 m.fl.

7.2 Samarbeid med andre sogn

Domkirken menighet samarbeider med andre sogn om blant annet:

Velkomstsenteret.

Dette er et samarbeid med ulike menigheter og organisasjoner, også med flere av sognene i prostiet

Enkelte fellesgudstjenester

Enkelte gudstjenester med fokus på barn og unge

«Sorg og omsorg», En kirke for alle, Sorgen det ikke sendes blomster til.

Diakonene driver et utstrakt samarbeid på prostiplan, se punkt 3.2.5.

Kirkemusikalsk arbeid

Enkelte prosjekter rundt kor- og konsertvirksomhet

Prestetjeneste på Valhalla omsorgssenter

Fem av prestene i domprostiet samarbeider om ukentlig prestedtjeneste på Valhalla omsorgssenter

Podcasten «Før Søndagen»

Flere av prestene i domprostiet samarbeider om å spille inn ukentlige episoder av «Før Søndagen»- en samtale om kommende søndags tekster.

Brødkaksjon på Markens

I forbindelse med KNs fasteaksjon går ansatte og frivillige i menighetene på Markens og deler ut brød.

Ventil

Ventil er et samtaletilbud for unge voksne i alderen 18-30 år. Arbeidet drives av prester og diakoner i domprostiet.

7.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn

Domkirken menighet samarbeider med andre kirkesamfunn om blant annet Korsvandring langfredag, fellesgudstjeneste med Frikirken 2.påskedag, Velkomstsenteret, Fellesmøtene, Beveg Kristiansand, Forum for tro og livssyn og enkeltstående arrangement.

8 FREMTIDSPERSPEKTIV

Domkirken er et hellig sted for hellige, alminnelige mennesker.

Den er et sted hvor mange, gjennom gudstjeneste, musikk, stillhet, fellesskap og kunstneriske uttrykk, opplever å få næring til tro, tanke og liv.

Viktige arbeidsområder i tiden som ligger foran oss er:

- øke givertjenesten
- lage en helhetlig kommunikasjons-og informasjonsstrategi
- styrke det frivillige arbeidet
- legge til rette for gudstjenester og møtesteder for studenter

Menighetens visjon er å være *Åpen kirke-midt i byen*. Det er en visjon som i aldri *kan* eller *skal* komme i mål med, men som snarere skal gi oss en retning for arbeidet vi står i.

Paulus skriver til Filipperne:

Til slutt, søsken: Alt som er sant og edelt, rett og rent, alt som er verdt å elske og akte, alt som er til glede og alt som fortjener ros, legg vinn på det» Fil.4.8

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

Program for bispevisitasen i Domkirken menighet. 24.-30 mars 2025

Tirsdag 25.mars

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag/merknader	Medvirkende	Hva vil man oppnå?	Biskopens oppgaver
0845		Stabsmøte	Morgenbønn i Domkirken, deretter møte i menighetsstua		Daglig leder, Kathrine Handeland og sokneprest Aud Sunde Smemo		Staben i Domkirken, leder av MR Lars Erik Lyngdal, biskop m/følge	Først og fremst gjennomgang av programmet for visitasen.	Sikre oversikt over programmet.
1100	1230	Møte med kommunen	Menighetsstua		Biskop Stein Reinertsen	Det serveres lunch. Ansvar: iselin Jørgensen.	Biskop, domprost, sokneprest, daglig leder, leder av MR, kirkeverge, leder av FR møter ordfører, kommunedirektør, helse og mestringsdirektør og oppvekstsdirektør	En samtale om samarbeid mellom kirke og kommune. Om felles utfordringer, om kirkens plass i lokalsamfunnet, forventninge	Lede møtet.

VISITAS AGDER OG TELEMAR BISPEDØMME

								r til hverandre.	
Etter lunch:		Samtale med Iselin Jørgensen Samtale med Aud Sunde Smemo							
1430:		Besøke Moskeen	Moskeen i Festningsgaten		Imam og forstander Fawzi Kaied		Imam Kaied, biskop og biskopens følge, domprost Nils Terje Andersen, Solomon Wakoo og sokneprest Aud Sunde Smemo.	Et møte hvor vi får omvisning i Moskéen og blir bedre kjent med imam Kaied og hans tjeneste. En samtale om hvilke felles utfordringer vi møter, og mulige samarbeidspunkter.	Bidra inn i samtalen.
1630		Middag.							
1700		Samtale med Elsbeth Lütcherath	Menighetshuset	Ansvar: Kathrine					
1730		Samtale med Solomon Wakoo							
K1 1830:		Besøke Domkoret	Domkirken		Domkantor Marianne Sodal Misje		Aud Sunde Smemo, leder av MR, Nils Terje		Holde en hilsen.

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

							Andersen, biskop m/følge		
Kl.19.00		Delta på møte med kirkeverter (Åpen kirke)	Domkirken		Koordinator for Åpen kirke- Annie Ullah.		Annie Ullah, Aud Sunde Smemo, Lars Erik Lyngdal, biskop m/følge		Lytte til frivilliges erfaringer. Delta inn i samtalen om hvordan vi møter mennesker som kommet til Åpen kirke.

Onsdag 26.mars

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag	Medvirkende	Merknader	Biskopens oppgaver
0815		Samtale med Kathrine Handeland							
0900		Besøke Kvadraturen vgs	Tollbodgata 75	Bli kjent med skolen og skoleledelsen, lytte til hva som rører seg blant elevene, en samtale om hva kirken er og kan være for Kvadraturen vgs.	Rektor Preben Skogen og skolens rådgivere.		Fra Domkirken: Aud Sunde Smemo Iselin Jørgensen Solomon Wakoo Nils Terje Andersen Biskop m/følge		Bidra inn i samtalen
11.00		Turistkonsert i Domkirken	Domkirken		Domkantor Elsebeth Lutcherath holder turistkonsert i anledning cruiseskip				Være til stede
1130	1230	Samtale med havnekaptein Karl Danielsen	Sakristiet	En lunch hvor vi snakker om samarbeidet	Annie Ullah og Elsebeth Lütcherath		Aud Sunde Smemo,		Bidra inn i samtalen

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

				mellom Domkirken og cruiseskipturister ift Åpen kirke og turistkonserter			Nils Terje Andersen, Kathrine Handeland, Lars Erik Lyngdal, biskop m/ følge		
1230		Samtale med Silje Wiik Vesterfjell							
1300	1500	Besøke NRK	Markens gate 9	Knytte nærmere kontakt. En samtale om medias rolle og ansvar, og om kirkens plass i media. Bli utfordret på hvordan vi kan være mer synlige i media.	Distriktsdirektør NRK, Inger Lise Hansen.		Aud Sunde Smemo, Nils Terje Andersen, biskop m/ følge		Bidra inn i samtalen.
1630		Kirkemiddag i Domkirken	Menighets-salen	Spise middag sammen med menigheten	Kateket Margrethe Stangenes		Stab (de som kan), Lars Erik Lyngdal, biskop m/følge	Etter middag og kaffe er det tekstsamtale om søndagens tekst.	Delta på middag og tekstsamtale . Holde en liten hilsen.
1800:		Besøke MR.	Menighetshuset	En samtale om hvordan det er å være MR i Domkirken Utfordringer vi står overfor som «Åpen kirke midt i byen»,	Leder av MR; Lars Erik Lyngdal		MR i Domkirken, kirkeverge og domprost		Bidra inn i samtalen

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

				satsningsområder					
--	--	--	--	------------------	--	--	--	--	--

Torsdag 27.mars

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag	Medvirkende	Merknader	Biskopens oppgaver
0800		Frokost for stab og biskopens delegasjon	Hjemme hos sokneprest Aud Sunde Smemo. Andreas Kjærs vei 49		Aud		Stab (de som kan), Nils Terje Andersen Lars Erik Lyngdal, biskop m/følge		
0930	1130	Besøke Barnas stasjon , omvisning på Blå Kors	Blå Kors lokaler i Gyldenløvesgate	Omvisning i Blå Kors. Informasjon om arbeidet. En samtale om utfordringer i byen, om hvordan vi stadig kan styrke vårt allerede gode samarbeid.			Aud Sunde Smemo, Silje Wiik Vesterfjell, Iselin Jørgensen, Lars Erik Lyngdal, Nils Terje Andersen, biskop m/følge		Delta inn i samtalen
1130-1150		Lunch			Ansvar: Kathrine Handeland				
1200	1400	Besøke politihuset	Politihuset	Omvisning på nytt politihus. En samtale om særlige utfordringer i byen og regionen	Politimester Kjerstin Askholt og visepolitimester Morten E.Sjustøl.		Aud Sunde Smemo, Silje Wiik Vesterfjell, Iselin Jørgensen, Nils Terje Andersen, biskop m/følge		Bidra inn i samtalen

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

				vår. Om kirkens rolle i kriser, om vår felles kriseberedskap.					
1500		Besøke Velkomstsenteret	Domkirkens menighetshus		Internasjonal prest Solomon Wakoo	Språktrening, samtaler rundt bordet, vafler	Aud Sunde Smemo, Nils Terje Andersen, biskop m/følge		Holde en hilsen. Delta i samtalen rundt bordet.
1730		St Ansgar	St Ansgar kirke, Kongensgate	Omvisning i den nyoppussede kirken. Informasjon om menighetens arbeid. Samtale om trospraksis, diakoni og samarbeidspunkter.	Sokneprest Louis Tien og		Aud Sunde Smemo, Nils Terje Andersen, biskop m/følge		Bidra inn i samtalen
1900		Menighetsfest	Domkirkens menighetshus		Sokneprest Aud Sunde Smemo	Hyggelig program med sang, underholdning, middag, kaffe og kaker.	Stab, MR og frivillige i Domkirken menighet		Tale over temaet: "Den gode medarbeider"

Søndag 30.mars

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag	Medvirkende	Merknader	Biskopens oppgaver
1100		Gudstjeneste i Domkirken			Sokneprest Aud Sunde Smemo setter opp agenda, i samarbeid med	Sang av Domkirkens guttekor og gruppe fra Domkoret	Biskop, stab, frivillige	Dåp og nattverd	Holde preken. Delta under nattverden.

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

					biskop, domkantorer og stab				Lyse velsnelsen .
		Visitasrapport. Kirkekaffe							

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	23/03959-34	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
18/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	03.06.2025

Orienteringssaker 03.06.25

Saksorientering

Faste orienteringer;

- Orientering fra biskop
- Orientering fra bispedømmerådets medlemmer
- Orienteringer fra stiftsdirektør

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.